

Ob koncu poti

ACAPULCO, 14. okt. (Po tisk.) Jutri bosta predsednika Tito in Lopez Mateos podpisala v Acapulcu, tem lepem mednarodnem območju, letovisku skupno sporočilo, ki ugotovi po svojem pomenu postati znano kot istina iz Acapulca.

Ko to pismo, mi seveda ni znana vsebina skupnega sporočila, čutim pa, da je potrebno nekaj misli ob koncu Titove poti ne samo v Mehiki, ampak v vsej Latinski Ameriki. Mirno lahko ugotovimo, da je bil obisk zelo uspešen. Ta obisk ni samo približal Jugoslavijo in države Latinske Amerike, ni samo prispeval k bodočemu tesnejšemu sodelovanju na političnem, gospodarskem in kulturnem področju, ampak je tudi osvetlil čedalje pomembnejšo vlogo Latinske Amerike v mednarodnem dogajanju.

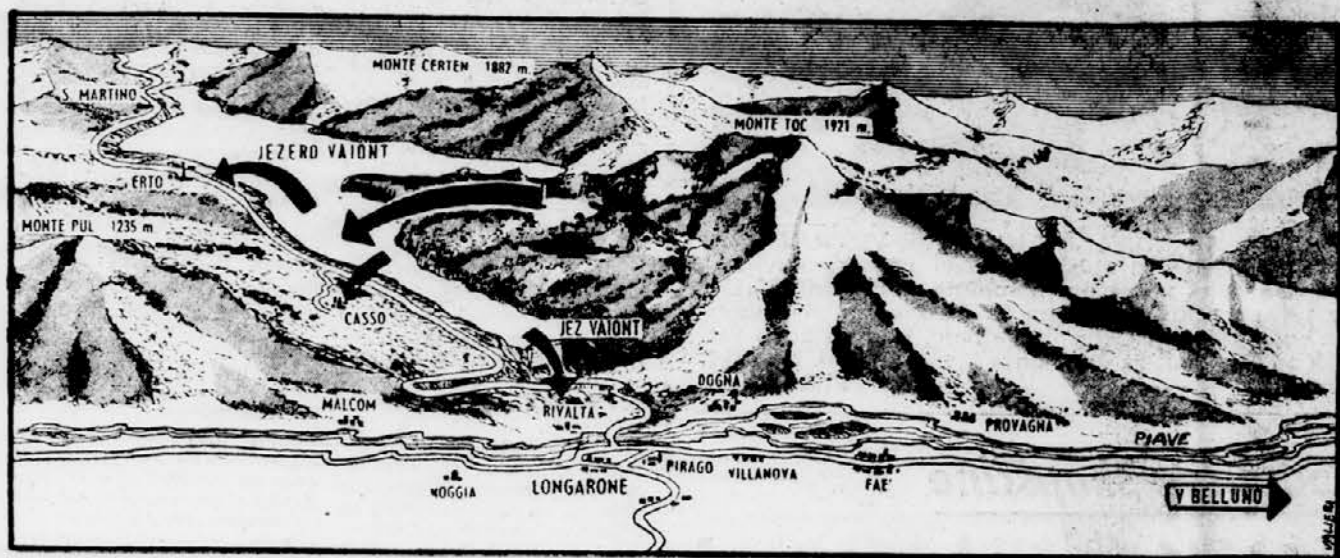
Čedalje močnejši gospodarski potencial Latinske Amerike in dejstvo, da Latinska Amerika ni več samo surovinska baza močnega soseda na severu in Evrope, čedalje močnejše uveljavljanje Latinske Amerike v svetovnih zadevah in samostojnejše nastopanje — vse to pomeni nov element v svetovnem dogajanju, s katerim je treba računati.

In naposled ne gre pozabiti dejstva, da je bil Tito prvi svetovni socialistični državnik, ki je uradno obiskal nekatere države Latinske Amerike. Kljub dolocnemu odporu skrajne desnice, posebno v Braziliji, je Tito s svojo mislijo bleščeče uresničil in ponovno potrdil svoj storišni daljnovidnega državnika, ki nenehno priskljuje utripu mednarodnega dogajanja in išče nove, izvirne in uspešnejše poti k miru in sodelovanju med narodi.

Zadnjih nekaj dni v Acapulcu, cas, ki je bil prava prav namenjen oddihu, Tito ni počival. Prapravljal se je na svoj veliki govor v OZN, govor, v katerem bo predlagal kodifikacijo mirovne in aktivne koeksistence, s čimer naj bi bilo uradno tipiranje vojne in miru, kakor pravi sam. Sklep o predlogu kodifikacije mirovne in aktivne koeksistence je bil brez dvoma storjen še prej, toda od tega sklepa do izdelave, analize in obrazložitve predloga, je dolga pot. Potrebno je bilo mnogo dela, razmišljanja in pretehtavanja in zato ni moglo reči, da je bilo za Tito bivanje v Acapulcu pravi odmor. Mi novinarji smo morali čutili pomankanje zunanjih dogodkov, toda prav v tem času naj bi bil aktiven potencial proces dozorevanja in formiranja Titove ideje.

Znati smo, da je mehiški predsednik Lopez Mateos v istem času formuliral idejo o prepovedi vsakega tujege vmešavanja v notranje zadeve katerekoli države. Ni naključje, da je prav mehiški predsednik prišel na dan s tem predlogom, saj je bila Mehika v preteklosti dostikrat žrtve takšnega vmešavanja. Ta predlog pa je pokazal še nekaj drugega: da sta Jugoslavija in Mehika kljub razlikam v notranji ureditvi dostikrat zelo blizu ali na istih pozicijah, kar kaže na pomembna mednarodna upravanja.

In ker se napoved naglo bliža konec Titovega in njegovega obiska v Mehiki, bi rad zapisal nekaj misli o tem obisku in izrazil hvala, ki jo vsi čutimo za mehiško gostoljubnost. To ni navadna hvala za običajno gostoljubnost, pač pa globoka hvala mehiškemu predsedniku in mehiškemu ljudstvu za sprejem, ki je presrejel naša pričakovanja, kakor je dejal Tito po veličastnem sprejemu v Ciudad Mexicu. Mehiško ljudstvo, ki je sredi vsega del Latinske Amerike najbolj temeljito izvedlo svojo revolucijo, ki je doseglo največjo politično stabilnost v Latinski Ameriki in trdno stopo po poti gospodarskih uspehov, je dobesedno odprlo svoje srce, da smo se sleherni trenutki bivanja v Mehiki čutili dobrodošle. Se vedno vidim pred seboj milijonsko množico v Ciudad Mexicu, vzklikanje

Panoramski prikaz doline Vaiont s prizadetimi kraji.

Risbe Il. Giorno

Preiskava o vzroku nesreče

Agencija Ansa poroča, da hrib Toc še nadalje drsi v jezero

BELLUNO, 14. okt. — Severno od Udine in približno 60 km jugovzhodno od jezera Vaiont se je danes odrgal hrib Nevagusto. Okrog 10.000 kubnih metrov kamena in zemlje se je zrušilo v dolino, v kateri na srečo ni naselij. Med prebivalci bližnjih vasi je ta dogodek povzročil paniko.

S področja pod jezero Vaiont so pospešeno evakuirali prebivalce. Nekateri od njih so danes dovolili dostop na opustošeno področje, da bi odnesli imetje, ki jim je po nesreči ostalo.

V Rimu je danes začela delo vladna komisija strokovnjakov, ki bo morala odgovoriti na vprašanje, ali bi se katastrofi res lahko izognili. Minister za javna dela Fiorentino Sullo, ki je predlagal sestavo komisije, v kateri so znani geologi, inženirji in drugi strokovnjaki, je sporočil, da je zgradila jez Vaiont in organi javne uprave vedno ter elektrificirala družba (SADE), ki je zgradila jez Vaiont in organi javne uprave, vedno ter

LONGARONE — MESTECE. KI GA NI VEČ. Nemo se pomikajo dolge vrste vojakov — reševalce preko prostrane planjave kamena, ki je bila pred katastrofo mesteca s kolodvorom, hotelom, delavnicami, bencinskimi črpalkami, trgovinami, hranišnicami, šolo, cerkvijo in gostilnami. Vse to hkrati z več kot sto hiš je plaz kamena ter vode dobesedno posnel in odnesel kilometre daleč s tokom reke Piave. V ozadiu soteska Vaiont, iz katere je udarila smrt.

Se en incident na meji med Alžirijo in Marokom

V Kabiliji se položaj normalizira

MARAKES, 14. okt. (Tanjug). Tukaj so objavili, da so maroške čete zavzele položaje pri dveh mestih na alžirsko-maroški meji, na spornem območju med obema državama. To sta mesti Hasai Beida in Tindzib. To je sporočil šef kabineta maroškega kralja Hasana. Ko je objavil te podatke, je hkrati pozval k sporazumnim rešitvi obmejnega spora in k izogibanju spopadov.

Po vestih tujih agencij iz Alžirije se je alžirska vlada danes popoldne sestala na izrednem sešnanju. Sestanku je predsedoval predsednik Ben Bela.

Iz Alžira pa poročajo, da je alžirska ljudska armada 24 ur zatem, ko je brez boja zasedla mesto Michelet, iz bivega uporniškega glavnega stana umaknila glavino svojih sil. Očitno je plamen gorah Berberov v kabiljskih upora tako hitro ugasnil, da so bili prisiljeni celo poveljniki rednih alžirskih oboroženih sil.

Oborožene sile uporniških voditeljev Aitah Ameda in podvornika Mohameda U el Hadža so izginile v gorah okoli Micheleta, za seboj pa so pustile civilno prebivalstvo, ki s mešanico strahu in spoštovanja opazuje manifestacijo moči alžirske redne vojske. Izginili so tudi funkcionarji občinskih oblasti, ki so se izrekli za upornike. V občinskih zgradbah so enote redne vojske, vojniki, ki patrolirajo po ulicah, pa se neprisiljeno bratijo s prebivalstvom.

„Vse je končano,“ je izjavil neki oficir redne vojske. „Naši ljudje niso izstrelili niti enega samega naboja. Niti tedaj ne, ko so blizu Azaze in Fort Nationala nanje streljali ostroostrelci. Isti oficir je izjavil, da je imela redna vojska tedaj dvojne mrtvih in dva lažja ranjena, vendar nameri, da ne začne preganjati ostroostrelcev.“

Predsednik Alžirije Ben Bela je včeraj pozval vse uporne vojske, naj se vrnejo v redno vojsko, in vsem razen kolovodjem objavil pomilostitev.

S kolono, ki je iz Micheleta krenila v glavno mesto Kabilje Tizi Uzu, so se umaknili tudi trije lahki francoski tanki, topništvo, metelci plamenov in trije do štiri balistični strelci, ki so v soboto vikorali v Michelet. Nekaj sto civilistov je mirno opazovalo ta umik.

strokovnjaki, je sporočil, da je zgradila jez Vaiont in organi javne uprave vedno ter elektrificirala družba (SADE), ki je zgradila jez Vaiont in organi javne uprave, vedno ter

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Naši strokovnjaki v Bellunu

RIM, 14. okt. (Tanjug). V Bellunu je prispela skupina jugoslovanskih strokovnjakov za identifikacijo trupel in se takoj postavila na razpolago krajevnim oblastem. Skupino vodi šef ljubljanskega instituta za sodno medicino prof. Janez Milčinski, v njej pa so še trije univerzitetni profesorji iz Ljubljane. Ta skupina je ob nedavnem potresu v Skopju uspešno identifikirala veliko število trupel. Strokovnjaki ljubljanske univerze so prinesli s seboj vsa potrebna oropja.

Agencija Ansa danes poroča, da se je prof. Milčinski s svojimi sodelavci takoj napotil na pokopališče v Fortogni. Poročilo italijanske agencije poudarja, da se jugoslovanski znanstveniki tudi izven svojih profesionalnih nalog niso branili dajati pomoči.

Prefektura v Bellunu je medtem ukazala, naj prof. Milčinskemu in njegovim sodelavcem dajo na razpolago vse fotografije in osebnosti izginulih oseb.

Kardelj: Konfekcija je že prebolela otroške bolezni

Predsednik zvezne skupščine si je ogledal sejem »Moda v svetu«

BEOGRAD, 14. okt. (Tanjug). Predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj je obiskal danes beograjski sejem, kjer si je približno poludru uro ogledoval razstavljene predmete na mednarodnem sejnu oblačila »Moda v svetu«. Zanimal se je zlasti za proizvode domače tekstilne industrije, konfekcije in usniarske galanterije. Ogledal si je tudi komercialno razstavo pohištva.

V pogovoru s novinarji o vseh s te sejemске prireditve je predsednik Kardelj rekel, da je po razstavljenih predmetih videti, da je konfekcija že prebolela otroške bolezni in da se dobro razvija, primanjkuje pa ji predmetih videti, da je konfekcija že prebolela otroške bolezni in da se dobro razvija, primanjkuje pa ji

Tudi v septembru visoka proizvodnja industrije

Proizvodnja za 14% večja kot lani septembra

LJUBLJANA, 14. okt. — Najnovejši podatki republiškega zavoda za statistiko o gibanju industrijske proizvodnje v septembru kažejo tudi za ta mesec zelo ugodno sliko. Indeks proizvodnje je znašal 117,0 nasproti 102,7 v lanskem septembru (povprečje 1962 je 100), kar pomeni, da je bila letošnja septembrska proizvodnja za blizu 14% nad lansko.

Izredno živahna proizvodna dinamika je bila zlasti v industriji gradbenega materiala. Elektro industrija je dosegla največjo letošnjo me-

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

sečno proizvodnjo: 48 odst. nad lanskim mesečnim povprečjem. Znova se je v septembru povečala tudi proizvodnja v tekstilni in gumarski industriji. Manjša pa je bila proizvodnja premoga. Črna metalurgija je nadalje pod planom, medtem ko barvasta metalurgija poostopno nadomešča zaostajanje v prvem polletju, kar je pripisali okolnosti, da smo vključili nove kapacitete v tovarni aluminija v Kidričevem. Proizvodnja aluminija se je povečala od 1856 ton v juliju na 2249 ton v avgustu in 2476 ton v septembru. Tudi v papirni industriji prihaja postopno do izraza povečanje zmogljivosti tovarne v Vidmu-Krškem. Proizvodnja

Ranković v Leskovcu

LESKOVAC, 14. okt. (Tanjug). Podpredsednik republike Aleksandar Ranković, sekretar CK ZK Srbije Jovan Veselinov in organizacijski sekretar CK ZK Srbije Rista Antunović so obiskali danes Leskovac.

Po razgovoru v občinski skupščini, kjer so se seznanili z nekaterimi problemi gospodarskega razvoja tega področja, so visoki gosje obiskali tekstilno tovarno »Lekska«.

Marinko in Humo obiskala sejem elektronike

LJUBLJANA, 14. okt. — Sekretar centralnega komiteja ZKS Miha Marinko in član ZKS Avdo Humo, ki je danes prispel v Ljubljano, sta si danes ogledala sejem elektronike na Gosposodarskem razstavišču. Sejem si je ogledala tudi delegacija Kenjske nacionalne unije.

Minister Pal v Sloveniji

LJUBLJANA, 14. okt. Včeraj je prispel iz Opatije v Slovenijo madžarski minister za prosveto Iko Pal, ki se mudi v naši deželi kot gost zveznega sekretarja za kulturo in prosveto Janeza Vipotnika. Po kosilu je v Ljubljani obiskal šolski gradbeni center, popoldne pa je govoril s članom izvršnega sveta Slovenije, Ludvikom Gabrovškom. Sinocel je madžarski minister odpotoval v Beograd.

Skupščina Kosova in Metohije o statutih

PRISTINA, 14. okt. (Tanjug). Organizacijsko-politični zbor skupščine Avtonomne pokrajine Kosova in Metohije je obravnaval danes priprave na sestavljanje občinskih statutih in uveljavljanje zakona o proučevanju premoženjskih odnosov, nastalih s samovoljnim prevzemom zemljišč. Zbor je priporočil občinski skupščinam, naj uveljavljajo resne ukrepe za stalno in sistematično delo v zvezi z uveljavljanjem statutu. Od 28 občin v pokrajini jih je izdelalo osnutke statutu samo 13.

strosti v modelih. Da bi odstranila te pomanjkljivosti, bi morala domača industrija konfekcije po njegovem mnenju v večji meri sodelovati s specializiranimi ustanovami, zavodi za uporabno umetnost, grovističnim trgoviniskim omrežjem in potrošniškim inženirjem. Inam vti, je rekel Edvard Kardelj, da izdeluje naša tekstilna industrija dobre tkanine raznovrstne izbire. Stvar proizvajalcev konfekcije je torej, da se otresajo izdelave enoličnih modelov.

Naprosen, da pove kaj o razstavi pohištva, je Edvard Kardelj rekel, da je dobil vtis, da so razstavljeni predmeti podobni drug drugemu. Dobro je, da izdelujejo tovarne pohištva serijsko. Toda, je pripomnil Edvard Kardelj, serijska proizvodnja ne sme pomeniti, naj bi vsi izdelovali iste ali podobne modele.

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

nece Ivan Ros, prvi diskutant na današnji drugi seji odbora za organizacijsko politična vprašanja zveznega zbora zvezne skupščine. Odbor je razpravljal o principialnih in spornih problemih, ki so se pojavili pri pripravljanju novih občinskih statutu.

Današnja mnenja in priporočila članov tega odbora, izražena predvsem na osnovi konkretnih ugotovitev s terena, bodo zaje v obsežnejšem materialu, ki ga bodo te dni pripravili še odbor za družbeno ekonomski sistem in nekatere druge komisije zveznega zbora skupaj z več

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Akcija solidarnosti za Skopje

V Sloveniji blizu šest milijard

Do nedelje v državi vpisanih 34 milijard ljudskega posojila

BEOGRAD, 14. okt. (Tanjug). Po informacijah iz zvezne komisije za vpisovanje posojila je dosegla skupna vsota vpisanega posojila včeraj 33 milijard 969 milijonov din. Blizu 2.800.000 delavcev in uslužbencev je vpisalo 13,7 milijarde din, nad 6500 delovnih organizacij in družbeno-političnih skupnosti 8,3 milijarde, nad 920.000 zasebnih kmetovalcev pa 3,2 milijarde. Druge kategorije prebivalstva so vpisale nad 3,6 milijarde.

LJUBLJANA, 14. okt. — Po najnovejših podatkih, ki se nanašajo na današnje stanje, je bilo v Sloveniji vpisanih doslej vsega 5994 milijonov din. Nad 1800 delovnih organizacij in družbeno političnih skupnosti je do danes vpisalo 2129 milijonov, blizu 436.000 delavcev in uslužbencev pa 3154 milijonov. Nadaljnjih 223 milijonov din je

Generalna skupščina soglasno sprejela resolucijo o pomoči za obnovo Skopja

Politični odbor OZN bo danes začel razpravo o razorožitvi

NEW YORK, 14. okt. (Tanjug). Generalna skupščina OZN je danes soglasno sprejela resolucijo o pomoči tužoslovanski vladi pri obnovi Skopja, ki ga je prizadel katastrofalni potres.

Generalna skupščina OZN bo danes glasovala še o resoluciji o Južni Rodociji, ki so jo nedavno sprejeli na seji skrbniškega sveta OZN. Na dnevnem redu današnje plenarne seje sedanja je tudi vprašanje kitajskega predstavnstva pri Združenih narodih.

Na prvi seji glavnega političnega odbora Generalne skupščine OZN bodo jutri začeli razpravo o razorožitvi. V tem odboru, ki mu predseduje Nizozemec Karl Schumann, je 111 članic svetovne organizacije. Zve-

delo se je, da Sovjetska zveza in ZDA zdaj proučujeta načrte dveh resolucij o razorožitvi, ki naj bi pomenili nadaljnji korak k popuščanju mednarodne napetosti po tem, ko je pred dnevi začel veljati moskovski sporazum o delni prepovedi jedrskih poskusov.

Predlog prve resolucije predvideva, naj bi Združeni narodi zahtevali od držav, ki so zmnožile izstrelitve satelite v vesolje, naj ne v njih jedrskega orožja. Načrt druge resolucije pa

Med tem pa osem neangliziških držav v razorožitvenem odboru 17 držav izdeluje predloga dveh drugih resolucij, od katerih prvi podpira splošno in popolno razorožitev, drugi pa zahteva prepoved podzemskih jedrskih poskusov. Frickaujejo, da bodo na seji glavnega političnega odbora najprej predložili predlog resolucije o prepovedi jedrskih poskusov pod zemljo. Cilj te resolucije je, dopolniti sedanji sporazum o prepovedi jedrskih poskusov v ozračju, vesolju in pod vodo.

Se tem se je pravzaprav nadaljevala razprava, ki se je začela v odboru za plan in finance tega skupščinskega doma o rentabilnosti poslovanja in ekonomičnosti proizvod-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj na pripravljanje posameznih priporočil — je pripovedoval posla-

Se vedno je v osnutkih statutu dokaj nejasna vloga občinskih zborov delovnih skupnosti. Medtem ko ponekod skoraj ne razumejo pravice med občinskimi zborskimi in predvidevajo predvsem skupna sejanja, drugod uokvirjajo pristojnosti zborov delovnih skupnosti zgolj

Komentar

Izvoz na tehnični plačilni bilanca

Republiki izvršni svet je na svoji nedavni seji posvetil posebno pozornost problematiki izvoza. Skusaj se ugotoviti, zakaj se izvoz v zadnjem času počasi odloži kakor v prejšnjih mesecih, posebno pa še v primerjavi z zadnjimi meseci preteklega leta, ko so bili doseženi največji uspehi. Med vrsto so tudi objektivne značilnosti, katerih odpravljanje ni odvisno zgolj od samih gospodarskih organizacij. Se več pa je v tistih subjektivnih značilnostih, se pravi takih, ki jih bodo morale odpraviti gospodarske organizacije same, predvsem s tem, da bodo spremenile svoj odnos do izpisa kot današnje eminentne gospodarske naloge.

Konec koncev pa lahko večino zavržnih momentov spravimo na subjektivni inemovalec. Če npr. zaostaja neka gospodarska organizacija v izvozu zato, ker ima trenutno boljše pogoje na domačem tržisku, je to po nedolgovratnosti posledica njenega, žal, kratkovidnega subjektivnega gledanja na položaj: kratkovidnega zato, ker pri tem očito na misli na dolgoročnejsi usmerjanje prodaje svoje proizvodnje, pri čemer seveda ne more biti domače tržišče skrajna meja. In če pogledamo drug primer, ali ni tona relevantna problema rešitve od strani državne administracije, ki čemur pripisuje nekatera gospodarska organizacija same, da iz svoje neupravičeno zaščito za svoje proizvode, prav tako posledica napetega gledanja na vlogo izvoza v našem gospodarstvu? Tudi tu bi konec koncev prišli do subjektivnih vzrokov.

Kaže, da je jedro problema še vedno v preozkem gledanju na vlogo izvoza v našem gospodarskem razvoju in celo tudi v trenutnem gospodarskem položaju. O tej vlogi so govorili tudi na zadnjem zasedanju republiške skupščine pa tudi na zasedanju gospodarskega zbora zvezne skupščine.

Morebiti je med našimi proizvajalci še premalo znano mesto, ki ga ima Jugoslavija v svetovnem izvozu. Smo približno tam, kjer smo bili pred drugo svetovno vojno. Leta 1938 je bila udeležba na-

šega izvoza v celotnem svetovnem izvozu okrog 0,56%, leta 1961 je omenjeni delež padel na 0,50%, šele lani pa smo odstotek predhodne udeležbe nekaj prekorčili. Omenimo dokaj porazno razmerje nas opozarja, da smo kljub sedanjim uspehom vendarle šele na začetku poti. Zato mora naš izvoz, kakor ugotavlja analiza zveznega izvršnega sveta o gibanju gospodarstva v letošnjem letu, neprestano rasti, in to hitreje od proizvodnje.

Drug moment, na katerega velja opozoriti in ki nanj gospodarske organizacije pri svojem odločanju o izvozu premalo mislijo, pa je vloga izvoza v plačilni bilanci.

Uspeli, ki smo jih letos na splošno dosežili v izvozu, so neizmerno lepi, toda če jih primerjamo s potrebami na področju uvoza, s njimi nikakor ne moremo biti zadovoljni. Računamo lahko, da bo celotni izvoz v zveznem merilu letos dosegel vrednost okrog 240 milijard deviznih dinarjev oziroma za okrog 10 milijard več, kot je predvidel letni družbeni plan. Toda na področju uvoza so se v primerjavi s tem, kar je predvidel družbeni plan, posebno glede reprodukcijskega materiala, potrebe povečale. Ker znotraj domačega proizvodstva nekaterih pomembnejših vrst reprodukcijskega materiala, so bila tudi odobrena dodatna sredstva za povečanje njihovega uvoza. Tako zvezi organ računajo, da bo celotni uvoz letos dosegel vrednost okrog 300 milijard deviznih dinarjev (brez nekomercialnega uvoza) in primerjavi s 233,5 milijarde, kolikor je predvidel program za letoš. Potemtakem bo povečanje uvoza nad predvidenim programom okrog 15 milijard deviznih dinarjev (okrog 15 milijard deviznih dinarjev) večje kakor pričakovano povečanje izvoza (okrog 10 milijard deviznih dinarjev). Menimo, da je sedaj lahko razumeti, da predvideno povečanje izvoza, glede na postavljene proporce v plačilni bilanci, ne more biti zadovoljivo. Za Slovenijo pa je to izredno težavna stvar, da je ta unotovljen zaradi močnega deleža, ki ga ima njena industrijska proizvodnja v celotni jugoslovanski proizvodnji, še posebno aktualna.

A. JAVORNIK

Kako podjetja razkladajo in nakladajo vagonne ob nedeljah

Kaže, da podjetja razumejo potrebe železnice

LJUBLJANA, 14. okt. M. niti teden ni bilo pri razkladanju in nakladanju vagonov v Mariboru kakih večjih problemov. Podjetja imajo še vedno dežurne ekipe, tako da delo ne zastaja. V TAM so v minulem tednu razložili povprečno 6 do 7 vagonov dnevno, v nedeljo pa tri. Zato sta ni bilo in se delo normalno odvijalo. V MTT so niti teden naložili le 6 vagonov, razložili pa 50. V nedeljo so razložili 6 vagonov, in sicer z delavci ZTP. Tudi v tem podjetju so nam povedali, da teče delo pri razkladanju in nakladanju brez večjih težav. K temu je nemalo pripomogel tudi nedavni razgovor med predstavnikmi podjetij in upravo železniškega transportnega podjetja v Mariboru.

Centralo KZ »Savinska dolina« v Zalcu smo vprašali, ali imajo v jesenskem obdobju težave z vagoni in kako poteka nakladanje in letih čas teden in ob nedeljah. Zvedeli smo, da pri njih večjih težav ni, saj prihaja reprodukcijski material kar redno. Če je potrebno, razkladajo tudi ob nedeljah. Za odvoz pridelkov ne potrebujejo veliko vagonov, ker večino odpeljejo kupci z lastnimi kamioni.

V Slavoniji popisujejo vsa kmečka gospodarstva

OSIJEK, 14. okt. (Tanjug). Nad 1200 popisovalcev in mnogo aktivistov bo zaposlenih te dni v vseh slavonjskih občinah, kjer bodo v celoti popisali kmečka gospodarstva in zmogljivosti vasi.

PETER MOZOLEC: STATISTIKA

Pred kongresom gasilcev

LJUBLJANA, 14. okt. — V Ljubljani bo 16. in 17. oktobra zasedal V. kongres gasilske zveze Slovenije. Predsedstvo zveze je na včerajšnji seji ugotovilo, da so gasilske organizacije v celoti sprejele načela o enotni gasilski organizaciji v smislu sklepov jugoslovanskega razširjenega plenarnega zveza. Pričakujejo, da bo kongres sprejel vrsto sklepov izrednega pomena za nadaljnji razvoj gasilske službe pri nas.

Predsedstvo je sprejelo tudi program prireditve, ki bodo v času kongresa v Ljubljani. Tako bo v soboto, 16. novembra zvečer na Ajdovščini koncert godbe Ljudske milice in razstava gasilske orodja in opreme, na Cankarjevi cesti (Narodni dom) pa bo velika nočna gasilska vaja. Pionirji ljubljanskih sol pa si bodo lahko ogledali Dom gasilske brigade, opremo in druge naprave.

Angleško-jugoslovanski trgovinski svet zaseda

BEograd, 14. okt. (Tanjug). V Beogradu se je začelo danes drugo redno zasedanje angleško-jugoslovanskega trgovinskega sveta. Zvezne zasedanje je bilo lani v juliju. Na sedanjem bodo obravnavali možnosti zagotovitve posredstva za pospeševanje in povečanje gospodarskega sodelovanja ter ustanovitve skupnega britansko-jugoslovanskega sklada za financiranje znanstveno-tehniškega sodelovanja, industrijskega sodelovanja in poglavitnega sodelovanja na področju turizma.

Sprejemi in obiski

LJUBLJANA — Predsednik skupščine SR Slovenije Ivan Maček je sprejel danes na protokolarni obisk delegacije iz Irana, ki jo vodi sekretar CK ZK Zvezne mladostne organizacije, Abdulhama Kidrona in ga s krajsim razgovorom skupaj z njegovo soprogo povabil na kosilo. Poslanika Abdulhama Kidrona sta sprejela tudi predsednik izvršnega sveta Viktor Avbelj in predsednik mešne skupščine Ljubljane inž. Marjan Tepina.

BEograd, 14. okt. — V sredo odputje na Madžarsko delegacija zvezne skupščine, ki jo vodi njen podpredsednik Zvonko Brkič. V delegaciji, ki se bo mudila na Madžarski sedem dni, kot gost gosti zvezne skupščine, so zvezni poslanci in podpredsednik izvršnega sveta Srbije Stevan Doronjski, predsednik komisije zveznega zbora za prošnje in pritožbe Zlate Bilanović, ter Boško Baskot, Jelica Radonić, Vlado Strugar in inž. Anton Tribunski.

BEograd — Na povabilo Socijalistične stranke Belgije odputje jutri v Belgijo delegacija iz Srbije, ki jo vodi član izvršnega odbora zveznega odbora SDZJ Dr. Vladimir Bakarić. Delegacija obiska delegaciji Socijalistične stranke Belgije, ki je lani v oktobru obiskala Jugoslavijo.

BEograd, 14. okt. — V Beogradu je prišla včeraj delegacija Zveze komunistične mladine Madžarske, ki se bo mudila v Jugoslaviji 12 dni. V tem času bo obiskala SR, Srbijo, Hrvaško, Crno goro in Makedonijo. Delegacija, ki jo vodi sekretar CK ZK Zvezne mladostne organizacije, je v Beogradu sprejela tudi predsednik izvršnega sveta Srbije Stevan Doronjski, predsednik komisije zveznega zbora za prošnje in pritožbe Zlate Bilanović, ter Boško Baskot, Jelica Radonić, Vlado Strugar in inž. Anton Tribunski.

ZAGREB — Iz Ljubljane je prišel včeraj v Zagreb predstavnik skupine centralnega odbora zvezne sindikatske organizacije, ki jo vodi sekretar CK ZK Zvezne mladostne organizacije, Abdulhama Kidrona in ga s krajsim razgovorom skupaj z njegovo soprogo povabil na kosilo. Poslanika Abdulhama Kidrona sta sprejela tudi predsednik izvršnega sveta Viktor Avbelj in predsednik mešne skupščine Ljubljane inž. Marjan Tepina.

BEograd — Komandant VI. ladijske ZDA William Ellis Gentner je prisel včeraj v kriznik »Little Rock« na obalni obliki v spitsko pristanišče v Jugoslaviji se bo mudil štiri dni.

Uspešna akcija v Pomurju

Vpisali so okrog 180 milijonov dinarjev posojila

MURSKA SOBOTA, 14. okt. — V pomurskih komunah Soboti, Lutomer, Lendavi in Radgona so vsaj do danes opoldne že več kot 180 milijonov din posojila.

Delež pomurskih komun je v tej vseljudski akciji pomoči opustošenemu Skopju več kot zadovoljiv, saj gre pretežno za kmetijsko območje z majnimi kmetovalci, ki jih je največ med 32.000 vpisanimi. Kako ugoden odziv so zaželeli, dokazuje podatek, da so zasebni kmetovalci v Pomurju vpisali samo minulo soboto in nedeljo okrog 7 milijonov din posojila.

Po znesku vpisanega posojila je sedaj na prvem mestu sobotska občina, kjer je 15.700 vpisanih prispevalo blizu 9 milijonov din, sledijo radgonska občina s 34 milijoni ter lutomerska in lendavska komun s 26 oziroma 30 milijoni din vpisanega posojila.

Med podeželskimi kraji so se v soboto in nedeljo najbolj izkazali prebivalci Stare gore, Murškega in Janjevega vrha in radgonski občini. B. B.

DELEGACIJA KENIJSKE AFRIŠKE NACIONALNE UNIJE JE VČERAJ OBISKALA LJUBLJANO. — Člani delegacije so obiskali muzej narodne osvoboditve, nato pa republikanske sekretarja za proračun in splošno upravo dr. Pavla Rozmana. Popoldne so bili v tovarni Litostroji in na X. mednarodnem sejmu »Sodobna elektronika«. Danes bodo obiskali Celje in Velenje, kjer se bodo pri okrajni oziroma občinski skupščini zanimali za vprašanja javne uprave. Na sliko sprejema pri dr. Pavlu Rozmanu. Foto: Busic

Delo odborov republiške skupščine

Zakon o založništvu v obravnavi

S seje odbora za prosveto in kulturo republiškega zbora

LJUBLJANA, 14. okt. — Odbor za prosveto in kulturo republiškega zbora skupščine SRS je na današnji seji razpravljal o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skladu LR Slovenije za pospeševanje založništva. Po predlaganih spremembah naj bi se novi zakon imenoval zakon o skladu SR Slovenije za pospeševanje založništva. Časopisne in tiskarske dejavnosti. Na seji, ki jo je vodil Drago Seliger, odbor predlaganega zakona že v načelni razpravi ni sprejel, ker se ni strinjal z nekaterimi temeljnimi določili oziroma se mu je zdel domanjkljiv.

Člani odbora so v razpravi poudarjali, da pomeni sprejete takšnega zakona zelo odgovorno dejanje, ki bo imelo daljnosežne posledice. Ta zakonski predlog je posledica zveznega odloka o tem, da se prispevek iz dohodka tiskarske dejavnosti vlagajo v republiški sklad za pospeševanje časopisne, založniške, tiskarske in knjigarske dejavnosti. Republiški sklad za pospeševanje založništva, ki je imel doslej izredno velike politične, oziroma kulturne funkcije, doživlja v predlaganih spremembah in dopolnitvah, po kateri se združujejo v skladu družbeno politične in kulturne ter izrazito gospodarske funkcije. Res je treba sredstva za razvoj slovenske založništva koncentrirati, če si želimo obetati kolikor toliko zadovoljiv napredek. Vendar, tako so poudarjali na seji odbora, rešujemo gospodarsko dejavnost z gospodarskimi sredstvi, z gospodarskimi metodami. Predlog zakona predvideva dvojni značaj zakona — gospodarski in kulturno-politični. Pri taki fiziologiji sklada utegne gospodarska investicijska in kreditorska vloga ohromiti ono drugo, tako imenovano negospodarsko, se pravi družbeno politično in kulturno. Ob tem bi lahko došlo na področju založništva dejavnosti popolnoma zamrla.

Ce pa je zaradi zveznega odloka tak naslov zakona

Pred reorganizacijo turizma?

Plenum Turistične zveze Slovenije je postavil zahtevo po določitvi vloge turističnih organizacij v dejavnosti komun

LJUBLJANA, 14. okt. — Upravni odbor Turistične zveze Slovenije je imel danes plenarno zasedanje, na katerem so kot poglavitno točko dnevnega reda obravnavali turistično dejavnost v Sloveniji. Zasedanja sta se udeležila tudi podpredsednik izvršnega sveta Slovenije in predsednik Planinske zveze Jugoslavije dr. Marijan Brečelj in generalni sekretar Turistične zveze Jugoslavije Dušan Maric.

Razprava je bila usmerjena predvsem na ureditev organizacijske strukture turistične dejavnosti in na vprašanje statusa turističnih družbenih organizacij ter v zvezi s tem njihovo vlogo in mesto v komunalnem sistemu.

Glede na novo teritorialno upravo razdelitev Slovenije

Imenovanja v zvezni upravi

Novi pomočniki v zveznih sekretariatih za prosveto in kulturo ter finance in trgovino

BEograd, 14. okt. (Tanjug). ZIS je imenoval pomočnika zveznega sekretarja v zveznem sekretariatu za prosveto in kulturo ter finance in trgovino in sicer:

Dosedanjo sekretarko za prosveto in kulturo SR Hrvatske Mirjano Krstević za pomočnika zveznega sekretarja za prosveto in kulturo, dosedanjega svetnika v istem sekretariatu Dušana Tratinika za pomočnika zveznega sekretarja za finance, dosedanjega pomočnika sekretarja v sekretariatu za trgovino SR Srbije Marka Uzelaka za pomočnika zveznega sekretarja za trgovino, za državnega svetnika v zveznem sekretariatu za promet in zveze inž. Vasilja Dragovića, doslej glavnega inšpektorja za področje javnih cest in cestnega prometa v zveznem prometnem inšpektoratu, in Luko Dončevića, dosedanjega glavnega inšpektorja za področje pomorskega in rečnega prometa v zveznem prometnem sekretariatu, za direktorja višje statistične šole v Beogradu dosedanjega načelnika oddelka matematične statistike v zveznem zavodu za statistiko pa Vojislava Galabana. Dolžnosti pomočnika zveznega sekretarja za industrijo pa je razrešen inž. Alojz Dular, ki prevzame v SR Sloveniji nove posle.

V Novi Gorici najbolje delavci, najslabše obrtniki

NOVA GORICA, 14. okt. — V občini Nova Gorica je 17.199 občanov vpisalo 125 milijonov din posojila, 23 delovnih organizacij iz skladiškov pa 22.380.000 din.

Dokaj malo razumevanja v tej široki akciji pa so pokazali zasebni obrtniki, saj se je do dneva pred zaključkom vpisa odzvalo samo 118 obrtnikov, ki so vpisali približno 1,5 milijona din. Nekoliko več razumevanja pa so pokazali kmetje, saj je 2157 kmetov vpisalo 8.530.000 din, 997 upokojencev je 3.986.000 din. Vsekarj so prispevali naj več delavci in uslužbenci: 13.647 zaposlenih je vpisalo 87.955.000 din posojila. JP

Pisma bralcev

Takšne servise potrebujemo

Tovariš urednik,

letos sem nabavil televizijski sprejemnik Radioindustrije »RIZ«, Zagreb. Zvečer sem ga poskušal izpolniti, vendar je bil strokovnjak iz Maribora, ki je šel isto dopoldne poslati s svojim avtomobilom strokovnjaka, ki je aparat popravil. Podobna napaka (mojstve v sliki) se je pokazala nekaj dni. Spet je na telefonni prošnjo prišel strokovnjak iz odprtega avtomobilnega televizorja v Maribor. Televizor so v dveh dneh popravili in ga pripeljali na dom. Podobno so ravnali pri tretji napaki, ki so ji botrovali vremenske razmere.

Primeri, ki sem jih opisal, niso osamljeni; prebivalci Maribora in okolice se zelo pohvalno izražajo o opisani servisni delavnici in vrljivosti njenih uslužbencev. Po takšnih servisnih delavcih, ki uživajo ugled, se včas tudi vplet področje, se zelo pohvalno izražajo o opisani servisni delavnici in vrljivosti njenih uslužbencev. Po takšnih servisnih delavcih, ki uživajo ugled, se včas tudi vplet področje, se zelo pohvalno izražajo o opisani servisni delavnici in vrljivosti njenih uslužbencev.

Te vrstice sem napisal zato, da bi bi servisno delavnico posameznice servisne delavnice raznih dejavnosti; vse naj bi delale hitro, dobro in ljudno.

JOZE VOLMUT, Rade 325

Koliko sem posodil

Tovariš urednik,

pisem vam, ker imam nekaj pripomb na objavo o posojilu.

Posojilo, ki ga zbiramo za obnovu Skopja, ima po mojem mnenju precej podobnosti s hranilnimi vlogami — tudi hranilne vloge, ki jih vlagam vsak mesec na hranilno knjižico, so neke vrste posojilo, in zato dobivam dolocene obresti. Ker gre pri posojilu za obnovu Skopja za stvar, ki je naša skupščina, očitno je seveda prav, da časopisje obkroži, koliko so prispevali ljudje s tega in koliko z drugega dela naše dežele. Glede na to tudi razumem, da se piše o ljudih, ki so posodili večje vsote, kakor pa so jih posodili drugi.

Ne morem pa se strinjati s tem, da se pri navajanju teh podatkov zapisujejo absolutne številke. Na primer: zdravnik ta in ta je zapisal 150.000 dinarjev posojila, ta in ta uslužbenec 200.000, ta in ta delavec 100.000, ta in ta kmet 150.000 din in podobno. Te številke razen vsega še omenjenega tudi nič ne povedo o človeku, ki je zapisal, kaj je dejansko posodil. Na povedo namreč, kolikšen del svojih dohodkov ali prihrankov je zapisal državljan posodil za obnovu Skopja. Če zapisemo, da je direktor podjetja posodil 100.000 din, smo krivični do delavca, ki je posodil 20.000 dinarjev; njega namreč nismo nikjer objavili. Krivični namreč, če ima direktor, recimo, 150.000 din mesečnih dohodkov, delavec pa, recimo, 20.000 din.

Zato menim, da bi bilo boljše, če ne bi navajali absolutnih števil, kakor govorimo o določenih osebi, ki je določila posojilo. Namesto te številke raje zapisimo, kolikšen odstotek svojih dohodkov je dala posojilu. Tako bomo veliko bolj pravični do tistih državljanov, ki imajo majhne dohodke in so zato posodili manjše vsote — po razmerju na svoje dohodke pa ne-

Se bi lahko navajal primer, ko se slovenski protivaletki stramoje ali pa se boje zaradi slovenskega prirekanja svojega prirekanja. Nikakršni pozitivni interesi ne smejo vplivati na to, da človek zlahka svoj materijal. Zakaj pa lahko nekatere slovenske tovarne

V merilni tehniki doslej skoraj nikakršne izmenjave izkušenj

Vrzel naj bi izpolnil jugoslovanski simpozij, ki začenja danes

LJUBLJANA, 14. okt. — Jutri bo začel delo drugi jugoslovanski simpozij o električnih meritvah in merilni opremi, ki se ga bo udeležilo — kot pričakujejo — več kot 200 strokovnjakov iz Jugoslavije in tuine. Poslušali bodo 39 referatov domačih strokovnjakov, sedem pa so jih pripravili strokovnjaki

ze Slovenije). Na prvem simpoziju so sklenili, da je treba delo sistematično nadaljevati. Po simpoziju bodo v sredi ustanovili strokovno komisijo — jugoslovanski komite za električne meritve. Komite bo imel predvsem naslednje naloge: spremljal in raziskoval razvoj električnih meritev. Propagiral bo uvajanje sodobnih postopkov električne merilne tehnike v industriji in gospodarstvu zaradi zboljšanja kakovosti izdelkov, izdajal in pomagal bo tudi pri izdajanju strokovnih publikacij s področja merilne tehnike. Razen tega bo organiziral redna posvetovanja, simpozije in podobne strokovne manifestacije za električne meritve. Predvsem pa bo poskr-

Samo letos v Beogradu 1300 črnih gradenj

BEograd, 14. okt. (Tanjug). V prvih devetih mesecih letošnjega leta so v Beogradu zgradili nad 1300 hiš, če priletimo preizkušimo pomoč prostora, dogradimo in podobno, naraste do števila na 2107. Občinski organi, ki preprečujejo brezpravno gradnjo, so dali porušiti 243 hiš,

primerno večje kot mnogi, ki imajo večje osebne dohodke.

JERNEJ SKRAB, Ljubljana

Nepremišljeno storjena krivica

Tovariš urednik,

v soboto, 28. septembra, sem šla domov na obisk. Mimogrede sem stopila v Zagorju v samopostrežno trgovino. Bilo je dopoldne med deveto in pol deseto. Kupiti sem hotela nekaj sladkarij za otroke. Ko sem pri blagajni šla plačati, sem stopila se k delavci, da bi kupila nekaj čokolade.

Tedaj me je prišla blagajničarka in mi dejala, naj grem s njo. Zakaj pa ne, sem si mislila, saj nisem vedela, za kaj gre. Peljala me je v pisarno, kjer mi je očitala, da sem ukradla namizni prt. Iz torbice sem stresla vse na mizo. Tisto, o čemer je blagajničarka mislila, da je namizni prt, je bila zložena torbica, v njej sem nameravala prinesiti od doma sode. Seveda sem se razburila, a blagajničarka je menila, da se razburjam brez potrebe.

Vem, da ima blagajničarka pravico, da kontrolira kupce, tega ji ne zamerim. Toda, ko sta prišli iz pisarne, bi morala pred vsemi ljudmi, ki jih je bilo veliko, povedati, da se je zmotila. Tega pa ni storila.

Kako mi je bilo pri sreci, si lahko mislite. Bil sem tako užaljena in zmedena, da nisem našla izhodnih vrat. Imam ves bratov in sester, in pretehtati nas pozna, a nikoli nam se nihče ni očitil kaj slabega, ob takem postopku blagajničarka pa sem lahko v oči ljudi, ki so opisano videli, nepoštena.

Prav bi bilo, če bi blagajničarka javno priznala svojo zmotu.

IDA HORVAT,

Kisovec 47,

p. Zagorje ob Savi

Tu tiči zajec

Tovariš urednik,

ni se dolgo tega, kar se je po časopisju, tudi v »Dejelu«, bila borba za dosledno rabo slovensčine pri podnaslavljanju filmov. Rezultati so se vidni, saj je čedalje manj filmske slovensčine v naših kinematografih. Ne razumljivo pa mi je, zakaj se je pozabilo da filmi niso edini, ki pačijo naš jezik.

Veliko je že bilo napisane o »slovensčini naših sosedov, ki so o svojih reklamah in podobno mrcvarili slovensčino — šal tega še ni konec. Se bolj pa mi zdi čudno, kako to, da celo slovenske tovarne reklamirajo svoje izdelke v Sloveniji in srbohrvaščini in opremljajo svoje izdelke npr. z načinom upotrebe. Tovarna Lek iz Ljubljane npr. prodaja Phenagol tablete »proti bolečinam«, Zlatogor Maribor reklamira svoj izdelek v osrednji ilustraciji slovenski reviji z »U svaki dobe Nina kremam. Tovarna emajlirane posode. Celje je julija letos ves Fortorož preplela s plakati, s katerih se je smehljala in pelica in javljala širokemu svetu: »Ja kham u Pastel posužda«, spodaj pa je bil napis »Tvornica posužda Celje«. Ali pa Delamaris iz Izole, ki je spomnila nekaj dni v kinu Union v Ljubljani reklamiral svoj »koncentrat govedje juhe«, ki »proizvodi kombinat Delamaris-Izola«.

Se bi lahko navajal primer, ko se slovenski protivaletki stramoje ali pa se boje zaradi slovenskega prirekanja svojega prirekanja. Nikakršni pozitivni interesi ne smejo vplivati na to, da človek zlahka svoj materijal. Zakaj pa lahko nekatere slovenske tovarne

Pričakujemo, da bo dala javna razprava na to vprašanje odgovor. Pristojni organi pa naj najdejo za taka gostovanja primernejši prostor, kot pa je prostor pred šolo.

LOJZE DOBROVOLJC, direktor Centra strokovnih sol

dosledno opremljajo svoje izdelke v dveh jezikih?

Dobrih naj se še slovensčine, kakršno lahko bomo o reklamah neovarnosti tovarne Varteks, Varadim, ki je pred nekaj tedni naložila v Ljubljani plakate za veliki blagovni natečaj. Čeprav nisem slavist, sem pri prvem branju našel 14 (z besedo: stiriinajst) napak. Gre za razmeroma majhen lepak, katerega polovico zavzema moški obraz, prava prav le velike oči in nos, ostalo polovico pa razmeroma malo teksta. Tovarni Varteks sem pisal pismo, v katerem sem jo opozoril na sledečo napako na tem plakatu in ji priporočil, naj v prihodnje zaupa prevajanje strokovnim ljudem. Dva dni nato pa sem v prodajalnih Varteksa v Ljubljani opazil še en večji plakat, kjer je bil podobneje opisan način in sistem natečaja. V besedilu je kar mrgoleto napak in spakodank. Plakati so se sedaj v izločbah omenjenih trgovin.

Pred nekaj dnevi sem dobil iz Zagreba pismo, ki ga navajam v celoti, neopragljeno.

»Spoštovani tovarni Miri! Vam pismo poslano tovarni Varteks-Varadim imam pred seboj. Ker sem tudi jaz ena od prejavljalk tega plakata bi Vas zelo lepo prosila, da mi pošljete to, da vidim teh Vaših 14 pogrsk. Zelela bi, da bi bile to pogrške tiska a ne us prejavljalec.

Ne samo, da sem končala prepraznijo v Mariboru, služim se z par dobrih slovarjev ki so mi vedno pri roki. Vse je mogoče, saj res ni nobeden nepogrešljiv in bi Vas ravnno zato res prosila, da mi prepišete le pogrške in pošljete na mojst: Vera Grčić ali Grgić, Zagreb Trg O. Kerševani 14/II«.

Mislim, tovariš urednik, da se po takem pismu ne smemo čuditi, če prihaja tak »slovensčina« izpod peresa takih strokovnjakov.

MARIAN MIR, študent, Ljubljana, Hranilniška 14

Prostor ni primeren

Tovariš urednik, osebe predvnetijskega zbora Centra strokovnih sol v Ljubljani, Titova 78, je 10. t. m. bralo v »Dejelu« obznanje, da se bodo 11. t. m. začele med Centrom strokovnih sol in centralnim stadionom cirkuške predstave.

Razni cirkuši so na tem prostoru že prej gostovali, to je bilo razumljivo, dokler ni začel z delom, da bi bil prostor namenjen kulturnim ustanovam, že lani opozorili, da to ni primeren; takrat so obljubili, da se to ne bo več zgodilo. Menim, da je skrajni čas, da dobi Ljubljana, če hoče imeti take prireditve, zanje primernejši prostor. Zakaj ni dala občinska skupščina Beograd prostora za cirkuš na igrišču osnovne šole »Vita Kraigherja« ali pred katerokoli drugo šolo v občini?

Pričakujemo, da bo dala javna raz

Perspektiva za razvoj turizma

Do nove sezone bomo v Sloveniji zgradili 36 turističnih objektov v vrednosti 4,2 milijarde dinarjev

Ob uspešnem zaključku letošnje glavne turistične sezone so naše turistične organizacije že usmerile vsa svoja prizadevanja na priprave za prihodnjo sezono oziroma na vse tisto, kar lahko pripomore, da bomo še boljše izkoristili možnosti nadaljnjega razvoja turizma in dosegli še boljše uspehe. Pri tem imajo v mislih tako inozemski turizem, ki je letos v osmih mesecih dal za 49 odst. več prenočitev ob dvainpolkratnem povečanju deviznega dotoka, kakor tudi domači turizem, ki pa je, v celoti vzeto, ostal na lanski ravni oziroma je dal le 2200 več prenočitev ali 0,05 odst. več kakor prejšnje leto.

Pri tem pa je treba ugotoviti, da je stagnacija pripisati v glavnem zaostajanju zdravilišč, ki so letos v osmih mesecih izkazala 28.000 prenočitev domačih gostov, 9% manj kakor lani, pri čemer je samo polovico razlike izrazil povečan promet inozemskih gostov v zdraviliščih. V turističnem prometu slovenskih zdravilišč je namreč še vedno čutilo pomanjkanje novih predpisov o posiljanju socialnih zavarovancev na zdravljenje.

V turističnem prometu inozemskih gostov smo letos v Sloveniji samo za plačilo turističnih gostinskih storitev dosegli devizni dotok v vrednosti 6,38 milijarde dinarjev, kar je enkrat več kakor lani vse leto. Celotni devizni dotok, ki smo ga ustvarili z inozemskim turizmom, pa je v osmih mesecih dosegel 8,15 milijarde din ali blizu 11 milijonov dolarjev. Pri tem pa je treba še upoštevati, da bo večji del turističnih hotelskih storitev v avgustu izkazan še v pomembnih podatkih. Za ilustracijo razmerja med dotokom turističnih deviz in odtokom deviz zaradi potovanja naših državljanov v inozemstvo, pa lahko navedemo, da je znašal odtiv deviz v Slovenijo za potne stroške službenih in zasebnih potovanj v inozemstvo v osmih mesecih 780 milijonov din ali 9,3%, celotnega dotoka deviz doseženih prometom inozemskih turistov.

K izrednemu uspehu na področju inozemskega turizma so letos precej pripomogli novi turistični objekti, ki so bili zgrajeni do začetka letošnje turistične sezone. Mnogo teh objektov je bilo zgrajenih v naglici. Ker investitorji niso bili dovolj pripravljeni za gradnjo teh objektov, načrta pa izdelani v naglici in niso vsega upoštevali, je prišlo pri 16 objektihi s prvotno predračunsko vrednostjo 3,16 milijarde din do večjih prekorakov in podražitev v skupni višini 1,68 milijarde din, pri čemer je ostala nepokrita ena milijarda din. Razen tega so bila investicijska posojila na zelo kratke obdobje dolga 10 oziroma 5 let. Zato je bil upravičeno sprožen predlog, da se rok teh posojil podaljša vsaj na 15 let in da priznajo zgrajenim objektom ugodnosti poskusnega obratovanja. Tako bi prvo odplačilo posojil doseglo se le sredi prihodnje sezone, kar bi turističnim podjetjem olajšalo kriti prekorake.

NOVI OBJEKTI DO PRIHODNJE SEZONE

Naš turizem se bo moral tudi prihodnje leto razvijati v znamenju nadaljnjega vzpona inozemskega turističnega prometa in primernega naraščanja domačega turizma. Investicije v leto 1983-84, ki so bile v zadnjem času odobrene, in morajo biti z izjemo nekaterih objektov končane do 1. junija prihodnjega leta, bodo po predračunu znašale 4,18 milijarde din. S tem investicijami bomo pridobili 828 novih ležišč in 2290 pokrtilih gostinskih sedežev. Povprečni stroški za eno novo ležišče bodo znašali nekaj manj kakor 14 milijonov din. Z novo pridobljenimi kapacitetami pa se bo predvidoma povečal izkupicek od turističnih storitev za dobri dve milijardi din, pri čemer bo polovica odpadla na izkupicek v devizah.

V celoti gre za 36 objektov, pri katerih bo delež jugoslovanske investicijske banke pri financiranju znašal 1,94 milijarde din. Zaradi nepriljubljenosti investitorjev in še neizdelanih dokumentacij Splosna gospodarska banka doslej še ni mogla za večino objektov skleniti dokončnih pogodb, kar pa je pogoj za črpanje sredstev. Pri izboru objektov je bila upoštevana predvsem potreba po novih kapacitetah in dvigu kvalitete storitev, pri čemer so imeli prednost objekti, ki obnavljajo večji devizni dotok ter večjo rentabilnost vloženih sredstev, upoštevana pa je bila tudi potreba po urbanistični ureditvi krajev in po zaokrožitvi posameznih objektov.

Pragozd na Donački gori je treba nemudoma zaščititi

V Sloveniji je registriranih 7 pragozdov s površino 260 ha

Pred kratkim so zastopniki Republiškega sekretariata za kmetištvo in gozdarstvo, Zavoda za spomeniško varstvo SRS, okrajnega zavoda za spomeniško varstvo Maribor ter okrajne gozdarske inšpekcije Maribor pregledali kompleks gozdov na pobočjih Donačke (Rogaške) gore in predlagali, da se ostanek pragozda, ki je še ohranjen, s posebnim odlokom zaščiti kot prirodna znamenitost.

Med prirodnimi znamenitostmi v Sloveniji velja posebej omeniti ostanke pragozdov, ki so pri njih ohranjeni v odročnih gozdnih predelih. Vsega je doslej registriranih 7 krajevno ločenih pragozdov v skupni površini približno 260 hektarjev. Večina teh pragozdov je na Dolenjsko-Kočevskem, med Kolpo in Krko, na pogorju Gorjancev, Roga, Stojne, Gorenice, le en pragozd, ki se nahaja na Pohorju, to je Sumik ob Novi gozdni cesti, ki pelje od Aneha proti Klopnemu vrhu. Navedenim pragozdom se pridružuje še pragozd na Donački gori blizu Rogatec, ki sredi hribovski svet, ki je pod močnim gospodarskim vplivom ter so bili nižje ležeči okoliški gozdovi v teku desetletij pretirano izkoriščani. Da je sekira prizanesla pragozdu, je pač pripisati dejstvu, da gozd leži glede spravlja lesa v težje dostopnem kraju, v zelo strmih skalnatih pobočjih.

Odločno je treba zavrniti namero, da bi se v pragozdu sekalo in da bi se odprli eksploataciji. V minulih sezonah so namreč že pričeli s sečnjo bukovine v spodnjem delu pragozda, kar je nepremišljen in škodljiv poseg v naravo, ter se to ne bi smelo zgoditi, čeprav za preostanek zaščite še ni bil izdan formalni odlok.

Pragozd pripada večini rastišinskih združbi buke in gorskega javorja (Aceretum-fagetum, po Dr. Wraberju) in je za subpanonsko območje, je že sam po sebi velika redkost, deloma pa združbi bukovine gozda z gozdom bilnico (Fagetum-montanum-festucetosum silvaticae). Po geološki sestavi tvorijo tla eocenske plasti iz apnenca-vo-dolomitnega konglomerata. Naši pragozdovi so v bistvu še premalo raziskani kot prirodne znamenitosti in priče nekdanjih gozdov v davni, kot turistično rekreacijske vrednote, kot redki znanstveni objekti za proučevanje pragozdnih vegetacijskih razvoja posameznih drevesnih vrst, njihovega staranja in pomlajevanja ter odpornosti proti silam narode. Če v prvih povojnih letih so bili zbrani podatki o naših pragozdovih in izdelan je bil predlog za njihovo zavarovanje. Čeprav v formalnem pogledu se ni bil izdal zakonski odlok o njihovem zavarovanju, so pragozdni objekti v gozdnogospodarskih načrtih izločeni kot rezervati in se v njih izkoriščanje ne izvaja.

Pragozd na Donački gori porača severno pobočje v nadmorski višini 750 do 850 metrov ter leži na območju

Zabeleženo

Niti slame jim niso preskrbeli

Odnos do sezone delovne sile je žal še ponekod problematičen. In ne samo problematičen, temveč prav gotovo tudi vzrok za razne negativne stvari, o katerih se tako rado govori. Gre za odnos do človeka v najbolj osnovnem, mekega in za odnos do proizvajalca. Ugotavljajo, da imajo večje gospodarske organizacije pravičen odnos do sezonske delovne sile, da se potrudijo za njihovo namestitve in prehrano in podobno. Vendar povsod žal še ni tako. Zlasti v manjših podjetjih, ki tudi zaposlujejo sezonsko delovno silo. Dokaj slabo je v več primerih za delovno silo na splošno poskrbljeno na kmetijskih obratih.

Med drugimi zaposluje sezonske delavce tudi podjetje Remont iz Straže pri Novem mestu. Na kraju zaposluje podjetje ni poskrbelo niti za najbolj osnovne pogoje za tje ljudi. Spat so jih dali v hlev, v katerem niti sveže slame ni bilo. Razumljivo je, da so zapustili delo prav zaradi takih nemogočih življenjskih pogojev.

Organi inšpekcije dela pri občinski skupščini Novo mesto so razen tega primera ugotovili še več drugih, kjer glede življenjskih pogojev sezonskih delavcev niso storili vsega, kar bi morali. Na obratu KGPK v Zalogu stanuje skupina delavcev v tesni baraki brez vsake priključitve. Gozdni delavci zvečne nimajo niti primerne pitne vode. Ničveč se ni poskrbel za analizo vode, ki jo pijejo številni gozdni delavci.

Po drugi strani pa ugotavljajo, da je najmanj delovnih nezdov pri sezonskih delavcih, njihova storilnost pa večja kot pri domačih delavcih. To je dokaz, da so pri delu zbrani in poživljeni. Ne glede na to, od kod prihajajo sezonska delovna sila, bi jih morali gledati kot soljudi in proizvajalce ter jih vključevati tudi v upravljanje.

(R)

Koprska luka te dni

V luki dne 12. oktobra: domača ladja »KORISTE«, ki razklada dekarpirano pločevino, »KORDUN«, ki razklada sojino sačmo, »FROMINA«, ki razklada umetno gnojilo, in turška ladja »MUSTAFA«, ki razklada umetno gnojilo.

Iz luke so izpule: 8. oktobra - italijanska ladja »ELIZABETH«, ki je nalozila les; 9. oktobra - domača ladja »NIKOLA TESLA«, ki je razložila arašidov zdrobi; 11. oktobra - madžarska ladja »BADACSONYI«, ki je razložila suho grozdje v tranzitu.

V luki pričakujejo: domače ladje »BLEDA«, »ZENICA«, »SIBENIK« ter italijanske ladje »FRANCESCA VALENTI« in »JOLE BENELLI«.

Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij pri OBČINSKI SKUPŠČINI HRANSTNIK razpisuje mesto

DIREKTORJA podjetja »MESO«, Hranstnik

POGOJI: končana srednja šolska izobrazba z 10-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu ali javni upravi.

Prijave, kolkovane s 50 din državnih takse, pošljite komisiji za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij pri skupščini občine Hranstnik do 30. oktobra 1983.

9602

GOZD VELIKANOV - Drevesni velikani v pragozdu Pečka, gozdni revir Soteska, v območju Kočevskega Roga. Blizu 200 dreves meri v debelini čez 100 cm in dosega višino približno 35 metrov. Foto: M. Ciglar

ISKRA NA SEJMU ELEKTRONIKE - Iskra je na letošnjem seimu elektronike razstavila 114 svojih izdelkov oziroma skupin proizvodov s področja elektromehanike, elektronike, telekomunikacij in avtomatizacije. Večino razstavljenih proizvodov so prikazali prvič v javnosti. Ekspozit predstavlja letošnji prispevek Iskre k razvoju elektronike, zlasti še avtomatizacije v industriji. Na sliki: Miza za umerjanje števecv.

Mnenje in kritika

Ali zares davek na pridnost?

Krajši delovni čas v soboški Muri v precepu povečanih davkov

V soboški tovarni perila, težke konfekcije in pletenin so se že letos spomlad lotili priprav za prehod na skrajšani delovni čas. Vsi pokazatelji rentabilnosti proizvodnje v pogojih skrajšanega delovnega časa temeljijo na izračunih proizvodnega efekta posameznih delovnih mest, analizi celotnega finančnega efekta podjetja in na že preizkušeni novih normah, ki so jih uvedli letos marca po zaslugi boljših organizacijskih dela.

Po temeljitih študijem delo jim je uspelo skrajšati zlasti čas priprave na stopnjo, ki je že letos junija prisegla v skrajšani, osrednjo obratovno delovno čas, ki je produktivnost povečala za 22 odstotkov. S tem so povečali vrednost proizvodnje od 184 milijonov dinarjev v mesecu januarju na 284 milijonov dinarjev v juniju. Ko ličinski obseg predelave bi se skladno s tem povečal od 3,4 milijona kvadratnih metrov predelane blaga po prejšnjih normativih na 4,3 milijone kvadratnih metrov

leto v pogojih 8-urnega delavnika, ob 7-urnem delavniku pa bi znašal 3,7 milijona kvadratnih metrov, torej še vedno več kot doslej ob običajnem 8-urnem delavniku. Za ilustracijo naj navedemo samo prejšnji normativ: 24 minut za izdelavo ene srajce srednje kakovosti, kar jih je izenakevalo z ameriškim normami za to vrsto izdelkov. Z novimi normami so presegli ta priznani proizvodni rekordi časa za cel dve minuti.

Razumljivo, da obstajajo ob takšnih rezultatih dobri pogoji za uvedbo skrajšanega

delovnega časa, kar je v kolektivno dejansko tudi vzbudilo obsežne razprave o uvedbi te spremembe.

Nedvomno bi bili v soboški »Muri« lahko med prvimi gospodarskimi organizacijami, ki so ali pa se bodo po temeljitih ekonomskih analizah skrajšale delovni čas. Toda zataknilo se je pri računu o prispevku na izredni dohodek. Ta dajatev, ki jo določa stopnja produktivnosti, bi se namreč znatno povečala. Z drugimi besedami: maksimalna izkoristitvenost delovnega časa v dobro organiziranem proizvodnem procesu bi pomenila za podjetje približno 25 milijonov več prispevka na izredni dohodek, kar kolektiv ocenjuje povsem upravičeno za davek na pridnost.

Ker ne bi bilo prav, da bi v »Muri« skrajšan delovni časom prizadel »delavce pri osebnih dohodkih, bi

B. BOROVIC

Skopski zapiski

Čimveč hišic pod streho pred dežjem

Ljubljanski »Edilita« v Skopju 10% pred terminskim planom del

Ljubljansko podjetje »Edilita« ima v naselju Vlae v Skopju, ki ga gradijo slovenska podjetja, zelo obsežno nalogo: od približno 1000 stanovanj, ki bodo zgrajena v tem naselju, jih mora »Edilita« postaviti nič manj kot 730. V razgovoru s tovarškim Jožetom Stebetom in Maksom Štumljem, ki vodita skupino »Edilitovih« delavcev, smo izvedeli marsikaj novega in zanimivega.

»Od 730 stanovanj, kolikor jih moramo postaviti v Skopju, je pripravevalo tovarštev, smo doslej uspešili 200 stanovanj. Prva stanovanja so nam sicer povzročala nekoliko preglavic, kar je povsem razumljivo, saj s takšno gradnjo se nismo imeli nikoli izkušeni. Kot veste, so naše hišice zgrajene iz siporexa, ki je pri nas še skoraj nepoznan, čisto novo gradbeni material. Vendar pa smo se že po nekaj dneh znašli. Zdaj smo že v polnem zagonu in zgradimo povprečno po 3,2 hišice na dan.«

O tem, kolikšne količine gradbenega materiala »pogoltno« vsak dan samo tisti del gradilišča Vlae, kjer postavljajo hišice »Edilitovci«, nam pove podatke, da jim iz Pule, kjer je nova tovarna siporexa, pripeljejo vsak dan po 100 ton tega gradiva. Pet velikih kamionov s prikolicami, naloženih do vrha s siporexom, vsak dan zapelje dragoceno tovarno tega finega gradbenega materiala na Vlae.

S smotno organizacijo in s tem, da so šli v neke vrste industrijski, velkopotezni način gradnje, so »Edilitovci« presegli terminski plan izgradnje. Te dni so približno 10% pred terminskim planom gradbenih del. Seveda so presegli plan le pri grobih grad-

benih delih - pri montaži zgradb. Nekoliko pa zaostajajo za terminskim planom finih gradbenih del, predvsem v raznih instalacijah. Vendar pa to ni nikakršna resna nevarnost; podjetje je namreč zdaj, ko je vreme še kolikor toliko stanovito, vrglo vse sile v to, da spravi pod streho čim prej kar največ objektov. Pozneje, v novembru in decembru, ko bo verjetno nastopilo slabše vreme, pa bodo zaostanek na finih delih zlahka nadoknadili, ker bodo takrat vse sile osredotočile prav na ta dela in bodo uvedli, če bo potrebno, tudi nočne izmene. Glavno je, da postavijo čim več hišic do konca tega meseca.

»Vse bi se šlo, samo če bi imeli lepo vreme,« je posegel v pogovor tovarš Stumlj. »Najbolj pa se bojimo deževja. Če bo pregodaj napočilo dolgotrajno jesensko deževje, potem ne vem, kako bomo delali.«

Zares, deževje je tista be-

seba, ob kateri se zresnijo vsi obrazi. V naselju Vlae je dež še posebno nezaželen. Teren tod okoli je mehak, liovnat. Najmanjši dež spremeni mejo v hipu v gosto, lepljivo kašo, ki se noče strditi tudi po dva, tri dni. Takšen teren pa je smrt za vozila. Tudi najmočnejši kamioni ne morejo nikamor, ne morejo dovažati gradbenega materiala do hišic.

»Pomagamo si lahko samo z buldožerji. Večkrat nam priskočijo na pomoč Rusi ali pa »Gradisci«, ki imajo buldožerje, ki razlagajo tovarš Stebe. Edino buldozer lahko potegne kamion iz takšnega blata. Seveda pa bi morali imeti nekaj desetnih buldožerjev, da bi lahko stalno vlačili naložene kamione po blatnih, razmočenih tleh.«

Tovariš Stumlj je še dodal, da bi morali tu prej zgraditi in urediti ceste, ki bi omogočile dovoz materiala s tovarniš. Seveda pa za to poleti ni bilo dovolj časa, zdaj pa je tudi že prepozno, ker je treba predvsem zgraditi hišice.

Sicer pa so v »Edilitovi« kolektivni polni optimizma. Z gradbenim materialom ni težav, siporex prihaja redno, tako kot tudi ostali materiali. Ljudje pridno delajo od zore do mraka, od 6. ure tja do trde teme. Ker je zdaj dan vedno krajši, so že pripravili močne žaromete, s katerimi bodo osvetlili celo gradilišče, tako da bodo tudi novembra in decembra lahko delali po 12 ur dnevno.

IGOR PRESERN

Slaščičarna
»LEDINA«
LJUBLJANA, Gradišče 17

prodaja rabljeno

motorno
kolo
znamke »Herkules«

13498

Vesti

Uvoz plinskega olja. Letos bomo morali do konca leta uvoziti okrog 120.000 ton plinskega olja (diselskega goriva), kar je za 30 odst. več kakor lani. Potrošnja plinskega olja mnogo hitreje narašča, kakor potrošnja bencina. Naše rafinerije imajo velike neprodane količine bencina, medtem ko s sedanji napravi ne morejo ustrezno povečati proizvodnje plinskega olja. V Jugoslaviji je namreč v nasprotju z drugimi državami potrošnja plinskega olja precej večja kakor potrošnja bencina. Lani so naše rafinerije proizvedle 532.000 ton plinskega olja, potrošnja pa je presegala 600.000 ton. Zato bodo morale naše rafinerije uvesti ustrezne sobodne postopke, ki bodo omogočili pridobivanje večjih količin plinskega olja iz nafte. Rafinerija nafte v Bosanskem Brodu, ki je zdaj v rekonstrukciji, bo prva uvedla tak soboden postopek. V okviru rekonstrukcije, ki bo stala 18 milijard din, bo med drugim uvedla sobodni postopek »izomaks«, ki omogoča znatno večje pridobivanje plinskega olja. Ta postopek je bil prvič uveden leta 1959 v ZDA. Investicije za to napravo bodo znašale okrog 7 milijard din in se bodo izplačale v dveh letih. Ker so se gradbena dela že pri začela, bodo lahko nove naprave začeli montirati spomlad prihodnjega leta. Po končani celotni rekonstrukciji pa bo rafinerija v Bosanskem Brodu podvojila svojo proizvodnjo in bo predelala letno nad 1 milijono ton nafte.

Možnosti razvoja papirne industrije na Hrvaškem. Svet za gospodarstvo in lesno industrijo Gospodarske zbornice Hrvatske je prejšnji teden razpravljal o perspektivah mehanizacije in kemične predelave lesa na področju republike s posebnim ozirom na smotnost investicij in surovinskih baz. Glede kemične predelave lesa je ugotovil, da investitorji še vedno nimajo jasnih koncepcij o možnosti razvoja te proizvodnje. Vendar pa se je sejo povabil tudi predstavnik potrošniškega posameznika, ki namerava v prihodnjem obdobju graditi tovarno za celulozo in papir. Da bi prišli do čim jasnih rešitev je zbornica zaupala Industrijskemu biroju v Ljubljani, ki ima velike izkušnje pri gradnji papirne industrije, nalogo, da izdela študijo o možnosti razvoja te industrijske panoge na Hrvaškem, upoštevajoč obstoječo surovinskih baz. Predložene tri variante so bile na seji v središču triturne razprave. Na svetovnem trgu in rentabilnost proizvodnje posameznih kapacitet najmanj 100.000 ton celuloze, so sklenili, da je treba najprej rekonstruirati obstoječo tovarno, da bodo konkurenčno sposobne, za gradnjo novih podjetij pa bi prišli v postev le dve tovarni, in sicer ena na relaciji med Karlovcem in Siskom, druga pa v Slavoniji.

Kritičen položaj v železniškem vozilu v Skopju je opustil. Pred dobrim tednom se je stanje v železniškem vozilu v Skopju zaradi naraščanja števila neiztovorjenih vagonov tako zaostilo, da so morali tovarni vlačiti čakati na drugih postajah in je bilo treba omejiti pošiljanje blaga v Skopje. Vsega je bilo v Skopju okrog 1000 neiztovorjenih vagonov. Konec preteklega tedna pa se je položaj le izboljšal. Čeprav je prispele dnevno tudi do 500 vagonov, se je število neiztovorjenih vagonov zmanjšalo, tako da je konec tedna ostalo neiztovorjenih še 450 vagonov. Železniški transportno podjetje Skopje je uvedlo lastno službo za razkladanje vagonov in vključilo za odvoz blaga 20 kamionov.

Gibanje cen v gostinstvu. Po podatkih republiškega zavoda za statistiko se naraščanje cen v gostinstvu v septembru ni povsem ustavilo. Indeks cen gostinskih storitev je sicer ostal na nespremenjeni višini, vendar so se jedila še podražila za 1 odst., medtem ko so cene za prenočišče popustile. V septembru so bile cene gostinskih storitev v primerjavi z lanskim septembrom za 10 odst. višje, in sicer predvsem cene za jedila, ki so se povečale v enem letu za 19 odst. Tudi cene alkoholnih pijač so letos za 4 odstotke višje kakor lani, medtem ko so cene prenočišč za 3 odst. nižje.

Visoka proizvodnja cementsa. Sprito znatno povečanje potreb, zlasti tudi pri gradnji letališča Brnik, je letos precejšnjo stisko za cement, čeprav je proizvodnja cementsa zlasti v Sloveniji znatno večja kakor je bila lani, kar omogoča nove kapacitete po rekonstrukciji obeh slovenskih cementarn v Trbovljah in Anžovnem. V septembru je cementna industrija Slovenije dosegla največjo mesečno proizvodnjo blizu 40.000 ton. Čeprav je v prvem četrtletju proizvodnja močno zaostajala, se je v treh četrtletjih povzpela na 268.000 ton naproti 218.000 tonam v istem obdobju lanskega leta in 152.000 tonam pred dvema letoma.

Adenauer odhaja

Zmotil bi se, kdor bi sodil, da je zdaj čas za pisanje političnih nekrologov. Konrad Adenauer ne gre v pokoj. Ni resigniral, ni utrujen od štirinajstletnega vladanja, ne namerava se umakniti iz političnega življenja. Jutri bo predsednik Bundestaga sicer vrnil kanclerski mandat, toda že po jutrišnjem se bo preselil v svojo novo pisarno v poslopiju borskega parlamenta in kot šef krščansko-demokratske parlamentarne frakcije nadaljeval svojo politično igro.

In vendar je »Adenauerjeva era« pri kraju. Ne samo, ker legendarna fizična odpornost 87-letnega silaka zdaj leže v postelji in ker njegove izjave v zadnjih mesecih ne izpričujejo več nekdanje logične skladnosti in prodorne prepričljivosti. Adenauerjevo obdobje je pri kraju predvsem zaradi tega, ker življenje izpodkopa in odplavlja temelje, na katerih se je zasnova in se razvila adenauerška politika. Kanclerjev (neprostovoljni) odstop je morda posledica določenega razvoja, odstranitve ovir na poti, po kateri Adenauer ni mogel.

Od vseh Adenauerjevih »samotnih odločitev« (ni brez historične delikatese, da je nek nemški satirični list že leta 1928 prišel med najprejše evropske diktatorje — Mussolinija, de Rivero in Pilsudskega — tudi takratnega kölnskega župana dr. Konrada Adenauerja...) sta bili dve odločitvi za politični razvoj Evrope v zadnjem desetletju. Se danes sta predmet polemike razprave.

Ob začetku korejske vojne je s svojim bliskovitim refleksom ponudil zahodnim zaveznikom sodelovanje v vojni Nemčije pri vojaški obrambi Evrope pred komunistično »nevarno krizo«. S drugimi besedami: v najugodnejšem zgodovinskem trenutku, ko je bila antihitlerjska koalicija v nevarni krizi, je začel upravljanje ideji, šibko soglasje je dosegel le z njemu lastno nepopustljivo in brutalnim pritiskom. Ker je bil, kot rečeno, trenutno ugoden, je njegov predlog na Zahodu prodrl in s tem se je začel proces, ki je pripeljal do tega, da je Zahodna Nemčija danes najpomembnejši, nepogrešljivi del zahodnega vojaškega sistema in s tem samostojni in vsaj neodločujoči činitelj zahodne obrambne skupnosti.

Leta 1952 je zavrnil sovjetski predlog, naj bi v obeh

delih Nemčije izvedli politve. To je bil edini trenutek, ko je bila združitev nemškega naroda v okviru realnih možnosti. Seveda bi bila združitev pogojena z določenimi spremembami v takratnih političnih koncepcijah Bonn, toda »sveti cilj« zahodnonemške politike bi bil dosežen, »krava rana« na telesu nemškega naroda zaceljena. Adenauer je s svojo gesto potrdil, kar so mu mnogi očitali že takrat, da mu v resnici ne gre toliko za združitev nemškega naroda, kotlikor mu gre za način, kako to združitev doseči: ne s popuščanjem, ne s koncesijami, ne z mirnim realizmom in priznavanjem dejstev — Adenauer je hotel doseči »popolno zmago«, bodočo združeno Nemčijo si je predstavljaj kot del velike politične in idejne skupnosti, ne kot neutraliziran sredinski odbojnik. Hotel je »vse«, dosegel ni — ničesar.

To je njegova zapuščina: nesposobnost sumu v »mirno« obstojnost do zob oboroženega Bundeswehra in dejstvo, da združitev nemškega naroda ne bo mogoče doseči brez formalnega priznanja eksistence dveh nemških držav. S tema dvema problemoma se bodo morali spopasti njegovi nasledniki in kot vse kaže, bodo krenili po poti večjega realizma. To pa pomeni, da bodo morali popravljati, kar je stari kancler s svojimi križarskimi vizijami pokvaril.

Tretji veliki cilj svojega političnega načrta je Adenauer dosegel: pakt prijateljskega sodelovanja med Zahodno Nemčijo in njenim tradicionalnim nasprotnikom, Francijo. Toda kako zelo je temeljil ta pakt na njegovi osebnosti in na njegovih specifičnih znanjih političnih koncepcijah, se kaže že zdaj: njegov naslednik odkrito govori o de Gaullovi in Adenauerjevi zamisli o evropski »strelji sila« kot o iluziji, češ, brez ameriške podpore si ni mogoče zamisliti varne Evrope, in odnosi med Bonn in Parizom so že zdaj vse prej kot zaupni in prijateljski...

Krčeviti poskusi, kako bi se v zadnjem trenutku s šoki in grobostjo zavrl postadenauerški razvoj, so zgoreli, dokaz, da se Adenauer zaveda svojega političnega bankrota. Nedvomno bo zdaj tudi izda kulis poskušal reševati svoje izročilo, toda določena ovira vendarle ne bo imela tako je prikačkovati, da bosta Erhard in Schröder uspela uveljaviti bolj realistična znanja politična načela — čeprav bo seveda Adenauerjeva era še po inertiji še dolgo odmevala v miselnosti in delovanju zahodnonemških voditeljev.

S. FRAS

Odperta vrata za ekonomsko sodelovanje med SFRJ in južnoameriškimi državami

Med Titovim obiskom so podpisali več ekonomskih sporazumov

Obisk predsednika Tita v Braziliji, Čilu, Boliviji in Mehiki je po soglasni oceni močno vzpodbudil razvoj trgovinske izmenjave ter gospodarskega sodelovanja s splošno med Jugoslavijo in temi državami. Med Titovim obiskom so podpisali več dokumentov, ki zagotavljajo dolgoročni značaj medsebojne trgovinske izmenjave.

V razgovorih predsednika Tita z latinskoameriškimi državami so gospodarska vprašanja zavzemala pomembno mesto. Pri tem je prišlo do izraza popolno soglasje glede potrebe po povečanju gospodarskega sodelovanja in vsi podpisani dokumenti so zasnovani — kar je tudi razumljivo — na načelih obojestranske koristi.

V Braziliji sta obe strani izrazili željo, da bi izkoristili razpoložljive možnosti in to je pripeljalo do podpisa sporazuma o ustanovitvi mešane komisije, o industrijski kooperaciji ter o skupnem nastopanju na tržiščih tretjih držav. Skupna komisija obeh držav bo analizirala možnosti za razširitev blagovnih list v trgovini med obeh državama, ki so zaenkrat omejene, najti pa bo morala tudi nove možnosti za zagotovitev dolgoročnega značaja blagovne izmenjave.

Kot pričakujejo, se bo sedanja vrednost trgovinske

izmenjave med Brazilijo in Jugoslavijo, ki dosega letno približno 20 milijonov dolarjev, precej povečala. Razen tega predvidevajo tudi izboljšave v sistemu medsebojnega plačevanja, kar bo vsekakor stimuliralo trgovino med obeh državama.

Sporazumi, ki so jih podpisali v Čilu, nudijo ugodne pogoje za povečanje trgovinske izmenjave. Dosele je bila ta minimalna. Gospodarski in finančni strokovnjaki in tehniki sodelovanja, Jugoslavija je dala Mehiki industrijski kredit za uvoz strojev. Menijo, da bo to zelo pomembno za razvoj gospodarskega sodelovanja.

Med obiskom predsednika Tita se je jasno pokazala pripravljenost Jugoslavije, da razvije gospodarske odnose s temi državami. Prav tak interes so pokazali tudi gostitelji. Medsebojno zanimanje za gospodarsko sodelovanje je sloni na oceni, da je treba te sodelovati, ker je to eden od činiteljev splošne stabilizacije in ker takšno sodelovanje odpira vrata konstruktivnemu reševanju problemov gospodarskih odnosov v današnjem svetu.

(TANJUG)

Adenauer obžaluje svoje slovo

BONN, 14. okt. (Tanjug). Zadnji dan preden bo tudi formalno zapustil svoj položaj v vladi, je zahodnonemški kancler Adenauer izjavil, da vne odhaja s lahkim srcem, da pa bi to lahko storil šče bi bil položaj drugačen. Na ta način je še enkrat izrazil zadržanost do pripravljenosti zahodnih sil za iskanje sporazuma s Sovjetsko zvezo in je napovedal, da bo še nadalje budno spremljal razvoj dogajanja.

NAJLEPŠE BRANJE ZA NEDELJO — TOVARIŠ!

„Letalci iz Papantle“

Srečanje s starodavnim obredom Totonačanov v Acapulcu

OD NASEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

ACAPULCO, oktobra. Svečenik je dvignil nož z obema rokama in nekaj dolgih trenutkov je nož visel v zraku. Potem se je bliskovito spustil in se zadel v dekle na žrtveniku. Totonačanski bog dežja Tlaloc je bil neusmiljen bog. Indijanci Totonačan so mu žrtvovali otroke in device. Žrtve so metali v vodniake.

Obred, ki smo ga videli sinoči v »La Conchici« al Školji ob morju v Acapulcu, je bil samo velik spektakel, na katerega so povabili Tita s soprogo in druge jugoslovanske goste. Sprejem je bil v majhnem zalivu ob morju, sredi tropskega rastlinja in

»aventične atmosfere«. Toda glavna točka sporeda ni bila pozoritev žrtvenega obreda, ampak podvig »letalcev iz Papantle«.

Začetek tega spektakla je povezan z imenom Carlosa Ochoe, ki je iz starodavne obredne igre Indijancev Totonačan napravil po dolgih raziskavah, spored s pristnimi kostumi, glasbo, plesi in žrtvenim obredom. Totonačani, ki še vedno živijo v bližini Vera Cruz, so eno izmed najstarejših plemen mehiške civilizacije. Še danes govorijo svoje narečje.

»Letalci iz Papantle« so že pred več stoletji izvajali sples letalcev. Totonačani so verjeli, da bodo bliže bogu, če splezajo na vrh visokega debla. Bog neba je bil moški bog, digar bistvo je bilo ogenj, zemlja pa je bila boginja, katere bistvo je sestavljala voda. Oploditelj in življenje sta izhajala iz združitve teh dveh elementov.

Po starem običaju so letalci poiskali v gozdu najvišje deblu in ga postavili sredi trga. Preden so ga zasadi

skopili tla z žganjem. Ta obred je vril letalcem občutek varnosti pred drzno nalogo. Najvažnejši del obreda ne igra je bil in je še danes deblo, ki je visoko 36 metrov. Dolžina vrvi, s katere visijo letalci, ko se z glavo navzdol vrtilo okrog debla, mora biti tako, da vsi štirje letalci po trinajstih krogih pristanejo na zemlji. Štirinajst trinast pa je dvajsetdeset in natanko toliko let je trajalo aboeo stoletje. V prejšnjih stoletjih so bila debla visoka do petnajst metrov, toda na sinočnjem spektaklu je bilo deblu visoko 36 metrov in »letalci« so se zavrteli tridesetkrat okrog debla z glavo navzdol. Da bi bil obred še bolj drzen in da bi gledalec zastajal dih, je pred izvedbo nevarnega vrtiljaka svečenik splezal na najvišjo ploščad na vrhu debla. Stranica te ploščadi meri samo pol metra. Kljub temu je svečenik na tej ploščadi igral na piščal in plesal ob zvokih svoje melodije. Gledalec je v resnici zastajal dih, posebno še, ker izvajalec tega obreda sploh ni bil privezan.

Tudi v Acapulcu se mehiški gostitelji trudijo, da bi združili prijetno s poučnim in da bi nam tudi na ta način omogočili vpogled v skrivnostne preteklosti.

BOZIDAR PAHOR

Ostri spori med nemškimi socialnimi demokrati

Desna struja se hoče znebiti Ollenhauerja

Izvolitev predsednika Socialno-demokratske stranke Nemčije (SPD) Ericha Ollenhauerja za novega predsednika »Socialistične internacionale« je povzročila med zahodnonemškimi socialnimi demokrati ostre spore.

DOSEDANJI PREDSEDNIK SPD, Erich Ollenhauer

Vsi politični opazovalci so mnenja, da so centrističnega Ollenhauerja »postavili« s to nepomembno funkcijo z namenom, da bi ga odstranili z aktualnega političnega odra. »Berliner Briefe«, glasilo leve opozicije v SPD, brez ovinkov razglasa, da skupina vodilnih socialno-demokratskih funkcionarjev pripravlja odstranitev Ollenhauerja kot predsednika stranke. Kdo je voditelj te

skupine, postane jasno, če zveemo, da je vodja desne frakcije v SPD, Herbert Wehner, pred nedavnim razdraženo zahteval, da bi bilo treba nekaj ukreniti, da vsebina internih in zaupnih partijskih razgovorov ne bi več prodrla v javnost.

Wehnerjevo razburjenje zaradi indiscretности postane še bolj razumljivo, če vemo, da je sam hotel postati Ollenhauerjev naslednik — opozicijski krogi na levici so prav zdaj ta njegov namen preprečili. Zato sta zdaj v ospredju zanimanja dva prišasta »nove eminence« Wehnerja, namreč berlinski župan Willy Brandt in 59-letni Fritz Erler, »pristen Berlinčan in strokovnjak za vojaška vprašanja v socialistični frakciji Bundestaga. Ker so osebne intrige že dalj časa v stranknem življenju bolj pomembne kot vprašanja strankne taktike, se je med obeh wehnerjevema začel oster boj za prvenstvo in za oblast v stranki. Brandt je že ponudil Wehnerju, da je pripravljen opustiti kandidaturu za predsednika stranke, toda pod tremi pogoji: Če ostane kandidat stranke za bodočega kanclerja, če postane predsednik socialno-demokratske frakcije v Bundestagu, če je prav v tej skupini, da je vodja desne frakcije v SPD, Herbert Wehner, pred nedavnim razdraženo zahteval, da bi bilo treba nekaj ukreniti, da vsebina internih in zaupnih partijskih razgovorov ne bi več prodrla v javnost.

»SIVA EMINENCA« SPD — Herbert Wehner

destagu in že Erler ne postane predsednik stranke... Ker praktično ni četrtega kandidata za Ollenhauerjevega naslednika in ker Erler s pomočjo gospodarskega strokovnjaka SPD Delsta ostro nasprotuje Brandtovim ambicijam, je zdaj Wehner v dilemi. Njegove simpatije so pri Erlerju, ki stoji na skrajni desnici, vendar pa se mora seveda na partijsko levico, ki bi zlahka pobojala svoj položaj, če bi prišlo do odkritega boja v vodstvu stranke. Wehner se predvsem boji, da bi levica mobilizirala sindikate. Zato je po vsem v skladu z dogodki v stranki, če je prav zdaj začela ostra kampanja proti predsedniku izredno močne sindikalne organizacije »Transportni delavci, Adolf Kummernuss, neksterne-mu levičarju.

Položaj v vodstvu socialno-demokratske stranke je skratka približno takšen, kot ga je pred 40 leti opisala Rosa Luxemburg, ko je ocenjevala takratno socialno-demokratsko vodstvo: SPD je podobna razpadajočemu truplu, okrog katerega pleše in se veseli nemška desnica.

H. F. R.

Visoki življenjski stroški v Libanonu

Splošno povprečje življenjskih stroškov v Libanonu je večje od povprečja v številnih evropskih državah in ZDA, poudarja bejrutsko gospodarsko časopisje, ki priobčuje uradne statistične podatke o gibanju cen in življenjskih stroškov v državi. Če vzamemo, da znaša splošno povprečje življenjskih stroškov v Libanonu 123 točk, potem je to povprečje večje kot v ZDA (112 točk), Belgiji 121, v Italiji 122, v Siriji 121, v ZAR 103 točke in v Zahodni Nemčiji 115 točk. Objavljeni statistični podatki kažejo, da so se najbolj poražile splošne usluge in da so najbolj narasli splošni stroški. Stroški za prehrano so ostali v glavnem na isti ravni, medtem ko so se surovine in goriva pocalila. Navkljub intenzivni gradnji stanovanj se je pocenili tudi gradbeni material.

Odkrivanje naravnih bogastev v indonezijski

Potem ko so razglasili mobilizacijo vsega ekonomskega kapitala, s katero naj bi se uprli na novo ustanovljeni Malezijski federaciji, so indonezijski gospodarski strokovnjaki začeli veliko akcijo, med katero naj bi raziskali naravna bogastva dežele. Na otok Kalimantan (Borneo) je odpotovalo 12 geoloških ekip, ki bodo iskale ležišča železa. Ekipa vodijski sovjetski strokovnjaki. Po prvih poročilih neke japonske geološke ekipe, ki je raziskovala pri Pontianaku na Zahodnem Kalimantanu, so našli sledove zelo iskanih strateških rud: molibdena, volframa in bizmuta. Pravkar se pogajajo o zgraditvi naprav za izkoriščanje teh dragocenih kovin. Razen tega je ministrstvo za rudarstvo, ukrenilo vse potrebno, da bi proizvodnja premoga povečali od 1 milijona ton na leto na 3 milijone ton. Našaj so tudi že nahajališče okrog 300 milijonov ton premoga. Kot piše indonezijsko časopisje, bo neka japonska firma kmalu začela intenzivno izkoriščati nikelj na otoku Celebes. Pristojni organi pa so prav tako izdelali tla načrte, da bi povečali izkoriščanje kositra, zlata, petroleja in drugih rud, ki jih ima Indonezija v obilju.

Znanstveniki zapuščajo ZR Nemčijo

Od leta 1948 je zapustilo ZR Nemčijo 4000 zahodnonemških znanstvenikov. Večina izmed njih se je preselila v ZDA. Med njimi je poleg mlajših znanstvenikov tudi nekaj uglednih in svetovno pomembnih osebnosti, kot na primer Nobelov nagradenec za fiziko, profesor Mössbauer. Te rezultate je zbrala ekipa strokovnjakov, ki je za zahodnonemsko televizijo proučevala položaj na visokih solah in znanstvenih institutih v Zveznih republikah. Kot vzrok za to navajajo dejstvo, da je sistem visokega solstva že zastarel, da so predavatelji in znanstveniki preobremenjeni z administrativnimi posli, da so pogoji za raziskovalno delo slabi, da je postopek za zaposlitev novih mest preveč zapleten, da živijo znanstveniki v primeri z drugimi velikimi industrijskimi državami, predvsem z ZDA, v slabih materialnih razmerah itd. Tako trdi poročilo, da nameni v Zahodni Nemčiji na prebivalca na leto samo eno marko za znanstvene raziskave, medtem ko porablja za reklame 85 mark, za kozmetiko 30 in za cvetje 21 mark.

Možnosti za trgovino med Francijo in ZR Nemčijo

Po poročilih francoskega časopisja je predsednik združenja francoskih delodajalcev Guillaume Georges Piot končal dvotedenski obisk v LR Kitajski, kjer si je ogledal veliko industrijskih objektov in se razgovarjal z gospodarskimi funkcionarji. Izjavil je, da obstajajo zelo dobre možnosti za nadaljnji razvoj blagovne menjave med Francijo in Kitajsko. Kitajska je trenutno na prvem mestu v francoskih gospodarskih odnosih z državami Daljnega vzhoda. Morda bosta državi kmalu izmenjali posebni stalni misiji, ki bosta skrbeli za napredek trgovinske izmenjave, zakaj Francija in LR Kitajska nimata rednih diplomatskih odnosov. Kitajska so te dni obiskale tudi delegacije poslovnikov iz Nizozemske, Belgije, Velike Britanije ter nekaterih drugih zahodnoevropskih držav.

Poziv sovjetskih pravnikov

Sovjetski pravniki so pozvali svoje kolege v vseh državah sveta, naj s svojimi avtoritetami in akcijami vztrajajo, da bi takoj osvobodili bivšega podpredsednika kongoske vlade Antoina Gisingo. Življenje kongoskega patriotke je vnovič ogroženo, je rečeno v pozivu sovjetskih pravnikov. V njem je izražena tudi solidarnost z odločnimi zahtevami kongoskih patriotov, ki se bojujejo za osvoboditev Gisinga.

SLOVO — Predsednik Zvezne republike Nemčije Heinrich Lübke, bere pismo, ki mu ga je pravkar izročil Konrad Adenauer in v katerem uradno odstopa z dolgoletnega položaja kanclerja Zvezne republike.

JUŽNI VIETNAM

Kaj bo ostalo po Diemu?

Zgodilo se je v noči med 20. in 21. julijem leta 1954. Uro poprej so podpisali dvojno ustavitev ognja, v Vietnamu in Laosu. Nekaj diplomatov in novinarjev se nas je zbralo v hali velikega ženevskega hotela. Na vprašanje enega izmed nas, ali bo to premirje v Vietnamu lahko trajalo dlje kot nekaj mesecev, in to s tako umetnim režimom na jugu, kakršni je Diemov, je eden izmed članov francoske delegacije odgovoril: »Čelo Američani ne pripisujejo več kot leto dni življenja sedanjemu režimu na jugu države. Vendar pa naj bi s sporazumom vzpostavili ravnovesje med režimom na severu in na jugu. To je poskus modusa vivendi med nami in azijskim komunizmom. Od tega partnerja moramo dobiti zagotovilo za nadaljnji obstanek Južnega Vietnam.«

Zahodni stori nič resnega, da bi vzpostavil ta modus vivendi z azijskim komunizmom. Briljantna, čeprav preveč kratka mislija M. Saintenyja v Hanoju, nekaj potovanj Rocherea-ja v Peking, to je bilo tu-

di vse. Vendar pa se v nasprotju z vsemi predvidevanji diplomatov in novinarjev že skoraj deset let bojuje s svojim rivalom na severu. Toda ne bo se več dolgo. Njegova agonija je očitna; človek ne more ne kaznovano teptati vse človeške vrednote, preganjati množice, intelektualce, vernike in mladino.

Že dvakrat

Že dvakrat so bivši mandant iz Hué in kohorta njegovih bratov preživeli napade, ki bi uničili sleherni drug oligarhijo. Dne 11. novembra leta 1960 so bili Diem in njegovi 36 ur ujetniki neke pa-

dalske junte, ki je bila toliko gotova vase in v svoj uspeh, da je pozabila prezezditi še zadnji telefonsko zvezo, po kateri je mali diktator poslal poziv na pomoč oklopnih brigad v Mit-ho, ki mu je še ostala zvesta. Dne 22. septembra leta 1962 sta predsedniško palačo bombardirala dva uporna letalca. Tudi tokrat se je Diem neposkodoval izkopal iz ruševin.

Toda sedanje ruševine so ruševine njegovega režima. Kadar je kdo tako doleč, da v enem tednu ukaze policiji, strankinim odredkom in vojni žandarmeriji, da uničijo kult vere velikanske večine prebivalstva, da aretirajo 40 univerzitetnih profesorjev in 2000 študentov in da strelijo na množico v treh mescih, izmed katerih je eno znano letovišče Dalat, kjer preživlja počitnice vsa vietnamska elita, se pravi, da

so najelementarnejši refleksni prepvili zavest in da se je trmoglavost že spreminila v paniko.

Zares je zelo neugodno za varovani režim, če se spre s svojim zaščitnikom; zamislimo si samo Ben Arafat, ki se bojuje ne le proti maroškemu ljudstvu, temveč tudi proti generalu Guillaumeu. Potrebnoval bi pač precej tednov in dosti bojev bi bilo treba, da bi se rešil iz svoje palače v Rabatu. Ali bo Cabot Lodge moral zahtevati recept od generala Boyera de la Toura?

Vendar pa niso najvažnejše oblike, ki jo zadobiva agonija katoliškega diktatorja v Sajgonu, niti njegova družinska klika niti strahote, ki jih lahko še zagreši za trmasti diktator. Najpomembnejše je vprašanje, kaj bo ostalo v Južnem Vietnamu na površini po tem potopu. Najrazlič-

Novice

LJUBLJANA: Gojmir Anton Kos v Mali galeriji — Danes od 18. do 19. ure bodo v Mali galeriji na Titovi cesti 11 odprli razstavo slikarskih del Gojmirja Antona Kosa.

MARIBOR: predavanje o Slavku Ostercu — V okviru mariborske kulturne revije je v dvorani kluba mariborskih prosvetnih delavcev prikazal fiziognomijo skladatelja Slavka Osterca predavatelj Danilo Pokorn z ljubljanskega radia. Poslušalo ga je številno občinstvo iz vrst mariborskih prosvetnih in kulturnih delavcev.

ZAGORJE OB SAVI: kvintet Mahkovič v Gradcu — Instrumentalni kvintet Mahkovič je pred dnevi odpotoval v Gradec, kjer je tri dni gostoval s svojim programom. Omenjeno gostovanje je poteklo v okviru dogovora o medsebojni izmenjavi mladinskih kulturno-umetniških skupin med Avstrijo in Jugoslavijo. Skupina je odpotovala v Avstrijo na povabilo tamkajšnje »Demokratische Vereinigung — Kinderland Graze«.

MURSKA SOBOTA: občinsko slavo v Gornji Radgoni — Na osrednji proslavi občinskega praznika v Gornji Radgoni so na pobudo mariborskega društva bibliotekarjev slovesno odkrili spominsko ploščo ugodnim znanstvenim delavcem in utemeljiteljem slovenske bibliotekarje dr. Franu Simončiču in dr. Janku Siebingerju. Na dopoldanski proslavi, katere so se mimo množice domačinov udeležili tudi številni člani društva bibliotekarjev in člani Slavističnega društva Slovenije, je udeležencem govoril o življenju in delu obeh zaslužnih mož prof. Janjo Logar iz Ljubljane.

V okviru praznovanja občinskega praznika gornjeadonske občine, ki poteka letos predvsem v znanju obnavljanja kulturnih tradicij, se je številnemu občinstvu predstavilo tudi Mariborsko slovensko gledališče z uspešno izvedbo Rossinijevih oper »Seviljski brivci« in »Dvorani združena doma« pa so domaći slikarji amaterji priredili razstavo svojih slikarskih del.

MUTA: dejavno društveno življenje — DPD Svoboda Muta ima dramsko, glasbeno, šahovsko in filatelistično sekcijo ter pevski zbor. Najbolj uspešna je godba na pihala, v kateri muzicirajo tudi nekateri godbeniki iz Radelja in Vuzenice. Po predlogu občinskega sveta Svoboda naj bi se godbi iz Radelja in Vuzenice združili z godbo iz Mute. Vendar se to ni zgodilo, ker so hoteli glasbeno in organizacijsko vodstvo ansambla prenesti v Radlje, kjer, pravijo, ni toliko delovnih pogojev. Društvo v Muti si je vse leto prizadevalo urediti knjižnico, pri čemer mu dela težave problem prostora. Tukaj tudi se nimajo klubskih prostorov, ki bi verjetno zelo poživili društveno življenje.

BEograd: dve jugoslovanski razstavi v Sao Paulo — Razstavo sodobne jugoslovanske grafike in tapiserije, ki je bila prejšnji mesec odprta v Rio de Janeiru, so 6. oktobra prenesli v Sao Paulo, kjer bo prikazana v okviru VII. bienniala tujakinskega mesta. Z pred tem pa so v Sao Paulo odprli redno jugoslovansko razstavo olj, grafike in risb, ki jo je sem poslala komisija za kulturne stike s tujino. Razstavo grafike in tapiserij pa so prepeljali v Sao Paulo na predlog uprte bienniala zaradi izrednega obiska, ki ga je doslej imela v Rio de Janeiru. Iz Sao Paula bodo to razstavo poslali še v Mehiko ter nekatere druge države Latinske Amerike.

BEograd: program Narodnega gledališča — Beograjsko Narodno gledališče je za letošnjo sezono pripravilo bogat in raznovrsten spored, in sicer pet opernih, devet dramskih in tri baletne premiere. Operni ansambl bo letos prikazal delo sodobnega jugoslovanskega skladatelja Dusana Radica »Ljubzen, to je poglavitno«, Offenbachovo »Hoffmannove pripovedke«, Sostakovičovo »Katarino Ismailovo«, »Most svetega kralja Ludvika« sodobnega nemškega skladatelja Hermanna Reutterja ter Straussovega »Netopirja«. Mimo tega bo obnovil Mozartovo »Figaroovo svatbo« in Donizettijeva »Don Pasquale«. Prva baletna premiera, in sicer »Pepelka« Sergeja Prokofjeva, bo 19. oktobra na čast obletnice osvoboditve Beograda. Balet pripravljata sovjetska koreografka Nina Anisimova.

BEograd: 121 avtorjev na »Oktoberskem salonu« — Oktoberski salon, ki bo odprl 21. t. m. v razstavnem paviljonu v Masarykovi ulici, bo predstavil občinstvu najnovejša slikarska, kiparska in grafična dela 121 avtorjev. Pri slovesni otvoritvi razstave bodo najbolj uspešnim umetnikom po razsodbi žirije izročili nagrade. Na dosedanjih razstavah »Oktoberskega salona«, ki je posvečen dnevu osvoboditve Beograda, je bilo doslej razstavljenih več kot 600 del, ki jih je videlo skoraj 70.000 obiskovalcev.

SKOPJE: prvi izpiti — Na petih od skupno 7 fakultet skopske univerze so se začeli prvi izpiti. Na skopski univerzi študira sedaj več kot 5000 rednih in izrednih študentov, okoli 1000 študentov iz Makedonije pa se je letos vpisalo na univerze v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Novem Sadu. Povsod so jim preskrbeli stanovanje in jim dajejo pouk po programu skopske univerze.

NOVI SAD: 125-letnica kulturne ustanove — V Novem Sadu so pred dnevi proslavili 125-letnico javnega delovanja biblioteke Matice Srpske, ene izmed najstarejših in najbolj uglednih kulturnih ustanov v Srbiji, ki je s svojim dolgoletnim delom pomembno prispevala k razvoju srbske znanosti, književnosti in prosvete. Biblioteka ima 300.000 knjig in veliko število domačih ter tujih časopisov in revij v skupaj 43.000 letnikih. Posebno vrednost ima njena zbirka tiskanih in rokopišnih srbskih knjig, ki je največja v državi. V okviru praznovanja je častni predsednik Matice Srpske akademik Veljko Petrović odprl v galeriji te ustanove razstavo srbske knjige iz 18. stoletja.

BUDAPEŠTA: o kongresu konservatorjev — Na kongresu konservatorjev so med drugim sklenili, da morajo ostati vsi kulturni spomeniki v Skopju ne glede na stopnjo poškodovanosti, nedotaknjeni. To pomeni, da površine, kjer stoji, ni mogoče obravnavati kot prostor za nove zidave. Kongres je vsem našim tovrstnim institucijam zastavil tudi nalogo, da prevzamejo v varstvo enega izmed kulturno zgodovinskih objektov v Skopju ter da poskrbijo za njegovo konservacijo. Kongres je sprejel tudi predlog svojih sekcij o prireditvi reprezentativne razstave umetniških del iz zakladnice skopskih muzejev, ki naj bi obiskala vsa večja mesta v državi ter morebiti tudi v tujini. Sprejel je tudi predlog, naj proučijo možnost ustanovitve posebnega telesa pri sekretariatu za prosveto in kulturo zveznega izvršnega sveta, ki naj bi usklajevalo vse akcije na tem področju.

PRAGA: dobiček koncerta za Skopje — Tukaj so predvčerajšnjim zvečer priredili slavnostni koncert pragaške konservatorije, katerega čisti dobiček so sicer poslali Skopju. Koncert je mimo drugih uglednih češkoslovanskih osebnosti poslušal tudi namestnik ministra za prosveto in kulturo František Kahuda.

WASHINGTON: ob podelitvi Nobelove nagrade ameriškimu znanstveniku — Nobelovo nagrado, podeljeno ameriškomu znanstveniku dr. L. C. Paulingu, komentirajo tukaj kot priznanje znanstveniku svetovnega slovesa, ki pa je bil v domovini dvomljivo ocenjevan. Znanstvenik je bil eden izmed prvih nasprotnikov jedrskih poskusov zaradi kmed, ki jo le-ti prizadevajo zdravju človeškega rodu. Obtožen je bil tudi komunizma. Pauling se tudi ni strinjal s tujakinsjimi uradnimi teorijami o tem, da radioaktivne padavine niso škodljive za zdravje. Pred dnevi je nastopil na ameriški televiziji, kjer je med drugim menil, da je tudi sam s svojim delom skromno prispeval k dosegu jedrskega sporazuma.

PARIZ: pogreb Edith Piaf — Na pariskem pokopališču Pere Lachaise so danes pokopali Edith Piaf, najpopularnejšo pevko francoskih chansonov v povojnem obdobju. Nekaj sto tisoč Parizčanov se je prišlo poslušati od pevke, medtem ko se je pogrebni sprevod pomikal po glavnih mestnih arterijah proti pokopališču. Mimo njenega žalnega odra je šlo v dveh dneh okoli sto tisoč Parizčanov. Pri pogrebnih slovesnostih se je zbralo veliko znanih osebnosti iz pariških umetniških krogov.

Gojmir Anton KOS: Tihožitje s papirkami, olje, 1963

Zgodovinarji v Kočevju

V šekovnem domu v Kočevju, kjer je pred dvajsetimi leti zasedal prvi zbor odposlancev slovenskega naroda, so se včeraj k dvodnevni zborovanju sestali člani slovenskega zgodovinskega društva. Zgodovinarji Slovenije, ki zbirajo vsako drugo leto v drugem kraju, so s tem začeli že svoje dvajseto zborovanje.

Zborovanje je odprl predsednik društva dr. Fran Zwitter. Poleg članov Zgodovinskega društva iz vseh krajev Slovenije se zborovanja udeležujejo tudi zastopniki zgodovinskih društev iz drugih republik in Zveze zgodovinskih društev. Zborovanje prisostvujejo tudi politični, prosvetni in kulturni delavci Kočevja.

Prvega dne dopoldne je univerzitetni profesor dr. Metod Mikulj imel referat z naslovom »Od zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju do prvega zasedanja SNOS v Crnomlju«. Za njim pa je govoril Dušan Biber o kočevskih Nemcih med obema vojnoma.

Po večernem zborovanju, ki ga je vodil Janko Jarc, je govoril o Kočevju in NOB.

Danes dopoldne bodo zgodovinarji poslušali dva referata. Dr. Fran Zwitter bo govoril o slovenskem političnem preporodu 19. stoletja v okviru evropske nacionalne problematike, dr. Vasilij Melik pa o nekaterih vprašanjih slovenske politike v začetki 60. let 19. stoletja. Zadnji referat bo popoldne. Bogomir Stupčan bo govoril o problemih zgodovinskega pouka na naših solah. Med

Modernizacija knjižnic

Po zborovanju slovenskih knjižničarjev v Mariboru

V dneh od 11. do 13. oktobra je bilo v Mariboru letno zborovanje slovenskih knjižničarjev, ki se ga je udeležilo okrog 120 zborovalcev iz vse Slovenije in več ugodnih gostov iz drugih republik.

Na dnevnem redu so bila prebera vprašanja knjižničarstva v Sloveniji. V uvodnem referatu je Janko Glazer iz Maribora govoril o liku pokrajinske študijske knjižnice in orisil njene posebne naloge za soljenje in obdelavo domačinskega materiala ter o dolžnostih današnjih študijskih knjižnic.

Dr. Mirko Rupel je prikazal naloge knjižnic v odnosu do bibliografije, ugotovil je potrebo bibliografije za organiziranje znanstvenega dela in opozoril tudi na njen pomen pri seznanjanju tujine s slovensko knjigo. Ugotovil je vzroke za vse preloščeno izhajanje slovenske bibliografije. Justina Podpac pa je nakazala potrebo in način organizacije dokumentacijske službe pri nas, katere slaba stran je v tem, da je nepovezana in se trošilo velika sredstva za zametke dokumentacije v posameznih institutih in podjetjih, medtem ko je splošen uspeh prav zaradi tega preloščeno videti. Posebna pozornost je bila na posvetovanju posvečena vprašanju širjenja knjig med bralci ter pridobivanju in usmerjanju bralcev zlasti v pionirskih in ljudskih knjižnicah. Z referatom »Propaganda v knjižnicah« je bilo načeto vprašanje, ki je pri nas dokaj zapostavljeno, namreč različne oblike dela z bralcem v

knjižnici in oblike širjenja knjig med ljudi. S tem v zvezi je bila načeta razprava tudi o problematiki knjižnega trga. Uspešna propaganda za knjigo in širjenje mreže knjižnic bi zagotovila odkup literature, ki danes ostaja neprodana. Delež knjižnic pri rešitvi tega vprašanja bi moral biti mnogo večji. O teh vprašanjih so referirali Jaro Dolar, Misa Sepe in Zdenka Smole.

V referatih in razgovorih ob njih je bila ponovno poudarjena potreba po hitrejši in uspešnejši modernizaciji naših javnih ljudskih knjižnic, po čim hitrejšem ustanavljanju matičnih knjižnic in organiziranju matične službe v občinah. Glavni razlog za počasno napredovanje stroke in dejavnosti knjižnic pa je gotovo preloščeno izhajanje knjižniške službe v občinah. Glavni razlog za počasno napredovanje stroke in dejavnosti knjižnic pa je gotovo preloščeno izhajanje knjižniške službe v občinah.

Zborovanje je bilo zaključeno z občinam zborom društva, kjer je bilo ugotovljeno, da se je delo društva v zadnjih dveh letih zelo razmahnilo, razširilo se je povezava z bibliotekarskimi organizacijami doma in v tujini in sodelovanje z drugimi sorodnimi organizacijami za izboljšanje dela in stroki.

med drugim integracija vrste knjižničarskih opravil, na primer centralno tiskanje katalognih listov za vse slovenske tisk, tiskanje raznih priporočilnih seznamov, naglašanje obveščanja o novitetah, tiskanje monografij in bibliografij s posameznih strokovnih področij itd. Ob tem je bila izražena tudi želja po ažurnijši slovenski tekoče nacionalne bibliografije, našla pa naj bi se sredstva in možnosti tudi za izboljšanje retrospektivne bibliografije vsega slovenskega tiska in tiska Slovencev. Zastalost solarskih in solskih knjižnic zahteva precejšnjo skrb in povezanost z odločitvami organov solstva. Potreben bi bil ustrezen priročnik, ki bi končno dal osnovo za nadaljnje delo in usmerjanje v solskih knjižnicah.

Zborovanje je bilo zaključeno z občinam zborom društva, kjer je bilo ugotovljeno, da se je delo društva v zadnjih dveh letih zelo razmahnilo, razširilo se je povezava z bibliotekarskimi organizacijami doma in v tujini in sodelovanje z drugimi sorodnimi organizacijami za izboljšanje dela in stroki.

ANČKA KORZE-STROPNIK

Prvi uspehi

S turneje »Slovenskega okteta« po ZDA

S prvim koncertom v Westportu pri New Yorku je »Slovenski okteta« uspešno zastavil svojo ameriško turnejo, med katero bo koncertiral v

vrsti največjih ameriških mest, občinstvo, ki je do zdajnjega kotička napopolnilo dvonovo, se je dolgočasnemu pleskanju nagradilo naše umetnike. Koncert v Westportu je poslušal tudi jugoslovanski generalni konzul v New Yorku Miroslav Kreacić.

»Slovenski okteta« je nato nastopil v New Yorku, kjer je priredil zelo uspešen koncert v Town Hallu, eni izmed največjih koncertnih dvoran v tem mestu. V prvem delu koncerta je okteta pel skladbe Jakoba Gallusa, v drugem pa je izvajal skladbe sodobnih jugoslovanskih avtorjev in narodne pesmi. Tudi tokrat je občinstvo zelo navdušeno sprejelo izvajani program. Na koncertu je bil tudi šef jugoslovanske delegacije na zasedanju Generalne skupščine OZN Vladimir Popović.

Newyorkski časopisi zelo ugodno ocenjujejo nastop »Slovenskega okteta« in poudarjajo, da napoveduje dober začetek v New Yorku uspešne turneje po Severni Ameriki. Kritič New York Timesa poudarja, da je pet okteta zelo impresivno ter s tenkotunskim smislom za interpretacijo skladb. Po presoji tega kritika je bil okteta vendarle najbolj osvajajoč, kadar v izvedbi narodnih motivov prestopa klasične okvire in daje tako razmaha narodnemu melosu.

(PO TANJUGU)

TRŽAŠKI »OTHELLO« — Slovensko gledališče v Trstu je v soboto začelo sezono s Shakespearovim »Othello« in se tako pridružilo proslavam 400-letnice rojstva velikega dramatika, ki jih letos prireja vse gledališki svet. Tržaškega »Othella« je kot gost režiral Branko Gombač, v glavnih vlogah uprizoril, ki je pri tržaškem občinstvu doživel zelo lep uspeh, pa so nastopili Joško Lukeš kot Othello in Alojz Milčič kot Jago (oba na sliki), Mira Sardočeva kot Desdemona, Zlata Rodoškova kot Emilia in drugi.

Foto: Lino

46 Bojnikov po čitek

CHRISTIANE ROCHEFORT

katero se je zaletaval na gladkem pločniku in padal, bil je konj, ki se gonilci odtrga od jasil, konj, ki so ga prestrašili lastni koraki. Videti je bilo, da je ob meni obstajal pravi pekel, Renaud je živel v njem. In nidesar na svetu, nidesar, Gospod, začeti me, se ni tako bal kot Rafael!

Tako je bil moj najboljši zaveznik proti Rafaeli Renaud Sarti. Drugi pa Rafael. Bila sta si najhujša sovražnika. Tako mi ni bilo kaj storiti. Stvari so se vedno urejale same od sebe, vse je bilo treba pustiti; naj gre, kamor hoče.

Govorila je: »Ne sme se siliti k pitju konja, ki ni ježen.« Plemenito gesto, toda kaj malo čudežno glede na učinek. Telefonirala je. Renaud pa nikoli. Renaud sicer ni znal telefonirati, telefona se je bal. Jaz sem sprejemala naročila in Rafael je vedno zaslišala moj glas, ko je pričakovala drugega. Zaredi tega sem bila v zadregi; bila sem prijazna: moje prijateljstvo je raslo v nasprotju z njeno močjo in ko je bila premagana, sem jo ljubila. Renaud pa se je ob najmanjšem angelovem razodetju zdržnil, se zatekel v brol in se najhujši odpora. Bil je prestrašen. Vztrajala sem, naj pride k aparatu, da se ne bi zaman prizadevala, saj je bila zaradi tega vse bolj prizadeta; bila sem toliko bolj velikodušna, kolikor bolj brez koristi je bilo: vstajal je, kakor da bi hotel zbežati, hodil postrani kot rak; začel je pogovore v stilu NO, kako gre, dobro, pa ti, tako

da se je vse skupaj končalo z obljubo za sestanek, do katerega potem ni prišlo. Rafaela je slaba. Ob vsakem srečanju — skupni sestanki so se posrečili, ker sem se vmešala — se mi je zdelo nekoliko bolj uničena. Bila je tudi zima. Izgubljala je temno barvo kože — zmagovalci pekat, sonca, sončno ugodje, sončno svobodo — in mraz je bil je skoraj po biljal. Stiskala se je v »marsovo«; bila je blede in posvajkana, bila je tisti polni maček, ki ga je slutila Simonina ljubeznost. Spominjam se, da sem tudi jaz tako predvidevala že v prvi ranljivi mifituti. Ne, čarovnica že ni bila; morda samo na soncu, na počinah. Ne, ni bila čarovnica, bila je navna, tako je. Ali je sploh vedela, da ljubi Renauda? Ali pa ga, vraga, sploh ni ljubila? Ali pa samo kot sestro? Ta čudna ljubezen ni bila prav nič nevoščiva: moj: »Ubožica, nisi na pravem mestu.« Bila je sto milij od žrtvovanja. Ni bila narejena za to, da bi kaj do štiri žrtvovala za možkega. Ni bila ženska. Poleg nje sem bila kljub svoji krhki postavi pravi Herkul. In vendar ji je ta čudna in slabotna ljubezen škodila. Smilila se mi je. Vendar pa ji ne bom vsiljevala Renauda! Dosti bolj se je očutil ob meni. Kaj bi je naredila iz njega, »sveta nebesa? Stresla sem se. Zdal je bil v postelji, mučilo ga je nekakšno vnetje živcev, razen če ni bilo vnetje ledvic ali bogve kaj druge vrste žil, ki pridejo iz čistih drgetajočih živčnih celic do razdeljane drobovja. Z umivalnikom v rokah res nisem bila na pravem mestu in Rafaela mi tega gotovo ne bi zavidala. Prepustila mi je to mesto, morda žalostno, vendar brez boja. Bala se je boinov, dolgočasili so jo, niti obiskat ga ni prišla, razen tega pa je delala, konec koncev je imela tudi svoje življenje. In vrt v obliki je prizel zgolj zaradi pomanjkanja trdne volje, razpadel je in Renaud je zaradi tega občutil grdo zadovoljstvo kot otrok, ki se mu posreči uničiti igračo, ki jo je imel rad. In zdaj ni mogoče storiti ničesar, z njim imam

Ko je bil spet na nogah — če je to ztnj mogoče reči — je bil še vedno zelo slab. Ni maral sam ven: vedel je, da bi se ustavil v prvem bistroju, samo da je bil se opogumil, da bi nadaljeval; in ob tem se je spraševal, zakaj naj bi nadaljeval, kje je zdaj in kako naj se torej vrne. Tako je ostal sredci nepremičnega časa brez začetka in konca, mrmral je oziroma mislil je, da mrmra genialne stavke slučajne sogovorniku, ki je sicer že davno odšel in ki ga je nadomestil drugi, ki je tudi odšel, vse čas pa ga je dajala bojazan, da je popolnoma zgubljen in da ne bodo nikdar več našli: za vrat bi mu morali obešati ploščo — kot otrokom v zavetšču — z imenom ali pa morda brez imena, samo z napisom: »Beljite me v Avenue de Saxe, 44. Nagrada.«

Hodila sem z njim. Tveganje, da ga ne bi našla, ni bilo tako veliko, kot se je bal, kajti njegovo jadrano je bilo bolj omejeno in rutinsko, kot se mu je morda delo v duhu, ki je vse stvari prenapenjal. Misli je, da je v Batignolli ali v Indij, pa je bil vedno le v trafiki na voglu. Nič več se ni skušal bahati: vzmet, ki je bila sicer močnejša, vendar ne bi smela biti tako dolgo napeta, je počit, živel je in strah in v krhah strgane duše je bilo videti njegovo slabost. »Moja duša je smrtna in začela se je agonijs — kaj govorim, zmeraj je trajala, saj umiram že od rojstva. Grdo bo videti, piška, ne vem, če bom imel dovolj poguma, da bom gledal do konca.« Drgetaje mi je sledil kot pes. »Ti se vedno znajdeš. Ti se vsaj vedno znajdeš...« je besno govoril sistemus. Česar ni mogoče najti: bežal je pred tistim kot pred kužel, ni se potrudil, da bi tisto, vseeno polskal in nael.

Moledevala sem, naj se ustavi, naj se ustavi: nič več se ni vživljeno upiral, narobe, ponizno je priznal, da imam prav in da bi ugoval, ko bi le mogel... poskusil bi, in da bi proslavljal dobro odločitev, se je zbedel z ostromagim: pil je le še zadnje kozarčke tik pred dokončnim končnim koncem, kajti ta-

Tehniške šole za mladino in odrasle

Nekaj misli k javni razpravi o strokovnem izobraževanju

Republiški sekretariat za solstvo je dal v javno razpravo gradivo o tehniških in drugih strokovnih solah ter gradivo o solskih centrih in ostalih oblikah združevanja sol. To gradivo moramo v načelu smatrati kot napovedano nadaljevanje znanega inšpekcijskega odprtega pisma in ga zaradi nujne povezave izobraževanja poklicnih delavcev in tehnikov obravnave v tem smislu. Izobraževanje tehnikov sloni do potrebne mere na učnih načrtih za izobraževanje poklicnih delavcev. Iz tega sledi nesporna zahteva, da je osnova za proučevanje in za izdelavo likov tehnikov lik poklicnega delavca, o katerem smo javno razpravljali lani hkrati z omenjenim odprt pismom.

Ni novo dognanje, da mora vsebovati lik tehnika ustreznosti del vsebine lika poklicnega delavca in da mora biti tudi učni načrt za tehniške temo primerno sestavljen. V nekaterih tehniških solah bolj, v drugih manj se je za tehniške temo primerno uveljavilo to načelo že doslej.

Pogoj, pod katerimi se razvija praktični del izobraževanja, so težki in nesodobi, ni ter so zaradi tega brez zakega učinka. Na javni razpravi o teh problemih so v Mariboru diskutirali pripočali, naj se počitniška praksa preimenuje z vsmi posledicami vred v redni solski praktični pouk. Izjava se ga lahko tudi v podjetjih, toda le pod trajnim vodstvom in pod nadzorstvom predavatelja ali ustreznega instruktora.

Dijaki gledajo na enome sečno počitniško prakso kot na potrebno zlo — saj jih prikrajša proti drugim solam za en mesec počitni. Prav dijakom tehniških sol so neokretnosti počitniške nujne potrebne. Tedensko imajo po 40 do 42 ur pouka in pogosti so primeri, da najdemo v predmetnih sol tudi do 18 učnih predmetov. Ob tem dejstvu se nihče ne oglašja v vprašanje, ali se dijaki tehniških in drugih strokovnih sol sploh lahko se posvečajo kakemuukiti med drugemu udeleževanju. Ni časa — toda ni pravilno.

Ko doumevamo, da je ta ka obremenitev zgrešena, se pojavljajo mnjenja, naj bi se pouk v tehniških solah podaljšal na pet let. Hkrati se pojavljajo zagovorniki dosedanjega štiri letnega solanja. Takim trditvam in zahtevam, če niso prej temeljito proučene, ne more nihče resno prijeti. Zopet se torej temeljito proučiti odgovorjati na vprašanje: pet letnega ali štiri letnega solanja. Pojavljajo se pa tudi mnjenja, naj bi vključili izobraževanje višjih tehnikov v sestavo obstoječih tehniških sol.

Visoke šole oziroma fakultete so dale doslej še pre-

malo diplomantov prve stopnje visokošolskega študija, da bi lahko povsem zanesljivo ugotovili, kako se odraža tovrstna izobrazba pri posrednem delu podjetij. Le malo študentov se odloči, da zažljucijo študij na prvi stopnji. Kot kaže, dajejo študentje prednost študiju na višjih solah, ker jih te po svojem namenu bolje izobrazijo za ustrezna delovna mesta. O tem nas prepričuje za gospodarstva pomembna in uspešna višja ekonomska komercialna sola v Mariboru. Odkar obstaja, opravlja zelo pomembno nalogo izobraževanja za širše potrebe gospodarstva. Ima kar trajno od 500 do 600 izrednih in od 150 do 200 rednih slušateljev. To omenjam zaradi tega, ker bi bilo morda pravilno, če bi iskali ob preobrazbi tehniških sol nekatere skupne točke z višjim solstvom. Vsaka strokovna sola je zaključena sola. Izobraževalni proces za strojne inženirje n. pr. počene korotene v znanju za poklicnega delavca in konča z diplomom na ustrezni fakulteti.

Ni nam treba iskati primerov izredno težkega položaja mladih držav, ki se otresajo kolonializma in zaostalosti, kakšne napore vlagajo v prizadevanja za odpravo revščine na področju izobraževanja. Več kot znano je tudi, da so danes razvijajoče države v nekakem tekovalnem odnosu, katere bo čimprej izsolala čimvečje število strokovnjakov z najvišjo izobrazbo. Kljub vsemu temu pa moramo pri nas prilagajati izobraževanje na eni strani našim zmogljivostim, na drugi pa potrebam. Nihče ne bo v ničemer prikrajšan na pravici do izobraževanja, če bi ob pravilni selekciji in smotrnem usmerjanju mladine na življenjsko pot storili kaj več, kot smo storili doslej. Med štiri letnim solanjem na tehniških solah je vsak predavateljski kolektiv sposoben, da spozna nadarjenost in nagnjenje vsakega dijaka. Karakteristika sole in ustrejni sprejemni izpiti na naj bi v bodoče krepkeje reševali nesorazmerja med potrebami gospodarstva in solanja. — Tudi pri izobraževanju odraslih se niso razčlenili vsi pojmi izobraževanja. Niso povsem utrjena merila, kdaj je izobraževanje odraslih dodatno, dopolnilno izobraževanje ali specializacija in kaj podobnega, kdaj pa sodi izobraževanje odraslih v sistem čisto rednega solanja.

Ob spoznanju, da so doslej družbeno priznane kvalifikacijske stopnje (polkvificirani, kvalificirani in visokokvalificirani) ob osvojenem merilu delitve osebnih dohodkov po stopinjah nevdružne, pranašamo merjenje usposobljenosti kot nadomestilo za kvalifikacijske stopnje neposredno na podjetja. V zvezi s tem smo odpravili vse doslej

B. STANIĆ

Razmah gledališkega življenja v Kranju

Po ukinitvi profesionalnega gledališkega ansambla pred šestimi leti je vrzel v kranjski gledališki dejavnosti izpolnila predvsem amaterska gledališka sekcija pri DPD Svoboda v Kranju. Vmes so imeli Kranjanci nekajkrat priliko videti tudi profesionalne ansamble iz Ljubljane in od drugod, vendar pa je bilo kvalitetenjših predstav kar premalo.

Letos pa kaže, da se bo gledališko življenje v Kranju še drugače razmahnilo. Prešernovo gledališče je namreč sklenilo z ljubljanskim Mestnim gledališčem aranžma za 6 abonmajskih premier, kar pomeni skupno 36 predstav.

V premierski program se bodo vključili tudi domači amaterji. Dramska sekcija pri Prešernovem gledališču se bo predstavila z »Veliko besedo«.

ki jo bodo uprizorili v počastitev 100-letnice ustanovitve kranjske države ter z Brulinovimi »Psi«.

V letošnjem repertoarju Prešernovega gledališča bo sodelovala tudi domača mladina. Najprej bodo uprizorili enodijelno »Nikoličev« »Kuga 9.10« in Mackiejev »Osebo, ki jo isčemo. Obe imata sorodno tematiko iz povojnega časa. Sledil bo Bletcherjev »Zakon je zakon«, predvideno pa je še eno delo. Spomladi bodo uprizorili »Emila in detektive« Eriha Kästnerja.

Ura pravljic, ki so jo Kranjanci kot prvi v Sloveniji organizirali pred štirimi leti, bo tudi v letošnji sezoni v nedeljskih dopoldnevih razveseljevala najmlajše. Letos bodo tu vključili tudi dramske krožke sol, ki naj bi na vsaki

predstavi imeli svoj četrtinski program. Z uro pravljic bodo gostovali tudi po večjih krajih v kranjski občini in skušali povsod vzbuditi tolikšno zanimanje, da bi podobna ura začela tudi izven Kranja ter da bi jih organizirali sami domačini.

Razen premierskega je v Prešernovem gledališču v letošnji sezoni še 5 abonmajev. Celotne abonmaje so zvezi kolektivni Iskre. Tekstilna dusa in Save, dva abonmaja pa sta še za ostale kolektive ter za dijake.

Poleg abonmajskih bodo skušali v Kranju organizirati tudi druge predstave, bo tera bodo skušali pridobiti ljubljansko Dramo ter druge kvalitetne gledališke ansamble.

L. STRUŽNIK

krat bo vendarle veliki dan, ko se bo ustavil, tako, kar naenkrat, enkrat za vselej — o čemer je mislil, da se lahko vsobodno odloči: misel na vsoto to bodnost brez whiskeyja pa je bila nezgodna; treba se je bilo vnepreje potolažiti. In ktiko naj bi pisal, če bi pil? Kajti pisati ni mogel, če ni pil, to je ugotovilo. Odločno se je usedel za mizo. Ljubil bevis vid. Zagal se bo, potem pa bo šlo vse samo od sebe.

Odločno se je usedel za mizo. Ljubil je mizo, čevito se je je oprjeljal kot splava, saj je nakazoval, kakšen človek dejanj bo vsak hip postal. Z obema rokama je grabil lepo položeno ploščo. Posedel je v svojem besu. Praskal je po papirju: najdelava nem liste v kosarice, pppisani so bili z nemišelnimi poskusi, njegova otrpla roka ni mogla iz

Na Janževem vrhu - srednja vinska letina

6 km jugovzhodno od Radgona v Slovenskih goricah je vinogradniški obrat kmetijskega kombinata Gornje Radgona Janžev vrh, znan po dobrem vinu. Iz mogočne kleti, kjer imajo le še malo domače zaloge za »domače potrebe«, že diši po sladkem moštu. S trzativjo, ki se začne v ugodnih vinskih letinah šele po »Terezijinem«, to je po 15. oktobru, so začeli že pred 14 dnevi, končali pa bodo čez kak dober teden.

Obratovodja, kmetijski tehnik Jurkovič Franc nam je razložil, da je trgatve letos zgodnejša za dvanajst dni. Boljše sorte: ranina, rizvanec, zeleni silvanec, renski rizling in muškati silvanec so že obrane. Zdaj so na vrsti traminec, šipon in laški rizling. Grozdje precej gnije, zato hitijo.

Na Janževem vrhu bo letina srednje dobra. Nastavek in začetni pogoji so bili za vinski trto zelo ugodni in bi bilo pričakovati nadpovprečni pridelek, če ne bi vinograde dvakrat poškodovale toča, pozeje pa sta nanje neugodno vplivala še suša in dež, kar je znižalo kakovost in količino pridelka. Sladkorna

stopnja vinskega mošta se giblje od 14 do 18 stopinj. Povratno so predvidevali zelo visoke hektarske donose. Pri rizvancih in šiponih celo 100 hl na hektar, zaradi drugih neveselosti pa se je pridelok v prizadetih področjih znižal od 50 do 70, v Melenjskem vrhu celo do 80%. Količina šipon in laški rizling. Obrat Janžev vrh ima 43 ha vinogradov. V nadaljnjih letih bodo obnovili še 50 ha. Razen vinogradov goji obrat tudi sadno drevje. Vzgojili bodo nad 100 ha plantažnega sadnega drevja, ki bo dalo vsako leto tri do štiri vagone plemenitih jabolk sorte zlati in rdeči delišec in jonatan.

LEP JE POGLED S POHORJA, posebno, če je vreme tako lepo kot je bilo v nedeljo. Stevilni Mariborčani, Celjani in izletniki od drugod so obiskali Pohorje, ki se že kopije v jesenskih barvah. Foto: Gal

Naš razgovor

Naši izumitelji še vedno zapostavljeni

Zaradi slabega sodelovanja med združenjem izumiteljev in avtorjev tehniških izboljšav Slovenije ter našimi gospodarskimi organizacijami je prišlo do raznih težav in poredkih problemov. Zaradi tega smo prosili za razgovor MIRANA KNEZA, tajnika združenja izumiteljev.

— Bi lahko navedli primer uveljavljanja izumov vaših članov v industriji?

— Pri »Nafta-plina« Zagreb bodo kmalu začeli uporabljati čistilno napravo za globoka vrtanja. Nastal je namreč problem, kako čistiti vrtnalno cev, v kateri se začena nabirata parafin, da pri tem ne bi bilo potrebno črpalnih naprav razstaviti in zopet sestaviti. Jugoslovanska naprava pa bo ta postopek popolnoma avtomatizirala. Se pravi, ne bo več potreben uvoz, ne bo več nepotrebne montaže, ne bo treba več po nepotrebnem zadrževati ljudi in, kar je najpomembnejše, prihranili bomo mnogo denarja in časa.

Drug primer je železnica Jesenice. Doslej je bil velik problem menjava samotnih opek v plavilnih. Metalurg pa je ugotovil, da se v bistvu poškodujejo opeke same v notranjosti. Zaradi tega je predlagal: Zunanjo opeko nort, sredino na zunanjo stran, notranjo pa v sredino in notbenih novih opek, kot je bilo doslej v navadi. To je čisto navadna rokada, toda železnica s to rokado lahko letno prihrani do 100 milijonov din.

— Kakšni so problemi, s katerimi se srečujete?

— Največji problem so predskoki o manjvrednosti

domačih iznajdb. — Porabili smo veliko sredstev, poslali v napad organizacijsko delo drugih institucij, da bi podjeto razpisovalnatečaje, ki so nujno potrebni. Na primer: podjetje ima sto problemov. Od teh jih reši petindevetdeset, pet pa jih ne more rešiti. Tudi nobena druga ustanova jim ne more pomagati. So pa ljudje, ki bi te probleme znali rešiti, pa zanje sploh ne vedo. Zato menimo, da so nujno potrebni razpisi, kar pa podjetja ne upoštevajo. To je prvi in najvažnejši problem, ki pa ga lahko najuspešneje reši sedma sila. Drugi problem je skromna stimulacija. Rezultat tega je, da ljudje svoje iznajdbe pogosto prodajajo v tujino. Poznam človeka, ki lahko dokaže, da je ponudil svojo iznajdbo osmim doma-

Posvetovanje o urbanističnih in stanovanjskih problemih Maribora

MARIBOR, 14. okt. — Pod vodstvom republiškega sekretarja za urbanizem in komunale zadeve Ermina Kržičnika je bilo danes na mestnem svetu posvetovanje, ki so se ga udeležili še Vlado Majhen, predsednik skupščinskega odbora za urbanizem in komunale zadeve, ter nekateri predstavniki okrajne skupščine, mestnih občinskih skupščin in okrajne politične vodstva. Razpravljali so o urbanističnih in stanovanjskih problemih mesta Maribora.

Razprava je pokazala, da bo treba v prihodnje razvijati enotno stanovanjsko in urbanistično politiko na območju mesta, predložiti občinskim skupščinam perspektivne programe stanovanjske in urbanistične izgradnje in osredotočiti del sredstev občinskih stanovanjskih skladov v enotni mestni sklad. Le tako se bodo v Mariboru lahko lotili zasedave velikih kompleksov in omogočili gradbeni operativni odvajanje del na večjih kompleksih, hitrejšo in cenejšo stanovanjsko izgradnjo.

V razpravi se je izoblikovalo stališče, da bi moral zavod za urbanizem in komunale zadeve izdelavo celotne urbanistične dokumentacije. Po drugi strani pa so udeleženci posvetovanja menili, da bi kazalo ustanoviti upravo za izgradnjo mesta, ki bi skrbel za osredotočenje sredstev in za kontrolo del. Dandana razprava je pokazala, da bo treba občinske skupščine zainteresirati na tak osredotočen način stanovanjske izgradnje in jim s točnimi perspektivnimi programi pokazati, kakšno korist bodo imele od take izgradnje.

Prvi klub mladih občinskih odbor-nikov v SRS

V Celju so ustanovili klub mladih občinskih odbor-nikov, v katerem je trinajst članov, odbor-nikov občinske skupščine Celje. V okviru kluba so osnovali tri komisije.

Pomen kluba je predvsem študijski.

M. S.

Nepravilnosti v KZ Podgorje

Ugotovitve službe družbenega knjigovodstva

Uslužbeni službe družbenega knjigovodstva bdi-vo nad pravilno uporabo sredstev družbenega premoženja in ugotavljajo razne nepravilnosti. Teh so ugotovili največ pri kmetijski zadrugi Podgorje, ki ob inventuri ni popisala neizgotovljenih investicij v vrednosti 8.969.000 din in sredstev skupne porabe v višini 254.000 din. Iz hranilnih vlog zadržnikov so dajali protizakonita posojila uslužbenec zadruga ter nekaterim drugim državljanom, kot na pr. za nakup avtomobilov in motornih koles od 200.000 do 900.000 din. Pri tem so presegli mejo 40% od sredstev hranilnih vlog za posojila v višini 3.286.000 din. Delavcem in uslužbenecem je zadruga dala za Novo leto srajce in puloverje v vrednosti 86 tisoč din v breme materialnih stroškov. V breme celotnega dohodka je zadruga neupravičeno poravnala premije za nezgodno zavarovanje upraviteljev in motornih koles v znesku 10.790.000 din. Tudi izplačilo 24.500.000 din in teren-skega dodatka uslužbenecem za dneve, ki so jih uporabili za letni dopust, je bilo knjiženo v breme celotnega dohodka.

Zaloge hladovine se krčijo

V letošnjem prvem poljetju so v mariborskem okraju opravili okoli 70% predvidene celotne sečnje lesa, kar je za okoli 7% manj kot lani v istem času. Hladovine so posekali le 59% od predvidene za vse leto. Lesno industrijska podjetja v tem okraju so v istem času prejela le 46% predvidene letne količine hladovine iglavcev. Kljub temu še dokaj dobro opravljajo svoje proizvodne naloge. Zaradi premajhnega dotoka hladovine so se močno skrčile zaloge. Podjetje »Hafslers« v Limbusu pri Mariboru ima na zalogi le okoli 2000 m³ hladovine, nove pa dobi dnevno le okoli 50 m³. Če se dovolj hladovine ne bo povečal, bo pomanjkanje te surovine zaviralo proizvodnjo lesne industrije, zlasti pri sedanjih povečanih potrebah za pomoč pri obnovi Skopja. Lanske zaloge hladovine so namreč močno izčrpali tudi drugi lesno industrijski obrati v mariborskem okraju. K temu je prispevalo tudi to, da so tako gozdna gospodarstva kot kmetijske zaloge prodale tudi precej hladovine v druge kraje naše države, kar v letnem programu ni bilo predvideno.

Pitna voda — še vedno problem

Primitivno zajemanje vode s kormec in cisterne pred vhodom krajevnega urada v središču Radence opominja na rešitev problema pitne vode, ki ni samo problem Radence, ampak tudi Radgona in bližnje okolice. V Radenih sicer obstaja zdraviliške vodovodne naprave, ki črpajo vodo iz Mure in ki so bile zgrajene pred leti, predvsem za proizvodne obrate in za gostinstvo. Priklon na to omrežje je imajo tudi nekateri interesi v bližini omrežja, ki nimajo pitne vode v lastnih studenih. Znano je, da v radenjskih vodnjakih ni čiste sladke, pitne vode, ampak je ta močno pomešana s slatino in neuporabna za kuho in pranje. Zato bo dokončno problem pitne vode rešen šele, ko bodo zgradili vodovod za skupne potrebe Radence in Radgona ter njene okolice, kar je že predvideno v sedemletnem perspektivnem načrtu. Realizacija takega skupnega vodovoda bi stala po sedanjih izračunih okrog 600 milijonov dinarjev.

IKA

LJUTOMER

Center tudi za izobraževanje kmetijcev

Pozimi bo dejavnost ljudske univerze pestra in razgibana

Ljutomerska ljudska univerza je pripravila obširen izobraževalni program za letošnje zimsko sezono. Razdeljen je na štiri dele: idejno politični, strokovni, družbeni in splošni. Idejno politični program predvideva večerne politične šole, večerne šole za mladi, seminarje za mlade člane ZK, za vodstva krajevnih skupnosti in za socialna vpražanja pri krajevnih skupnostih. Strojno izobraževanje se bo odvijalo po strokovnih centrih.

V programu za družbeno

izobraževanje je predvidena sindikalna politična šola in še nekatera predavanja s tega področja. Splošno izobraževalno delo bo potekalo v dvanajstih centrih. Tako bodo imeli na Glavi predavanja iz kmetijske, živilske pa si tudi krojni tečaj. V lesanjskih bodo med drugimi predavanji tudi zdravstvena, ki so jih povežali z »naupnimi« pomeniki. Tečaje tujih jezikov bodo organizirali le, če bo dovolj prijavljenov.

V strojni vasi nameravajo ustanoviti center za izobraževanje kmetijskih delavcev. V letošnji program spada tudi posebna razstava mariborskih slikovnih umetnikov. Skupaj s komisijo za poklicno usmerjanje mladine pri Zavodu za zaposlovanje se razstavo o poklicnem usmerjanju mladine.

M. M.

Jugoslovensko združenje za projektovanje, proizvodnjo in montažo nuklearne opreme i postrojenja — U. N. O.

razpisuje NATECAJ ZA NASLEDNJA DELOVNA MESTA ZA:

1. DIREKTORJA ZDRUŽENJA
2. STROKOVNEGA REFERENTA
3. REFERENTA za komercialno-finančna dela

Pogoji: pod 1. elektro ali strojni inženir s izkušnjami pri gradnji ali projektiranju energetskih naprav in 10 let delovnega staža; pod 2. ustreznega tehniška fakulteta, izkušnja v industriji, začelno je poznavanje nuklearnih elektrarn in 5 let delovnega staža; pod 3. višja ekonomska šola in 3 leta delovnega staža.

Natečaj je razpisan en mesec od dneva objave. Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja pošljite na poštni predal številka 712 — Beograd. 9601

Novo poslople veterinarske postaje v Lendavi

LENDAVA, 14. okt. Včeraj so v prisotnosti predstavnikov državnih in političnih organizacij lendavske občine slavnostno odprli novo poslople veterinarske postaje, ki ima nadvse pomembno vlogo v razvoju živinoreje na tem območju. Novo poslople, ki je veljalo skupno 20 milijonov din, je odprla podpredsednica občinske skupščine Lendava Olga Ošlaj, ki je pohvalila prizadevanje tega majhnega kolektiva in njihovo soudeležbo pri gradnji objekta.

B. B.

O čem razmišljajo v opekarni Pragersko

Potreben je predvsem sodobnejši tehnološki proces

V obratu montažnih elementov opekarnice Pragersko proizvajajo prednapete stropne in rapidne stropne nosilce. To proizvodnjo bodo še razširili in storili vse za še ožjo specializacijo osnovnih in montažnih izdelkov. Temu bodo tudi prilagodili investicijsko in kadrovske politiko ter odnose med kupci in sosednimi opekarnami. V proizvodnjo bodo uveljavili vrsto pomankljivosti, ki jih morajo odstraniti zaradi uveljavljanja sodobnega tehnološkega postopka. Za modernizacijo podjetja bodo morali kupiti še vrsto modernih strojev in drugih na-

prav. Eden največjih problemov podjetja je notranji transport, ki lanko močno vpliva na kakovost izdelkov, zastoj, storilnost in na proizvodne stroške. Sodobna tehnološka procesa pa si ne bodo mogli zamisliti brez umetne sušilnice. Zavod za raziskavo materiala in rekonstrukcij jim je že leta 1959 izdelal investicijski elaborat za gradnjo umetne sušilnice, vendar tega dela zaradi pomanjkanja sredstev niso uresničili. V podjetju si prizadevajo, da bi postopoma izboljšali delovne pogoje pri peči. Tu opravljajo vsa

razmeroma težka dela ročno, pri visokih temperaturah in v prahu. Skladnica nameravajo v perspektivi urediti centralno ter z mehansiranim nakladanjem. V opekarni že čutijo potrebo po ureditvi laboratorija, v katerem bi ugotavljali kvaliteto in proučevali proizvodne probleme. Za ta laboratorij bi morali nabaviti laboratorijsko peč, sušilnico, stiskalnico za preiskavo tlačnih trdnosti, aparat za določanje plastičnosti gline, pripravo za določanje soli in apnenca, tehnično in razno drugo opremo v skupni vrednosti okrog 3 milijone dinarjev.

NOVO NASELJE V SLOV. BISTRICI dobiva iz dneva v dan lepšo podobo. Poleg sodobno urejenega trgovske paviljona (na sliki) bodo prebivalci tega predela Slov. Bistrice dobili v uporabo obrat družbene prehrane, mladina pa v prostorih samega doma lepo urejen klubski prostor. Prav tako tudi napredujejo tako da tudi promet skozi naselje. Da bi zagotovili varnost številnim pešcem, so v teh dneh začeli delavci uprave za ceste SRS asfaltirati pločnik skozi naselje.

Foto: A. Stakul

AVTOMOBILSKI SPREJEMNIK

TARA

IZDELEK TOVARNE ČAJAVEC BANJALUKA

ZA VOZILU ZASTAVA

OBIŠČITE RAZSTAVNI PROSTOR TOVARNE

NA SEJMU „SODOBNA

ELEKTRONIKA“ 12-20. 10.63-LJUBLJANA

Spet več vinjenih voznikov

PROF. DR. MAKSO ŠNUDERL
rektor univerze

Vrtimo globus

LONDON — V britanskem glavnem mestu so prišli zakonci, ki sta osumljena sodelovanja pri napadu na postni vlak Glasgow-London sredi letošnjega avgusta. Tako se je število osumljencev, ki so v preiskovalnem zaporu, zvišalo na 17, domnevajo pa, da je v roparski napad tako ali drugače zapletenih okoli 30 ljudi.

NEW YORK — Pri poskusih, med katerimi sta umetno ustvarjala atmosferske razmere, kakršne so — po dosedanjih spoznanjih — v ugotovitvah — na Marsu, sta prisla ameriška profesorja Sikel in Halpern do zaključka, da bi moglo na tem planetu, uspevati vsaj trideset zemeljskih okrasnih in zelenjavnih rastlin.

TEL AVIV — Na površini 1500 ha v puščavi Negev so sklenile izraelske oblasti ponovno naseliti nekaj tistih živali, ki so tam živele v pragozdovinskih časih, med drugim zebre, antilope, gazele in žirafe. Znanstveniki pod vodstvom profesorja telavivske univerze Mendelssohna bodo skušali urediti na tistem področju velik naravni laboratorij za študij zoologije. V ta namen potrebne redke živali, ki jim v naravi grozi uničenje, bodo kupili v živalskih vrtovih na evropski celine.

NEW YORK — Kot napitnico za slabo postrežbo v New Yorku čedalje pogosteje uporabljajo majhen kovaneč, izdelan posebej za ta namen. Podoben je novcu za 25 centov, ima pa napis "Niche centov" — prav toliko je bila vredna postrežba.

MARSEILLE — Zelo verjetno se pred koncem leta bodo pristojne oblasti potrdile tehnične načrte za predor pri Frejusu. Potekal bo vzporedno s sedanjim železniškim predorom, ki povezuje Bardeonecchio in Modane, dolg pa bo 12.286 m.

BONN — Šest zahodnonemških izdel, skozi katere teče Ren, je sestavilo skupne načrte za dobičkonosno akcijo velikega obsega. V čistilne naprave, ki jih bodo zgradili v prihodnjih 20 letih, namenjavajo vložiti 24 milijonov mark. Prva izmed njih — zgradili jo bodo v Emmerichu — bo imela letno zmogljivost 650.000 ton industrijske odpadne in usedlin iz kanalizacije obalnih naselij.

KAIRO — Od letošnjega jesenskega semestra dalje bo šest egiptovskih univerz sodelovalo pod eno imenom, kar pomeni, da se bo lahko sedanjim 15.000 pridružil še 22.000 novih študentov. Ukrep bodo razširili tudi na 37 višjih tehničnih inštitutov. Profesorjem bodo ustrezno zvišali prejemke, za določene predmete pa bodo ponovno zapolnili že upokojene predavatelje.

NEW YORK — Po statističnih podatkih so Američani izdali v lanskem letu za vzdrževanje svojih psov okoli 300 milijonov dolarjev. Stiri petine psov, ki jih na vsem ozemlju ZDA nekaj nad 26 milijonov, vzdržujejo njihovi gospodarji s konzervami in z drugimi izdelki živilske industrije, letna poročna stroškov povprečno 50 kg industrijsko pripravljene hrane za posameznega žival.

PARIZ — Posebno knjižno nagrado — v vsej Franciji jih je zdaj 1268 — bo poslej podeljevalo tudi 34 pariških varietetskimi in barskih plesalci. Dobil jo bo tisti pisatelj, ki bo v knjigi najučinkoviteje razkril svojo duševnost.

Za dobro voljo

»Pepe, prometnik hoče videti prometno dovoljenje in voziško izkaznico, potem pa na odzvem krvi...«

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24

Belgijski čarodej v škripcih

Se se najdejo čarodijci, celo taki s diplomami: kot »docteur en magie« se je predstavil 47-letni Luigi Fazio, na čigar račun — točneje: na račun tistih, ki so mu naselili — se te dni smeje Belgija.

V kraju Péronner-les-Binches nedaleč od Monsa živi »zdravnik čarodejev«, ki se že sedemnajst let — nemoteno — vsaj dostajal je bilo tako — ucvrja s svojo čarodijarsko obrtno in z zaslužkom kot dober družinski oče preživlja sedem otrok.

Kopico napisanih prošelj je že zbral advokata Taveye, ki ga bo zagovarjal na sodišču, še vedno prihajajo pisma iz najrazličnejših slojev in od mnogih ljudi, ki bodo skušali Luigiju pomagati iz zagate, v katero ga je spravila madame Vertessen najprej s prijavo, nato pa še s tožbo zaradi sleparije.

Madame Vertessen in še devet »pacientov«, ki so se oglašili drug za drugim, zahteva od »doktorja Fazio«, naj jim vrne skupno 88.500 belgijskih frankov, ki so mu jih dali in ki bi jih zlahka preboreli, če bi zdravila z njegovih receptov prinesla vsaj del obljubljenega uspeha — v podobi zdravega, telesne lepote ipd.

Nožice njenega otroka, ki žal že od rojstva niso popolnoma ravne oziroma take, kakršne bi morale biti — je

napisala v prijavi gospe Vertessen — se niso niti na milimeter približale pravilni podobi, čeprav se je vestno in v vseh podrobnostih ravnala po navodilih, ki jih je dal »prostovoljno velikodušno nagradni doktor čarodejev«: nekajkratna kopel v gosti sopari dobro preverjenih kopriv, nato pa vsaj polurno obsevanje s mesečino. Edino, kar je ta recept prinesel »zlati punčici« gospe Vertessenove, je bil nadohod, tako hudi, da so opustili nadaljnje zdravljenje...

Zagovornica je mnenja, da je njen klient ravnal »v dobri veri in brez slovesnega nagiba«, saj se ni nikjer in nikoli bahal z »doktorsko diplom«, ki si jo je — to je priznal — nekoč sam izdelal in se mu niti sanjalo ni, da mu bo pripomogla do slovesa čarodijarskega zdravnika v obeh lahkovernih ljudi z majhnimi skrbmi in nevšečnostmi.

Zastopnik državnega tožila je izjavil, da bo zahteval »semplificirano kazeno« za zločin, da bo zahteval »zadnje vsakršno tako imenovano čarodijstvo« kani javni red in mir.

NAJBOLJŠI TRAKTORIST — Na svetovnem prvenstvu oračev v Caledonu (Ontario) je med dvodnevним tekmovanjem nabral največ točk 39-letni Sved Yngve Mansson iz Halvet Ravlande. Delal je s traktorjem norveške proizvodnje, ki ga je z ladio pripeljal s seboj v Kanado.

Foto: AP

Stolp iz Pariza čez Atlantik?

Antični »Hermes« kot vaba na neuradni svetovni razstavi

V parku Flushing Meadow pri New Yorku, kjer se bo prihodnja pomlad (22. aprila) začela mednarodna razstava, ki bo odprta dve leti (1964-65) po šest mesecev — prireditelji pričakujejo skupno kakih 70 milijonov obiskovalcev — pospešeno gradijo paviljone in druge naprave. Leta 1928 v Parizu ustanovljeni mednarodni urad, v katerem je vključenih 30 dežel (brez ZDA), leti newyorški prireditelji ni priznal pravice do vzdevka »svetovna razstava«. Pravila določajo, da sme vsaka dežela organizirati svetovno razstavo le enkrat vsakih deset let. Ker je veljala lanska prireditev »21. stoletje« v Seattlu na skrajnem severozahodu ZDA za svetovno razstavo, bi bile ZDA lahko spet na vrsti šele leta 1972. Potemtakem bo prihodnja razstava vsaj uradno veljala za privatno prireditev.

Na razstavišču, katerega simbol bo »Uniserac« — znamenje in dokaz, da si je človek med krožnimi poletji že dobera ogledal svojo matični planet in da stoji na pragu v vesolje — je prispela sredi avgusta prva pošiljka iz tujine: 200 zabojev z gradivom za japonski paviljon. Nekaj dni kasneje so poslane sestavne dele svojih paviljonov tudi Indonezija, Španija in Avstrija.

Predsednik razstavišča Robert Moses je izjavil na nedavni tiskovni konferenci, da so nekatere dežele, ki so prej kazale veliko zanimanje, odgovorne uveljebo na »neuradni« svetovni razstavi. Prireditelji si precej obetajo od Grčije; upajo namreč, da bo poslala v New York Praksitelovega »Hermesa«, boga trgovcev, ki ga hrani muzej Olympia. Peljala bi lahko ena izmed ladij ameriškega sredozemskega ladjstva, vendar pa bi morala Grčija prej sprejeti poseben zakon, ki bi izjemoma dovolil prevoz antične umetnine v tujino. V New Yorku in okolici bo do začetka razstave pripravljeno za goste 100 tisoč sob, newyorške veleblagovnice pa že zdaj namenjajo predvsem tiste ljudi, ki obvladajo več tujih jezikov.

Svetovna razstava z uradnim vzdevkom »Expo« bo leta 1967 v Kanadi, po vsej verjetnosti v Montrealu. Vsaj tako se glasi sklep, sprejet sredi letošnjega julija v pariškem uradu za prireditve, ki naj bi se raztezala na dva otoka — na Sv. Heleno in na umetni otok, ki ga bo treba zgraditi. Medtem ko odločilni ljudje v Montrealu pripravljajo o finančnih sredstvih in drugih problemih v tej zvezi, pa »angleška« Ottawa rahlo škodožalno še vedno upa, da »francoska« Montreal ne bo kos tej nalogi.

»Francoski« (Montreal) so doslej pripravili 20 milijonov kanadskih dolarjev. »Angleški« (Ottawa) pa jih prepričujejo, da bo treba za graditev objektov in za vse druge pripraviti vsaj še devetkrat toliko sredstev.

V Montrealu se zavedajo, da si bodo morali izmisliti res kaj nenavadnega, če hočejo privabiti v svoje mesto milijone Američanov ter nekaj sto tisoč Evropejcev in drugih gostov. Vseveda ne zaostaja za Italijo, uspehi turistične propagande so razvidni med drugim tudi iz statističnih podatkov. V letu 1961-62 so imeli v Avstriji nekaj manj kot 35 milijonov inozemskih turistov, nočnin, torej 21,1 odstotka več kot leto poprej. Hkrati pa so imeli domači nočnin samo 18 milijonov ali 2,6 odstotka več kot leta 1960-61. »Za domačega gosta so naši turistični objekti predragi,« so mi pojasnili povsod, kjer sem omenil veliko številčno razliko med tujimi in domačimi gosti.

Visok odstotek tujih gostov — med njimi je največ Nemcev, in sicer nad 70 odstotkov tujih turistov v Avstriji — pa ni zgolj zasluga ustreznih kapacitet, marveč tudi posledica močne propagande v tujini. V tistih državah, ki veljajo za turistična stališča za »najmočnejše tržišče«, je rekel Otto Stradal, tiskovni predstavnik avstrijske turistične zveze, »imamo 15 glavnih turističnih uradov, drugod pa honorarne predstavnike v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki«, ki so večinoma redni uslužbeni naših gospodarskih organizacij, za turistično propagando pa skrbijo v glavnem s tem, da postrežejo zainteresirani z zaželenimi podatki in informacijami.

Torej propagandna mreža skoraj po vsem svetu; seveda je potrebna zadostna množina ustreznega gradiva. Razen kopice prospektov izdajajo tri periodične publikacije. »Austria Profile«, ki izhaja v nemščini, angleščini, francoščini in špansko, obravnava kulturne in naravne znamenitosti dežele. »Austrian Travel News« je že nekoliko bolj informativen, obravnava pa razne dogodke, pomembne za tujski promet; izhaja v šestih jezikih (tudi v nizozemščini in italijanščini). Obe publikaciji dobivajo ne le potovalne agencije in družbe, marveč tudi posamezniki, ki bi lahko kakorkoli pripomogli k večjemu turističnemu prometu, na primer zdravniki za čakanice pri svojih ordinacijah. »Press Service« kot tretja publikacija je namenjena informativni, je popolnoma informativna, namenjena časopisom kot gradivo za priložnostno objavo.

Razen tega izdelamo vsako leto precej turističnih filmov, ki tudi prispevajo svoje,« je rekel Otto Stradal.

V OKVIRU BOJA PROTI HRUPU — Ameriške vitalne naprave, ki so jih za preizkušnjo uporabili v Stuttgartu, kjer vrtajo z njimi 18 m globoke luknje za betonske opornike podzemeljske cestne železnice, sicer ne zmorejo več in tudi niso cenjeno od podobnih gradbenih strojev, imajo pa to prednost, da povzročajo mnogo manj siceršnjega hrupa. Ta lastnost je odločilno vplivala na sklep mestne uprave o obvezni rabi takšnih gradbenih svedrov.

genga znanega objekta, ki bi bil kasneje od daleč vidni simbol Montreaia, kakor je Atomija v Bruslju, kjer je bila leta 1958 svetovna razstava.

»Deber dan, žalost« v latinščini

»Če je v srednji šoli pojmovala klasične jezike kot nepotrebno, dolgočasno navlaško, se bo bržkone cel s slovarjem težko pregrizala skozi lastno knjižno delo,« je zapisal neki francoski list ob novici, da bo v kratkem izšel v latinščini prevedeni roman Françoise Saganove »Deber dan, žalost«. Kot prevajalec se je poskušal — baje z velikim uspehom — angleški akademik Alexandre Lenard. »Franciska Saganova« — polatino ime uspešne francoske pisateljice — je molče sprejela Lenardovo ugotovitev, da je imel precej težav pri iskanju primernih izrazov za besede »obraz«, ki jo je bilo treba 92-krat prevesti v različnih stavčnih zvezah, sicer pa je bil prevod »ostroško lahek«.

RICHARD DEMING

VLJUDNI MORILEC

Očlo območje je bilo močno razsvetljeno s žarometi, razen tistega dela stene, po kateri bi se morala približati hiša. Celó v mesečini je bil to temen pas v primerjavi s bleščavo nad njim in pod njim. Toda tudi to naju ni posebno spodbujalo, ker sva kljub temu razločila podrobnosti v temnem pasu navpične stene. To pa je pomenilo, da naju bi osumljenec zlahka opazil v steni, če bi slučajno pogledal skozi eno izmed vzhodnih oken.

»V redu doslej?« sem vprašal Franka.

»V redu sem si dobro obleko,« je dejal. »Prav luknja v kolenu od hlače se mi je naredila.«

Pogledal sem strgano mesto in dejal: »Smola.«

»Kaj zato,« je filozofsko dejal. »Se malo take telovadbe in bi mi postala preširoka.« Zdalj, ko sva bila prav pod navpično steno, je bila videti ta ravno tako nezavzetna kot s ceste. Ugotovila sva, da bi bila sicer manj vidna, če bi plezala višje in se potem pomikala vzdolž skoraj navpične stene, da bi pa tako potrebovala preveč časa, da bi preplezala sto metrov med nama in hišo. Namesto tega sva se odločila, da se bova približala hiši na razdaljo petindvajset metrov, preden bi začela spet plezati navgor. Na tistem mestu sva pofiločila razpoko v steni, ki bi naju-morda pripeljala naravnost do slemena hriba. Ker je bil vrh povsod nekoliko previsen, sva menila, da bova lahko samo po tej poti dosegla vrh. In mnogo laže nama bo prehoditi zadnjih petindvajset metrov po vrhu, kot pa plaziti se vzdolž stene.

Ceprav je bilo pobožje, po katerem sva prišla, precej strmo, sva vendarle lahko hodila pokonci ob steni, ker sva se oprijemala raznih vzbočin. Pomikala sva se proti razpoki, ki sva jo bila opazila, kar se je dalo naglo in vsak hip pričakovala, da naju bo osumljenec opazil. Oba sva vedela, da bi naju bilo konec, če bi naju opazil. Na tej razdalji ni mogel zgrešiti.

Dosegla sva razpoko, ne da bi naju opazil. Bila je kakor tri čevlje široka in dva čevlja globoka, a naju je vendarle popolnoma skrivala pred hišo. Splezal sem po razpoki kakor tri metre visoko, da bi se lahko Frank spodaj stisnil vanjo.

Potem sem pogledal navzgor in pogum mi je upadel. Tudi po tej poti ne bova mogla doseči vrha. Razpoka, v kateri sva bila, se je izgubljala nekaj čevljev pod previsom. Nenadoma, kakor da prihaja glas iz zgornjih oken hiše, je osumljenec zavpil: »Dvajset minut je že, policaj! Čez pet minut bom zabrisal gospe Grommickovo po pobožju navzdol, da si jo boste lahko ogledali!«

Po zvočniku se je oglasil glas kapetana Jo.

Hertela, ki je dejal: »Sef Brown je na poti. Pričakujemo ga vsak hip.«

»Počitka je konec,« sem zašepetal Franku. »Pojdiva.«

Splezala sva po naravnem kamninu, dokler nisva bila precej nad streho. Potem sva se drug za drugim zvrnila iz kritja razpoke in obvisela na zunanji strani stene. Tukaj sva bila popolnoma vidna. Nad nama in pod nama se je jarka svetloba žarometov odbijala od navpične stene. Če bi bila noč temnejša, bi naju ta kontrast delal nevidna, toda v svitu mesečine sem imel občutek, kakor da stojim na razsvetljenem odru.

Pomikala sva se bliže k hiši. Šlo je počasi, ker sva morala preizkušati sleherni prijem in podporo. Nisva bila samo v nevarnosti, da padeva, da padeva. Če bi se skotili na bregu navzdol, bi ga gotovo silili v hiši in osumljenec bi prišel k enemu izmed stranskih oken.

Mislila sva že, da nama je uspelo, ko sva bila oddaljena pet metrov od hiše. Bila sva dobrih sedem metrov nad zgornjimi okni in četudi bi Whiteman pogledal skozi okno na tej strani hiše, naju bi opazil le, če bi se ozrl navzgor.

Ko sem stegoval roko po naslednjem prijetju, sem se ozrl na zadnje okno v zgornjem nadstropju. Otrnil sem s stegneno roko, ko sem zagledal bled obraz na oknu. Oči so strmele naravnost vame.

POGLAVJE XXV

Za hip mi je zmanjkalo sape, ko sem mislil, da strmi vame osumljenec. Potem sem videl, da je to vitek, temnolas fant, star kakih dvajset let. Brez dvoma Pete, sin Davida Grommicka.

Toda moje olajšanje ni dolgo trajalo. V sobi za njim se je oknu približala druga postava. In to pot ni bilo nobenega dvoma. Bil je George Whiteman brez naočnikov in s črno pobarvanimi lasmi, toda nedvomno Vljudni morilec. Na komolcu je nosil naslonjeno karabinko z odžaganjo cevjo.

Zlahka bi ga zadel s pištolo, ko bi jo bila s Frankom sposobna izdreti. Žal sva se morala z obema rokama oprijemati stene. Drugega nama ni preostalo, kot da se ne ganeva in upava, da bo fant dovolj pameten in da bo odvrnil osumljenčovo pozornost.

Šišal sem, kako je Whiteman zarenil: »Kaj hudica pa pobenjaš tukaj?« Njegov obraz se je pojavil nad mladeničevo ramo.

Z nekoliko visokim glasom je Pete Grommick dejal: »Tam spodaj je pravkar prišel avtomobil.« Pokazal je s prstom na cesto. »Morda je to tisti funkcionar, ki ga čaka-«

S TURISTIČNO BELEŽNICO PO AVSTRIJI

5

Denar za reklamo ni izgubljen

Le množična založenost z dobrim gradivom je jamstvo za uspeh

»Sredstva, ki jih vržete v turistične namene skozi okno, se vam bodo čez dve ali tri leta podvojena vrnila skozi vrata,« je rekel dr. Fink, šef oddelka za turizem pri pokrajinski trgovinski zbornici v Innsbrucku, med pogovorom o turistični propagandi in o investicijah. Po vsej verjetnosti niso samo Avstriji takšnega mnenja o dolgoročnih vlogah v propagando te vrste. »Če boste potovali v Italijo,« mi je dejal sopotnik v vlaku med vožnjo na Dunaj, »se prej oglasite v poslovalnici ENIT, italijanske ustanove za tujski promet. «Zasuli vas bodo s prospekti, veseli bodo, če jih boste vzeli vsaj nekaj.« Dva dni kasneje sem se prepričal o resničnosti teh besed.

Avstrija glede tega po vsem vidcu ne zaostaja za Italijo, uspehi turistične propagande so razvidni med drugim tudi iz statističnih podatkov. V letu 1961-62 so imeli v Avstriji nekaj manj kot 35 milijonov inozemskih turistov, nočnin, torej 21,1 odstotka več kot leto poprej. Hkrati pa so imeli domači nočnin samo 18 milijonov ali 2,6 odstotka več kot leta 1960-61. »Za domačega gosta so naši turistični objekti predragi,« so mi pojasnili povsod, kjer sem omenil veliko številčno razliko med tujimi in domačimi gosti.

Visok odstotek tujih gostov — med njimi je največ Nemcev, in sicer nad 70 odstotkov tujih turistov v Avstriji — pa ni zgolj zasluga ustreznih kapacitet, marveč tudi posledica močne propagande v tujini. V tistih državah, ki veljajo za turistična stališča za »najmočnejše tržišče«, je rekel Otto Stradal, tiskovni predstavnik avstrijske turistične zveze, »imamo 15 glavnih turističnih uradov, drugod pa honorarne predstavnike v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki«, ki so večinoma redni uslužbeni naših gospodarskih organizacij, za turistično propagando pa skrbijo v glavnem s tem, da postrežejo zainteresirani z zaželenimi podatki in informacijami.

Torej propagandna mreža skoraj po vsem svetu; seveda je potrebna zadostna množina ustreznega gradiva. Razen kopice prospektov izdajajo tri periodične publikacije. »Austria Profile«, ki izhaja v nemščini, angleščini, francoščini in špansko, obravnava kulturne in naravne znamenitosti dežele. »Austrian Travel News« je že nekoliko bolj informativen, obravnava pa razne dogodke, pomembne za tujski promet; izhaja v šestih jezikih (tudi v nizozemščini in italijanščini). Obe publikaciji dobivajo ne le potovalne agencije in družbe, marveč tudi posamezniki, ki bi lahko kakorkoli pripomogli k večjemu turističnemu prometu, na primer zdravniki za čakanice pri svojih ordinacijah. »Press Service« kot tretja publikacija je namenjena informativni, je popolnoma informativna, namenjena časopisom kot gradivo za priložnostno objavo.

Razen tega izdelamo vsako leto precej turističnih filmov, ki tudi prispevajo svoje,« je rekel Otto Stradal.

»Da finančna sredstva?« — »Dejajo jih zveza in deželne vlade, trgovinska zbornica, združenje hotelierjev in podobne ustanove. Ne, hoteli ne posredno ne plačujejo ničesar, ker ne delamo propagande za posamezne hotele, marveč za turistična območja. Mnogi hoteli tiskajo lastne prospekte.« Posebej je poudaril pomen stika s časopisi za turistično propagando. Listom pošljejo vsako leto med drugim kakih 20.000 slik; pomembne so tudi ustrezne razstave v okviru raznih sejmov.

NIKO ISAJEVIC

Nenavadna švedska društva

Brž ko se najde pešica Švedov z enakim konjekom, ni več daleč do ustanovitve društva ali kluba. Letošnji adresar za Stockholm ima na več straneh natisnjena imena društev ali združenj, med katerimi je precej nenavadnih. Nekaj primerov: »Združenje za smotno rabo koledarja«, »Švedska zveza javnih kopalskih« in »Red kravih nog«. Dejavnost zadnje omenjenega društva je treba pojasniti: v njem se zbirajo zasebniki in policaji, specializirani za izvedbo anket o kriminalu. V adresarju sta tudi »Zveza za izboljševanje opreme za pokopavanje poginulih domačih živali« in »Društvo častilcev kralja Oskara I. in kraljice Josephine«, nedvomno najbolj svojevrstno pa je »Društvo za nagrajevanje vrednosti in vrlin ljudi, ki presedijo doma večino prostega časa«.

Križanka

VODORAVNO: 1. ognjenik na filipinskem otoku Mindanao, 2. mračna smrt, 7. brezpravni podložnik v feudalizmu, 9. začetni sodobnega slovenskega pisatelja (vše ste, Lamutovio), 10. vršilen prostor v gledališču, 11. samo, zgolj, 12. hrvaška pokrajina, 13. reka, ki teče skozi Shakespearovo rojstno mesto Stratford, 15. klenčni znak za kvestor, 16. frnikola, 17. samostojanje in soglasnik, 18. nauk, na katerem temelji praktično izvajanje, 20. francoski eksperimentalistični slikar (Hana), 21. mongolski vladarski naslov.

NAVPIČNO: 1. hitra tekašica v rimski mitologiji, 2. novejši nemški pisatelj (trilogija »Migrova«, »Slednja«, »Lamutovio«), 3. tuj dvojeznik, 4. muslimanski sodnik, 5. mračna politična priključitev, 6. prebivalce slovenskega pristaniškega mesta, 8. brodnik, prevoznik s colnom, 14. obrambni nasip, 19. pritok Kame v Rusijo.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE
VODORAVNO: 1. Strabon, 8. Orinoko, 9. listkar, 10. Kiz, 11. Ana, 14. Atacama, 18. koridor, 19. apoteka.

71. Ob prvem jutranjem svitu so se razmaknili ščiti, ki so zaslanjali odprtino, kjer maj bi kamniti stolp, ko bi bil dograjen, dobil vrata. Vikinška posadka je tvegala izpad. To je bila tudi edina rešitev za obkoljene možel Molče, brez glasu in brez šuma so stopali v živem klinu med vrstami spečih rjavokožcev. Bili

so precej daleč od stolpa, skoraj že zunaj živega obroča, ko so se prebudili prvi domačini in zaglali divji krik. Toda bilo je prepozno. Vikinzi so kakor podivjane ujele planili po spečih rjavokožcih. Omotične od spanja so jih pobijali še v polnu. Bojni hrup je prebudil vso rdečkožo vojsko, vendar

se presenečena od nenadnega napada ni mogla zbrati k obrambi. Vikinški klin si je naglo utiral pot skozi razmakajoče se vrste domačinov. Preden so se ti dodobra zavedeli, so zadnji vikinški šlemi izgignili v dobrohotnem zavetju gozdov.

15. OKTOBER — PRAZNIK OBČINE GORNJA RADGONA

MEJNIKI RADGONSKE KOMUNE V BOJU IN V SOCIALISTIČNI GRADITVI

Prebivalci radgonske komunice praznujejo svoj občinski praznik — 15. oktober — s ponosom doslednih borcev v vojni in netmornih graditeljev v povojni obnovi. Napredek in zdrav razvoj radgonske komunice se zrcalita že sedaj tako očito na vsakem koraku, v vsakem domu in v slednji hribovski vasi, da so hbrabra dejanja borcev, ki so se na radgonskem območju prvi odločili za upor proti okupatorju, v zavesti občanov še večja, še svetlejša. Sicer pa je bila velika odločitev za spopad s krutim zavezovalcem, ki ga je najbolj trpko čutilo prav to ljudstvo na naši severovzhodni meji, resnični odraz skupne težnje socialno in nacionalno zatiranega življa. Svet vinčarjev in malih obubožanih kmetov, ki so se dolga stoletja vdinjali tuji in domači gospodi, je bil vsa leta boja odločno na strani napredka. Brez odlašanja je velika večina prebivalcev sledila vzgledu naprednih domačinov in sodelovala v Osvobodilni fronti.

Prvi domači borci so odhajali v boj že jeseni 1941. leto. Bilo je to 15. oktobra 1941, ko so prvi borci zapustili svoje domove, tega dne pa je tudi gestapovski agent izdal več članov Osvobodilne fronte in mladih članov mladinske organizacije v Radgoni, Radencih in drugod. Vendar še takšno nasilje in zastraševanje ljudi ob Muri ni odvrnilo od skupnega cilja. Kakšen obseg je zajelo napredno gibanje na radgonskem območju in kako zavestno so se vključevali ljudje v Osvobodilno fronto, zgovorno dokazuje podatek o preliti krvi 500 domačinov, ki so zvečine padli v formacijah NOB ali umrli v nacističnih koncentracijskih taboriščih.

Zaostalost krajev ob Muri, kar je bila v glavnem posledica gospodarskega, političnega in nacionalnega zapostavljanja prejšnjih oblasti in režimov, tokrat le ni bila zaveznik sovražnika, zakaj se v času najhujšega okupatorjevega divjanja so ob Osvobodilni fronti rasli odbori te vseljudske organizacije. To so bili tudi na tem območju prvi predstavniki ljudske oblasti in njihovi člani kasneje prvi odborniki krajevnih ljudskih odborov.

Prva povojna leta: spopad z zaostalostjo

Ze prvi dnevi po osvoboditvi so pomenili za prebivalce radgonske občine spopad z novim sovražnikom — z revščino in zaostalostjo. Uresničeni cilji revolucije so v obubožanih ljudeh vzbudili trdno odločenost po ureditvi lepšega življenja. Brez industrije, brez urejenega kmetijstva in ob številnih

naključje, da se je radgonska komunica oddolžila svoji obveznosti do bratskega makedonskega ljudstva s prispevkom, ki mu gre v relativni oceni mesto med najbistvo v naši republici.

Bogata žetev mlade industrije

Pri naglem vzponu ustvarjenega družbenega proizvoda v radgonski komunici velja mimo kmetijstva,

sti kooperantov, visokih transportnih stroškov in drugih neučelnosti se je kmalu zatem podjetje osamosvojilo tudi na tem področju. To pa je kolektivno omogočilo že 1960. leta prehod na izdelavo skupinskih TV anten ter na proizvodnjo koaksialnih kablov, ki so bili takrat prvi proizvodi te vrste v državi.

V posameznih fazah razvoja, s katerimi je Elrad dosledno prehitel vsa sorodna podjetja, je veljala prva skrb kolektiva ne le večanju asortimenta svojih proizvodov, ampak tudi kvaliteti izdelkov. Pomembna skrb je veljala zlasti izpopolnjevanju koaksialnih kablov, ki so jih z novo tehniko obdelave ter proizvodnje izpopolnili do takšne mere, da so jih naročniki sami uvrstili med vrhunske dosežke ne le domače, ampak tudi najbolj priznane tuje proizvodnje simetričnih in koaksialnih kablov.

Vzporedno z razvojem skupinskih antenskih naprav so z istimi elementi razvili vrsto TV UKV frekvenčnega pretvornika, ki je kljub svoji polnosti in kakovosti šestkrat(!) cenejši od dosedanjih, ki jih je bilo moči kupiti na domačem tržišču.

Takšen napredek podjetja je kmalu uvrstil radgonski Elrad med najbolj solidne kooperante renomirane tovarne televizijskih sprejemnikov »Rudi Cajaveca« v Banjaluki. Plod tega sodelovanja je pomenil za radgonsko podjetje serijsko izdelavo izpopolnjenih avtomobilskih radijskih anten in teleskopskih anten za transistorske sprejemnike. Sodelovanje podjetja Elrad na domačem in tujih razstavah pa je nezadržno poneslo glas o bogatem znanstvenem in kvalitativnem uspehu izdelkov daleč po svetu.

Toda radgonski kolektiv tega industrijskega podjetja se ni zadovoljil tudi s temi uspehi. Izhodišče in baza njihovega razvoja in proizvodnje programa sega vedno v prihodnje obdobje, zakaj ostani na isti razvojni stopnji bi pomenilo odpovedati se lastni prihodnosti, ki pa prav v razvoju antenske in elektronske tehnike pomeni neumljen spopad za prežitje s konkurenco. S takimi ambicijami in pripravljenosti na vse žrtve so v radgonskem Elradu izpopolnili svoj delovni program z zahtevno postavko postopnega prehoda na proizvodnjo elektronskih naprav za potrebe naše televizije, predvsem za nadaljnji razvoj ljubljanske RTV. V ta namen so že pred časom ustanovili v ljubljani lastni študijski oziroma razvojni center. Skupina strokovnjakov ima za osnovni cilj nadaljnje izpopolnjevanje obstoječih proizvodov ter osvajanje novih izdelkov, po katerih bo v perspektivi veliki povpraševanje. Osrednja skrb le študijske skupine pa velja prej ko slej osvajanje elektronskih naprav za potrebe RTV, strokovnjaki

vrste šasij. Sicer pa uporabljajo pretežno šasije tovarn TAM, Avtala in »Zastava«.

Skladno s to usmeritvijo oblikuje »Avtoremont« tudi svoj 7-letni plan razvoja. Predvsem tešijo za tem, da bi kar najbolj izpopolnili proizvodnjo in dejavnost karoserijske in avtomobilne obrate, ki imata tudi levi delež pri planiranem večanju realizacije. Da v »Avtoremontu« dobro strežejo tej nalogi, naj navedemo samo za ilustracijo podatek, da so že letos v prvih osmih mesecih z realizacijo 222 milijonov dinarjev bruto produkta skoraj dosegli lankolekto celotno realizacijo. In to ob skoraj enakem številu zaposlenih. Novo vodstvo podjetja in sistematično odpravljanje nekaterih notranjih slabosti je zato povezovali.

AVTOREMONT IZ RADGONE DOBIVA ZA SVOJA SPECIALNA VOZILA NAROCILA IZ VSE DRŽAVE

Osnovna tegoba, ki tare ta kolektiv, pa je pomanjkanje ustreznih prostorov. Zato si bodo že v dohodnem času postavili ustrezni provizorij, v perspektivi pa se obeta podjetju gradnja novih prostorov, za kar so v neposredni bližini Radgone že izbrali ustrezno lokacijo. Tudi to dokazuje, da so se v novih pogojih vse pestimistične napovedi v preteklih letih o obstoju in delovanju tega podjetja že razširile. Skrb za lastne sklade, ki jih bodo samo to leto povečali za 25 milijonov dinarjev, to trditelj prav tako neopodbitno potrjuje. Slednje so v »Avtoremontu« v novih pogojih gospodarjenja postavili v ospredje tudi skrb za delovnega človeka. Gradnja šestih novih stanovanj samo delno ilustrira lepe načrte tega podjetja za izboljšanje življenjskih pogojev zaposlenih.

Zdravilišče Radenci po poti neslutnega razvoja

Ljudje, ki obiskujejo zdravilišče in letovišče Slatina Radenci v daljših presledkih, komajda verjamejo svojim očem, da je mogoče v tako kratkem času tako spremeniti in dopolniti videz nekakega kraja. To jasno dokazuje, da se kolektiv zdravilišča nikakor ni zadovoljil zgolj z naravnimi lepotami svojega kraja, niti ne počiva na lovorikah slovesa, ki ga je ponesla daleč po svetu radenska mineralna voda.

Ob velikopoteznih gradnjah novih objektov v Radencih, med temi velja omeniti najprej impozantno urejen olimpijski bazen s športnimi napravami, čudovito naselje weekend hišic, moderno urejeno kavarano, zdraviliško restavracijo itd., si je kolektiv zagotovil skladno rast in razvoj vseh starih osnovnih dejavnosti: proizvodnje mineralne vode, zdravstva, gostinstva in turizma.

Med pridobitvami zadnjega razdobja tudi ni moč mimo lepo urejene nove dvorane, klubskih prostorov, adaptacije diete restavracije, otvoritve gostinske sole, novih turističnih birojev v M. Soboti, Radgoni in Radencih in kdo bi našel še vse objekte in naprave, ki vsebujejo obdobje pri domačih in tujih gostih. Med novimi delovi pa je v zadnjem času v središču pozornosti gradnja velikega hotela, ki bo s svojimi ordinacijami dejansko skoraj edinstven sanatorij te vrste pri nas. To pa je dokaz, da so v Radencih usmerili vso skrb tudi za nadaljnji razvoj zdravstva in zdraviliškega turizma, da se hkrati s tem dosledno oddoljujejo skupnosti in vsem delovnim ljudem, ki so simbol treh src in zdravilni učinek dragocene mineralne vode spoznali že zdavnaj za neizmerno naravno bogastvo naše skupnosti. Zato zdravilišče in letovišče Radenci niso več shajale redkih posameznikov, ki so svoj čas lahko prihajali tjakaj po zdravlje samo z zanjelnimi mošnjčki.

Ob skrbi zdravilišča za modernizacijo radenskih vrelcev, iz katerih bodo že letos napolni približno 30 milijonov litrov mineralne vode, v Radencih niso pozabili tudi na velike možnosti za razvoj gostinstva in turizma. Resda ugotavljajo letos znatno znižanje povprečja obseva bivanja posameznikov, kar je posledica motorizacije in nomadskega nagljenja obiskovalnih turistov, zato pa je zelo poraslo število obiskovalnih zlasti tujih turistov. Plansko postavka obiskov v tem letu (6.200) so namreč dosegli že v prvih devetih mesecih. Ustrezni stremeljavji kolektiva zdravilišča, ki teži za uveljavitvijo celoletne sezone in skladno s tem tudi ureja svoje objekte, bodo nedvomno že letos rezultati sezone in temu povečanju ustrezen tudi finančni efekt. Ker so v Radencih zabeležili že v prvih devetih mesecih 57 odstotkov

na dogodka v Radencih — simpozij primitivne keramike in simpozij komorne glasbe — pač ni moč mimo ocene o odličnih organizacijskih sposobnostih tega kolektiva, vodstva zdravilišča in — brez pretiravanja! — vseh pobud in neumornega dela direktorja Boga Verdeva.

Družbena proizvodnja na 40 odstotkih površin

Radgonska občina se uvršča med območja z najhitrejšim podružbljanjem kmetijske proizvodnje. Kakšne površine torej že obdelujejo kmetijska gospodarstva, si torej ni težko razlagati, zakaj v tej občini je le malo neplodne zemlje. Sicer pa znaka skupna površina obdelovalne zemlje več kot 14 tisoč hektarov.

Med kmetijskimi gospodarstvi na radgonskem območju velja vsekakor na prvem mestu navesti kmetijski kombinat s sedežem v Radgoni ter obrati: poljedelsko-žitnorojski obrat Črna, obrat Videm, vinogradniško-sadlarski obrat Radgona, gozdarski obrat v Radgoni ter obrat »Mesozidelnik«, ki posluje povsem samostojno. Razen tega ima kombinat v izgradnji velik obrat v Podgradu, kjer urejajo sodobno farmo bekonov. Tudi gozdarski obrat v Radgoni ima samostojno poslovanje, sicer pa skupne službe v kombinatu.

Po ustanovitvi kombinata leta 1960 so nastali posem novi pogoji gospodarjenja in organizator ter kolektiv tega velikega posestva so že v celoti uresničili glavne smotre »družbene« enotno razdelitev proizvodnih nalog, enotno skrb za kmetijske investicije ter združevanje sredstev in podobno. Med osnovne pridobitve tako zastavljene strukture sodi predvsem tudi modernizacija kmetijske proizvodnje, kar se zrcali tudi v dohodkih te gospodarske organizacije. Medtem ko je znatna lastna vrednost bruto produkta 1,7 milijarde dinarjev, bodo letos presegli znesek 2,3 milijarde dinarjev, medtem ko bodo po programu sedemletnega plana v okviru sedanjih meja kombinata dosegli leta 1970 najmanj še 5,6 milijarde dinarjev realizacije.

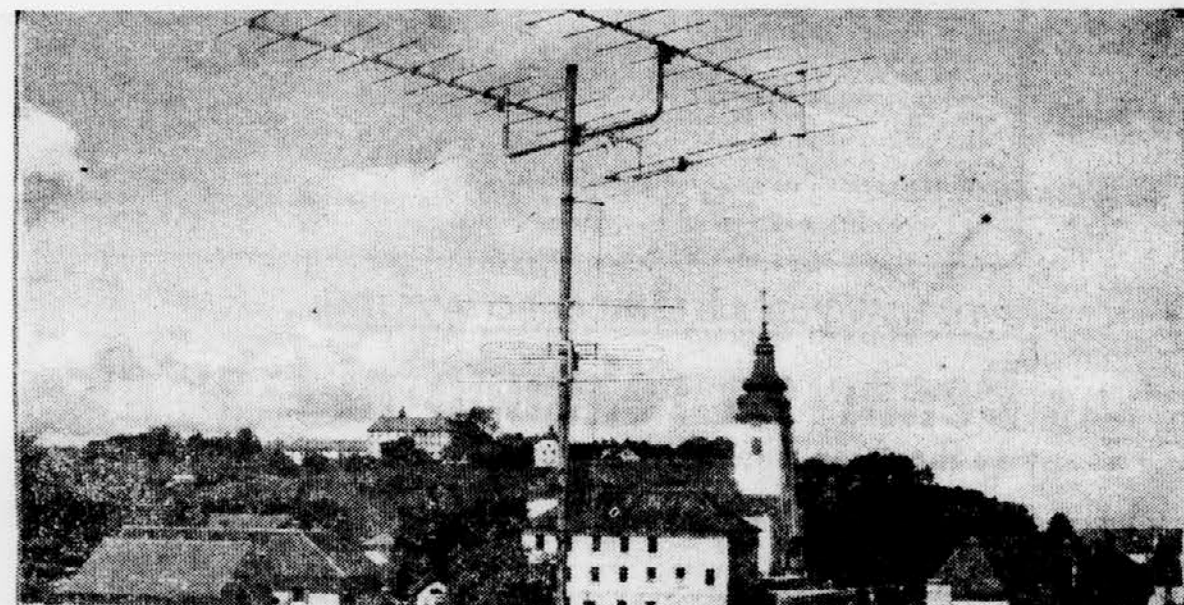
K takšnemu uspehu bo na eni strani bistveno prispevalo smotrno ujanje žitnorojske, saj bodo samo na jarmi bekonov redili 20.000 živali, zmogljivost jarme za paitanje mlade goveje žitine bo pressegla tisoč stoječ, v novo urejenih hlevih v Zihlani pa bodo že v dohodnem času povečali stalač krav molznic na 500 glav. Ne gre prezreti tudi poudarjene skrbi za obnovu vinogradov in sadovnjakov ter urejanja novih. Skupno bodo že do prihodnjega leta obnovili 150 ha vinogradov ter 200 sadovnjakov. Načrtujejo vse te objekte in obnovo, kar bodo vse uresničili že do prihodnjega leta, znanostjo sicer 1,2 milijarde dinarjev, vendar se bodo ta sredstva kmalu bogata obrestovala, saj kombinat hkrati z obnovo uresničuje tudi osnovno postavko programa razvoja — to je prehod na nov tehnološki proces proizvodnje, ki bo imela vse karakteristike industrijske proizvodnje, to pa pomeni hkrati večje ovrednotenje svojih pridelkov in proizvodov.

Poleg kmetijskih zadrug in dobro organiziranega vinogradniškega gospodarstva na Kapeli dosega zelo lepe uspehe tudi radgonska kmetijska zadruga, ki ima svoje delovno področje na celotnem območju občine, razen v Apaški kotlini. Najlepše rezultate so v minulem razdobju dosegli pri pospešanju kmetijske proizvodnje, v sodelovanju z zasebnimi kmetovalci v različnih in živalski proizvodnji itd. Ob izkono obsešno zastavljenem programu in na 142 ha lastnih površin dosega zadruga že več kot pol milijarde bruto produkta. Tudi KZ Radgona posreduje vso skrb žitnorojski ter bodo sedanjim zmogljivostim hlevov, kjer zredijo letno 180 glav goveje žitine, kmalu priključili novo paitišče v Sp. Sčavici z zmogljivostjo 230 stoječ. Podobno kot kmetijski kombinat Radgona ima tudi kmetijska zadruga močan lastni strojni park z vsemi priključki. Za doseganje še boljših rezultatov je kolektiv izvolil področne zadržne svete, ki bodo nedvomno mnogo prispevali za vse uspešnejši razvoj poslovnih enot na svojih območjih.

Kako uspešno uveljavlja radgonska KZ sodelovanje z zasebnimi kmetovalci, pa zgovorno dokazuje letošnji setveni plan, po katerem bodo zasejali skupno 530 ha pšenice in rži, po agrotehničnem minimumu pa bodo zajeli 964 hektarov površin, od česar so skoraj polovico plana že realizirali. Pogodbeno sodelovanje zajema tudi živalsko proizvodnjo, saj so samo s tem letu sklenili z zasebniki 1.381 pogodb za približno tri tisoč glav goveje žitine in prašičev. Med osnovnimi smernicami sedemletnega plana razvoja zadruga pa je zajetje novih površin v lastno obdelavo.

Gostinstvo in obrt v službi turizmu

Nagel razvoj turizma in maloobsejni promet sta v radgonski občini postavila v ospredje tudi modernizacijo gostinske mreže. To namerazajo doseči postopoma z urejanjem novih gostinskih zmogljivosti med katerimi velja najprej omeniti gradnjo sodobnega hotela s prenočišči v Radgoni. Sicer pa si je radgonsko gostinstvo zagotovilo boljše čase z družitištvom sedmih gostinskih obratov v Radgoni in na podeželju v enotno gospodarsko organizacijo. Sicer

POGLED NA GORNJO RADGONO

opustostih domovih so domala goloroki ljudje začeli pri temeljih. Kako tudi ne, ko pa razen slabo obdelane in marsikje posem zapuščene zemlje tudi v Radgoni ni bilo drugih gospodarskih objektov kot zastarela opekarna, v Radencih zastarelo zdravilišče z vrelci mineralne vode ter majhen obrat za proizvodnjo šampanjca na biseem Bowierjevem posestvu. Pri tem zares ni moglo ostati. Tem manj, ker so si ljudje v Radgoni in na podeželju želeli zaposlitve. Tako so se ta več ali manj obrtniška podjetja razvila že danes do stopnje, da je mlada radgonska industrija nanje upravičeno ponosna. Naj omenimo samo opekarno, ki se je razvila v enega naših najbolj sodobnih proizvajalcev vseh vrst opečnih izdelkov. Od prvotnih objektov je doživelo neslučen rast, tudi zdravilišče in letovišče. Slatina Radenci s svojimi moderniziranimi vrelci. Kako bi si sicer mogli razlagati sedanjost zmogljivost 30 milijonov litrov mineralne vode letno v primerjavi s prvotno zmogljivostjo črpanja dva in pol milijona litrov zdravilne radenske vode.

Radgonska občina se je v minulih letih v pogojih dobrih sosedskih odnosov z Avstrijo razvila tudi v eno naših najbolj obetavnih turističnih območij. Marljivo roke občanov spreminjajo podobo krajev v svoji komunici iz leta v leto in v zapuščenih krajih, katerih lepote so bile do nedavna domačim in tujim turistom nedostopne, nastajajo prilicni turistični in rekreacijski centri. Razen svetovno znanega zdravilišča in letovišča Slatina Radenci, ki ne slovi zgolj po naravnih mikarostih, ampak tudi po sodobnih objektih in urejeni okolici, se je zelo lepo uveljavilo tudi Negovsko jezero, ki obeta postati Meka domačih in tujih turistov. Sedaj bo treba za dokončno ureditev te turistične točke še mnogo napraviti, za kar pa imajo v radgonski komunici dobri posluhi.

Razen številnih novih gospodarskih objektov, ki so posem spremenili podobo Radgone in hkrati delovne in življenjske pogoje delovnih ljudi, se radgonska občina že danes uvršča med kmetijsko najbolj napredna in urejena območja. Prav nove zasno ve v kmetijstvu omogočajo kmečkemu življu čedalje bolj množično zaposlovanje v drugih gospodarskih panogah, zakaj številni kmetovalci so se že odpovedali nesmotrni individualni obdelavi razdrobljene zemlje. Sedaj je na kmetijskih gospodarstvih, da preusmerijo pobudo, da bosta stroj in organizirana proizvodnja kar najbolj uspešno nadomestila odmarajočo drobnolastniško posest. Sicer pa preživlja v radgonski komunici še vedno okrog 60 odstotkov prebivalcev iz dohodkov v kmetijstvu, vendar je dobičen del kmetijskih delavcev že zaposlen na kmetijskih gospodarstvih, številni lastniki pa svojo zemljo in obdelavo vse tesneje povezujejo s sodobno družbeno kmetijsko proizvodnjo.

Kakšne prednosti prinaša tako zastavljen razvoj v razvoju gospodarstva, zgovorno dokazujejo številke in primerjave zadnjih let. Medtem ko je znatna vrednost družbenega bruto proizvoda leta 1957 komaj milijardo dinarjev ob približno dva tisoč zaposlenih v industriji, obrti in socialističnem sektorju kmetijstva, se do že letos vrednost družbenega bruto proizvoda povečala na 3,6 milijarde dinarjev.

Uspehov ne kaže meriti z velikostjo te ali one komunalne skupnosti, tako za Radgono velja poudariti, da sodi s svojimi 240 kvadratnimi kilometri ter 19.500 prebivalci med naše manjše občine. Zato so številke, ki smo jih navedli zgoraj, tolikanj bolj impozantne. Velika zasluga za tako ugoden družbeno, gospodarski in kulturni razvoj te komunice gre resda na ronsa zavesti in marljivosti delovnih ljudi radgonske občine, pri tem pa ne gre prezreti velikih organizacijskih in operativnih sposobnosti tamkajšnjih družbenih in političnih organizacij — zlasti Socialistične zveze in Zveze komunistov. Doslej na tem območju se ni bilo nobene akcije, nobenega dogodka in uspeha na katerem koli torišču dela, ne da bi izstopale pobude teh družbenih činiteljev. Od prvih akcij za obnovo in izgradnjo gospodarstva do zadnje velike akcije za pomoč in vpsis posojila Skopju je Socialistična zveza z velikimi uspehi vselej znala povezati delovne ljudi v močno celoto. Tako tudi ni

turizma ter zdraviliškega turizma omeniti izredne uspehe mlade radgonske industrije, ki se je v letnji po specializaciji prebila na primer v proizvodnji raznih antenskih naprav in drugih specialnih izdelkov v radgonskem ELRADU med vodilna podjetja te stroke v državi. Tudi radgonski Avtoremont se prebija iz dosedanje obrtniške proizvodnje med sodobna podjetja, katerih afirmacija si v strokovnem in poslovnem pogledu utira pot na domače in tuja tržišča. Tudi vrsta manjših obrtnih podjetij, ki so se razvila iz majhnih zasebnih delavnic ali pa so v eni kila po vojni kot drobna uslužnostna obrt, se razvijajo v podjetja z vsemi karakteristiki industrijske proizvodnje. Naj omenimo samo radgonsko »Modok«, ki je že zaslovela daleč čez meje občine po svojih konfekcijskih izdelkih. Tudi gradbeno podjetje v Gornji Radgoni se je s svojimi uslugami v gradbenih storitvah prebilo na gradbišča sosednjih občin v Maribor in drugam. Vsa ta in številna druga podjetja obetajo že v bližnji prihodnosti uvrstiti radgonsko občino med razvita industrijska območja, Radgono pa med eno naših mladih industrijskih reidišč. Ugodna lega ob meji, dobre prometne zveze po cesti in železnici v notranjosti ožje in širše domovine ter izredna skrb, ki jo občinska skupščina posveča razvoju inaustrije, takšno prognozo samo potrjujejo.

Elrad — pojem sodobne antenske tehnike

Čas nastanka tega našega proizvajalca najbolj soobnih individualnih ter skupinskih televizijskih anten, avtomobilskih anten in montažnega pribora, sredstev karoserijskih koaksialnih kablov in vrste drugih specialnih izdelkov ter uslug vsega osem let

MOTIV IZ STROJNICE V PODJETJU ELRAD

nazaj, ko so ustanovili skromno in majhno servisno delavnico za popravilo radijskih sprejemnikov, raznih elektroničnih aparatov in podobno. Blizina meje in prve oddaje avstrijske televizije ter hkrati prvo povpraševanje po TV antenah pri nas so bili nekakršni ključni dejavniki. Zares, bilo je to rojstvo iz nič in takrat se ni slutili, da se bo to podjetje že v nekaj letih tako razraslo in se uvrstilo med vodilna proizvodna torišča te stroke v državi.

Sledilo je razdobje, ko smo tudi pri nas ustanovili prve tri televizijske centre — v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Elrad je pričakal ta čas nadose ugodne konjunkturalne pripravljen. Ob velikem samoodpovedovanju kolektiva, ki se je med drugim moral spoprijeti še z opravljanjem urejenosti vstranejših prostorov, so v podjetju Elrad prešli že leta 1958 na serijsko proizvodnjo televizijskih anten. Kmalu so postali tudi ti prostori pretešni in kolektiv si je uvelil novo sodobno tovarniško dvorano s sodobno opremo in instrumentarijem za meritve na antenah. Sem sega tudi prvo povezovanje podjetja z mariborskimi partnerji, zakaj naglo večanje asortimenta proizvodov je zahtevalo uporabo plastičnih mas in galvanskih uslug. Tudi orodjarske uslugе so iskali drugod. Zaradi dokaj nerednega izpolnjevanja obvezno-

Svojem občanom, delovnim kolektivom ter vsem množičnim organizacijam iskreno čestitamo za občinski praznik občine Gornja Radgona 15. oktober 1963. Želimo da bi s skupnimi napori ustvarili še lepšo bodočnost.

OBČINSKA SKUPŠČINA GORNJA RADGONA
z vsemi množičnimi organizacijami
GORNJERADGONSKO OPEKARSKO PODJETJE
»ELRAD« industrijsko podjetje anten in pribora
GOSTINSKO PODJETJE
»AVTOREMONT«
KMETIJSKA ZADRUGA
ZDRAVILIŠČE SLATINA RADENCI
GRADBENO PODJETJE
KMETIJSKI KOMBINAT
TRGOVSKO PODJETJE »SLOGA«
KONFEKCIJA »MODA«
KMETIJSKA DELOVNA ZADRUGA
ŽEPOVCI PRI APAČAH

pa so se med drugim lotili tudi prvih raziskovalnih del in reševanja vprašanj nadse zahtevne barvne televizije. Slednje se je Elradova študijska skupina posvetila proučevanju pogojev za uvedbo drugega televizijskega programa naše televizije, tako imenovane UHF programa. Neposredni stiki strokovnjakov z RTV, bogat izvor strokovne literature in podobne prednosti, ki so bile pri Elradu vodilo za ustanovitev študijske skupine v naši republikem reidišču, so nedvomno najboljše jamstvo, da se bomo tudi z našimi dosežki televizijske in elektronske tehnike lahko uvrstili med razvite države.

Povsem razumljivo je, da se lahko v Elradu postavljajo ob takšnih proizvodnih rezultatih tudi z lepimi komercialnimi uspehi. To najbolj zgovorno dokazuje podatek, da se je vrednost bruto produkta povečala od 19 milijonov dinarjev v letu 1958 na celih 600 milijonov v tem letu. Nadvse ugodni pokazatelji o izpolnjevanju planskih nalog v prvih devetih mesecih, ki že kažejo planski presežek za več kot dvanajsti odstotkov, pa bodo omenjeno vsoto celo presegli.

Končno velja tudi poudariti, da je Elrad opravil svoj obost in razvoj med drugim tudi s proizvodnjo vrste izdelkov, ki smo jih prej v velikih količinah uvažali. Še več: uvrstili se je tudi med izvoznike svojih izdelkov, zlasti anten, na avstrijsko tržišče. Letošnji plan izvoza v višini 10.000 dolarjev bodo v celoti izpolnili, čeprav je tudi v tej sosednji deželi nezprosoren boj za tržišče. To pa je tudi eden izmed motivov, ki so vodilo 200-članskiemu kolektivu Elrada pri njegovem požrtvovalnem delu.

AVTOREMONT: priznanje za specialne avtomobile

Med radgonskimi podjetji, ki že krepko preraščajo prvotne skromne okvire uslužnostnih in obrtnih podjetij, je tudi »Avtoremont«. Sicer se sam naziv podjetja odkriva značaj podjetja, vsaj njegovo prvotno osnovno dejavnost. Vendar se je ob avtomobilski delavnici, ki slovi po svojih kvalitativnih uslugah, razvil nadse obetajoč karoserijski oddelk. Delo in proizvodnja v obeh oddelkih se vzajemno prepletata, tako zastavljen program pa je tudi jamstvo, da bo lahko kolektiv svoje ambicije v povečanju in razširitvi proizvodnje kmalu uresničil.

Razen tega se je v »Avtoremontu« razvila močna transportna dejavnost, katere kamionski park s 50 tonami zmogljivosti in dva lastna avtobusa za potniški promet čedalje bolj učinkovito dopolnjuje predvideno razvojno pot podjetja. Tudi servisna služba za Tomosova vozila ter vulkanizacija in elektroservis so po svojih kvalitativnih uslugah znani že daleč v domovini, podjetje pa se uspešno vključuje s svojimi prijemnimi uslugami tudi v turistična prizadevanja radgonske občine, saj se v podjetju oglašajo v čedalje večjem številu tudi tujim motoriziranim gostje. Zato bi bilo prav, da bi kolektiv »Avtoremont« omogočil ureditev kar najbolj sodobne mehanike delavnice, saj bi se vsaka nalozba zanjo zaradi neposredne blaginje državnega meje bogato obrestovala.

Očitno je, da prevzema pobudo za najbolj ugoden nadaljnji razvoj oddelke za izdelovanje avtomobilskih karoserij in druge avtomobilske opreme. Predvsem dejstvo, da se je kolektiv odločil za proizvodnjo specialnih vozil, po katerih je veliko povpraševanje, odpira podjetju vrsto še neizkoriščenih možnosti. Sicer pa prejema »Avtoremont« že sedaj naročila iz vse države za izdelavo posebnih vozil za prevoznike pohištva, raznega trgovskega blaga, kruha itd. Da, celo banke naročajo pri tem podjetju specialna vozila, katerih izdelava nedvomno terja zahtevno konstrukcijo. Izkušnji in tehnično sposobnega kadra pa »Avtoremontu« ne manjka. To dokazuje tudi podatek, da so osvojili proizvodnjo karoserij za razne

UREJENE CESTE IN ULICE, OB KATERIH RASTEJO SODOBNI STANOVANJSKI BLOKI, SPREMINJAJO PODOBO OBMEJNEGA MESTA

tujih gostov več kot v preteklo leto, je razumljiv tudi podatek, da so v prvih sedmih mesecih letos dosegli že 61 odstotkov lanske celoletne realizacije menjave tujih valut, kar znatno presega vrednost 60 milijonov dinarjev.

Zal pa tudi letos v Radencih ugotavljajo, da so njihove hotelske in druge zmogljivosti še vedno znatno premajhne. Zares je škoda, da so morali zaradi preobremenjenosti in prekomerne zasedenosti precej gostov celo zavrniti. To posem jasno nakazuje potrebo po nadaljnjem izpopolnjevanju kapacitet, kar je kolektiv uvidel pravočasno in si že zagotovil gradnjo in ureditev nekaterih novih objektov v bližnji prihodnosti. Med bistvenimi novimi pridobitvami naj omenimo na prvem mestu novo restavracijo »Posla«, ureditev campinga v Boraceni, ureditev centralne recepcije v zdravilišču, nadalje ureditev parkirnih prostorov, dohodnih cest ter poti, parkov itd.

Sprito takšne razvojne poti zdravilišča in letovišča Slatina Radenci ne ne nazadnje zaradi izrednih lepot samega kraja ter idilične okolice so Radenci postali tudi prizorišče raznih kulturnih in drugih prireditve, ki jih zvečine prirejajo domačini in lastni režiji. Če omenimo samo letošnjo edinstveno kultur-

bo treba v gostinstvu že marsikaj napraviti in dobršen del sedanjih enot obnoviti in povečati kapacitete, kar velja zlasti za dopolnjevanje zmogljivosti in urejanje novih objektov ob Negovskem jezeru. Nekaj takšnih nalog je kolektiv že uspešno uresničil, dobra volja kolektiva in sodelovanje občine pa obetata že v dohodnem času uresnitvi gostinstvo na radgonskem območju, da bo zares kar najbolj koristno v službi delovnih ljudi in turizma.

Med obrtnimi podjetji, ki imajo v Radgoni pomembno poslovanje, naj navedemo konfekcijsko podjetje »Modak«, ki se je razvilo iz neznatne delavnice moskega krajcarja in šiviljske delavnice. Ze podatek, da so dosegli letno realizacijo v razdobju leti, dobra volja kolektiva in sodelovanje občine pa obetata že v dohodnem času uresnitvi gostinstvo na radgonskem območju, da bo zares kar najbolj koristno v službi delovnih ljudi in turizma.

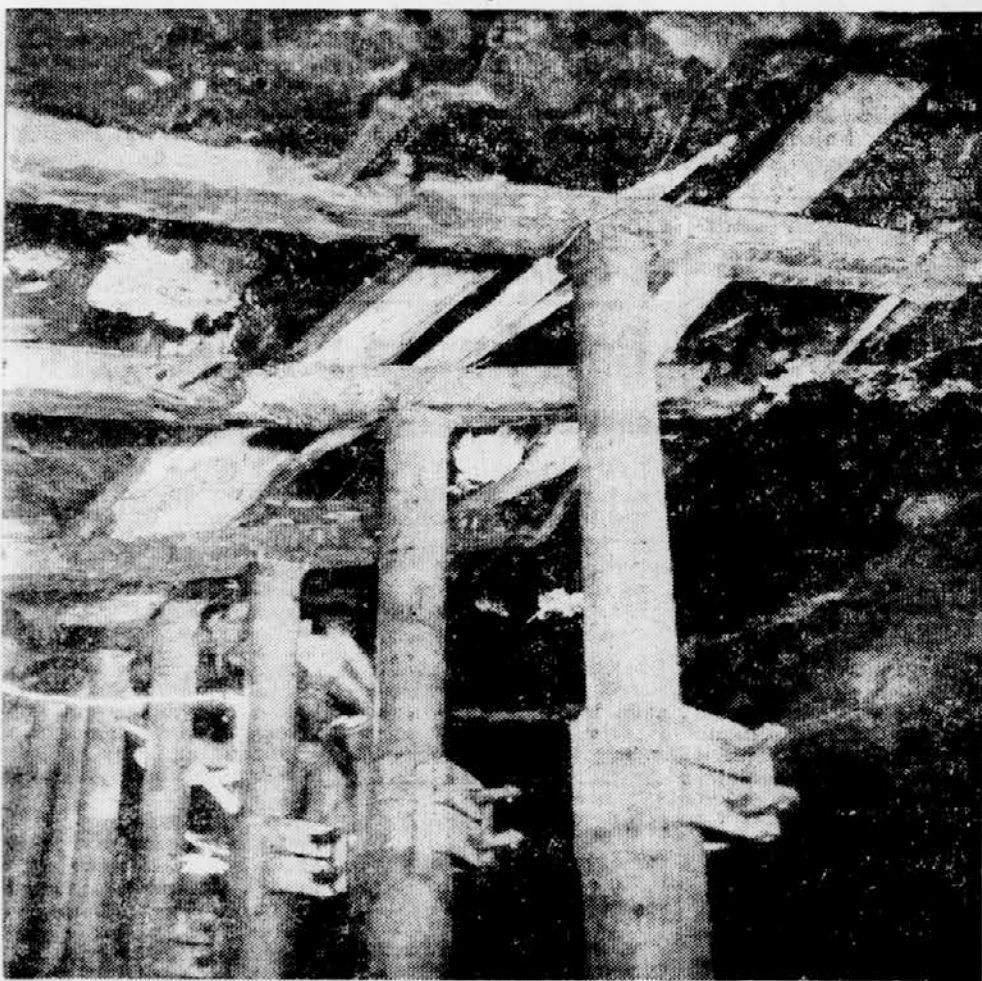

15. obletnica Strojne tovarne Trbovlje

TOVARNA RUDARSKIH STROJEV V TRBOVLJAH

15 let je relativno kratka doba v življenju nekega kolektiva. Vendar so bili v tej dobi doseženi taki uspehi, ki uvrščajo Strojno tovarno v vrsto sodobnih industrijskih podjetij s kvaliteto proizvodnje in visoko kvaliteten delavskim in tehničnim kadrom. Prehoda pot teh petnajstih let ni bila lahka. Potrebno je bilo veliko naporov in truda za gradnjo tovarne, ker so jo gradili med tekočo proizvodnjo, ki pa se je iz leta v leto poviševala.

Zato je v interesu nadaljnjega procvita in ustvarjalnosti naše mlade socialistične domovine in celotnega kolektiva Strojne tovarne, da se v prihodnjih letih proizvodnja še poveča — bruto produkt se bo v sedemletnem planu povečal za 85 odstotkov ali od 4.300 na osem milijard dinarjev.

JAMSKÉ STOKÉ TIPA »VALENT«, IZDELEK STT

Mnogo naporov in truda je celotni kolektiv Strojne tovarne Trbovlje moral vložiti v svoje delo, preden je iz malih rudarskih delavnic v predvojni dobi podjetje postalo samostojno. To pa je bilo šele leta 1949. Pred tem je podjetje delovalo v sklopu zasavskega rudarskega bazena. V takratnem obdobju je izdelovalo samo rudarsko opremo. Z zidavo novih obratov v letu 1949 se je proizvodnja povečala, posebno pa se z dopravitvijo nove montažne hale leta 1954. V to rekonstrukcijo je bilo vloženo dokaj sredstev.

Rezultati petnajstletnega dela pa upravičeno vzbujajo zaupanje, da celoten kolektiv še z večjo samozavestjo gleda v bodočnost. 15. oktobra poteka 15 let, odkar je bilo ustanovljeno podjetje STT. Osnovna naloga te tovarne pa je bila ob ustanovitvi predvsem izdelovati stroje za rudarstvo. V zadnjih letih pa izdelujejo razen rudarske opreme še stroje za gradbeništvo in metalurško industrijo. Vse večje potrebe po rudarski opremi in izdelkih za potrebe metalurgije in gradbeništva so narekovali vodstvu Strojne tovarne Trbovlje, da je v letu 1961 izdelala 10-letni perspektivni proizvodni program in plan.

Proizvodni program Strojne tovarne je sestavljen del perspektivnega plana in temelji na izdelavi jamskega oporja, rudarske opreme, gradbenih strojev in izdelavi strojev za potrebe železarske industrije ter na izdelavi separacij.

Svojo proizvodnjo je Strojna tovarna prilagodila potrebam tržišča, zato tudi proizvodni program temelji predvsem na razvijanju sodobne proizvodnje rudarskih strojev in naprav.

V glavnem je predmet poslovanja Strojne tovarne Trbovlje naslednji: projektiranje posameznih in celotnih kompletnih rudarskih strojev

in ostalih naprav, izdelava delov strojev splošne strojegradnje, izdelava vseh vrst strojev

PROIZVODNI PROGRAM PRILAGOJEN POTREBAM TRŽIŠČA

ZA RUDARSTVO: predvsem izvozi stroje, izvozi jaski, celotna oprema za okna, oprema za mehanizacijo odvozišča in dovozišča, transporterji z gumijastimi trakovi, eno- in dvoveržni stikalni transporterji, jeklene jamske stojke in jekleni stropniki, avtomatska izračala za jamske vozčke, naprave za separiranje premogov po različnih sistemih, kalibrirana rešeta, vibracijska in resonančna sila, jekleni do-

in udarno čeljustni drobilci, granulatorji, vibracijska sila, električna motala, prevodni in prenosni transporterji z gumijastimi trakovi, skreperji, prevozniki agregati za drobljenje in sejanje, bunkerji in silosi, kakor tudi celotna oprema za separacije v kamnolomih in separacijah gramozu.

ZA CRNO IN BARVASTO METALURGIJO: različna oprema za valjarne, peči za

ničenje palic, različne jeklene in pločevinaste konstrukcije. ZA ENERGETIKO IN DRUGE INDUSTRIJSKE NALOGE: vse vrste transportnih naprav, jekleni členasti transporterji, bunkerji in naprave

z lopatami na vozčku za odnašanje premoga izpod bunkerja, bunkerska zapirala, drobilci za premog, vibracijska sila, motala za ranžiranje in različne jeklene in pločevinaste konstrukcije.

na prihodnje sodelovala tudi z Metalno iz Maribora in Litostrojem iz Ljubljane. Dosedanji rezultati poslovnega sodelovanja pa so pokazali, da imajo vsi trije kolektivi mnogo skupnega in da je tesno sodelovanje le v korist vseh navedenih podjetij.

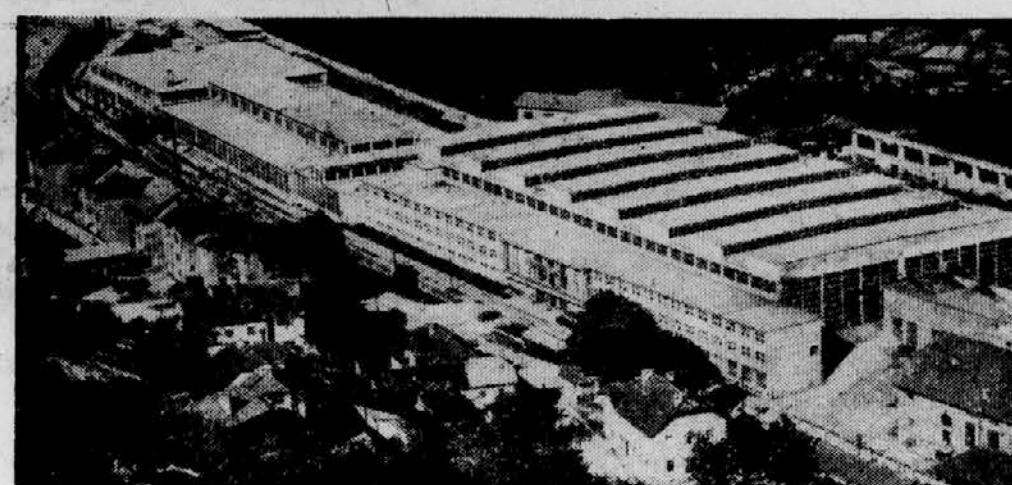
Dosedanji napori za gradnjo in razvoj samega podjetja pa niso dovoljevali, da bi kolektiv hkrati posvečal potrebno skrb za gradnjo stanovanj. Sredstva, ki jih je kolektiv vložil za gradnjo tovarne, niso se danes s seboj določene obveznosti, ki onemogočajo hitrejšo reševanje stanovanjskega problema.

Ko ob petnajstletnici tovarne ugotovimo dosežen uspeh ob povečanju proizvodnje za več kot petkrat in od 370 zaposlenih v letu 1949 na 897 v letošnjem letu, je razveselivo dejstvo, da so izdelki Strojne tovarne Trbovlje na tržišču dobro uveljavljeni — tudi izven naših meja — in da tovarna slovi kot solidno in renomirano podjetje.

Z velikimi perspektivami stopa kolektiv strojne tovarne v 16. leto obstoja, v novo obdobje, ki se glasi: »SE POVEČATI PROIZVODNJO IN UVELJAVITI IZDELKE STROJNE TOVARNE PO VSOD TAM, KJER DOSLEJ NISO USPELI.« To bo tudi obenem najlepše darilo celotnemu kolektivu ob 15-letnici obstoja tovarne.

S svojim proizvodnim programom pa bo strojna tovar-

STANE SUŠTAR

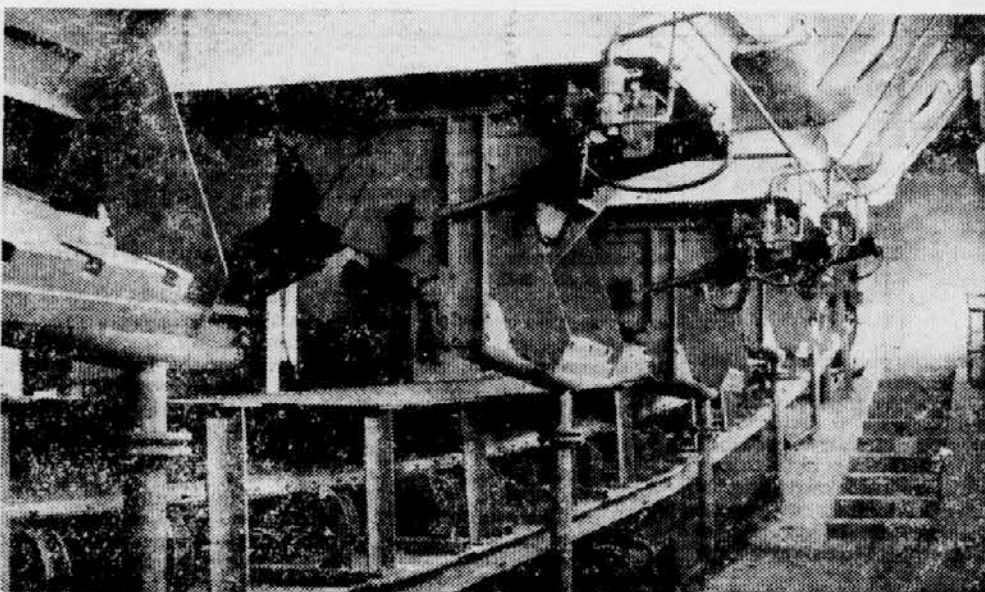
POGLED NA STROJNO TOVARNO TRBOVLJE

PERSPEKTIVA V PRIHODNJIH LETIH

Letošnja proizvodnja (6000 ton končnih izdelkov) sloni predvsem na proizvodnji rudarskih naprav, jamskega

Strojna tovarna posveča veliko pozornost tudi izvozu. V glavnem izvažajo v države s konvertibilnimi valutami. Trguje z Blžnjim vzhodom in deloma v Evropi. Izvoz zajema 23% celokupne proizvodnje, vendar pa teži tovarna za povečanjem izvoza. Tovarna je začela pred časom intenzivneje proučevati zunanje tržišče in iskati nova tržišča za plasma svojih izdelkov. Načrtna analiza tujih tržišč je dala še pozitivne rezultate. Lanskoletni izvozi dosežki so bili rezultat predvsem tehnične kvalitete izdelkov, cen in sorazmerno kratkih rokov dobave.

Za učinkovitejši nastop na inozemskem tržišču je podjetje letos ustanovilo biro za zunanjo trgovino, ki bo intenzivneje proučeval možnosti izvoza in pripravljalo vse izvozne posle. V mednarodno delitev dela se Strojna tovarna Trbovlje vključuje na ta način, da pripravila oziroma vzdržuje poslovne odnose z renomiranimi evropskimi tovarnami v smislu večletnega sodelovanja.

DEL MECHANIZACIJE OPREME, SEPARACIJA IBARSKI RUDNIK, KI JO JE IZDELALO IN OPREMILO PODJETJE STT TRBOVLJE

zarni trakovi, vibracijski in resonančni podajalci, jekleni trakovi in izbiranje, ranžirna motala, bunkerji in silosi ter različne jeklene in pločevinaste konstrukcije. Oprema za separacije kovin in nekovin. ZA GRADENIŠTVO: udar-

ogrevanje, žarilne in druge transportne, oprema za jaski, peči, valjarne proge, naprave za navijanje trakov, pogonske naprave, vse vrste kontinuirnih transporterjev, oprema za livarne, naprave za izvlačenje palic, stroji za izvlačenje palic, stroji za ko-

„CVETJE“ PORTOROŽ IMA BOGATO IZBIRO OKRASNEGA RASTLINSTVA

Na južnem pobočju portoroškega zaliva se razprostirajo zemljišča vrtnarskega obrata »Cvetje«, ki je znan že po vsej Sloveniji in deloma tudi jugosloviji zaradi lepega cvetja ter okrasnega drevja in grmičevja. Ne le proste površine, ki so polne zelenja in cvetja od najzgodnejše pomladi do pozne jeseni, tudi zasteklene tople grede in rastlinjaki dajejo bogat pridelek vedno bolj

iskanih rastlin, ki vnašajo v vsakdanje in praznično življenje nepogrešljiv element civiliziranega življenja: rezano cvetje in lončnice, okrasno grmičevje in drevesca. Le nekaj številki naj govori o delu obrata »Cvetje« Portorož in o tem, kakšen obseg je zajela gojitve teh rastlin v letošnjem letu: na 1200 m² rastlinjakov, 3200 m² zasteklenih toplih gred in 1100 m² matenjakov je med drugim vzgojenih 5500 okrasnih lončnic — *Ficus decora*

POGLED NA NASAD FICUS-DECORA NA OBRATU CVETJE V PORTOROŽU

in *Ficus elastica*, 100.000 nageljnov, 10.000 vrtnic, 25.000 iris, 15.000 frezij in 2000 krizantem. V letu 1963 je obrat za štirikratno povečal proizvodnjo (v primeri z letom 1961), saj bo predvidoma dosegel 100 milijonov dinarjev letne realizacije. Se v večjem obsegu kot doslej bo »Cvetje« Portorož v prihodnje nudilo širokemu krogu kupcev tiste rastline, ki so najbolj iskane in ki so osvojile trg zaradi svoje kvalitete in dostopnih cen.

Ob občinskem prazniku PIRANA čestita kolektiv KOMUNALNEGA PODJETJA PIRAN z obrati »CVETJE« PORTOROŽ, morskima kopaliscema »PLAZA« PORTOROŽ in »RIVIERA« PIRAN delovnim ljudem Pirana in pozdravlja vse poslovne prijatelje. 9585

„LADJEDELNICA“ - PIRAN

NAS PROIZVODNI PROGRAM JE:
— NOVOGRADNJE DO 3000 BRT
— REMONTI DO 15000 BRT
— USLUGE.

VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM NASE ISKRENE ČESTITKE ZA OBČINSKI PRAZNIK. 9581

HOTEL „PALACE“ PORTOROŽ

S SVOJIMI OBRATI ČESTITA VSEM OBČANOM ZA OBČINSKI PRAZNIK — 15. OKTOBER! 9578

PRAZNIK V OBČINI PIRAN

V spomin na ustanovitev Mornariškega odreda Koper 15. X. 1944

KOLEKTIV

MIZARSKE DELAVNICE PIRAN

ČESTITA VSEM SVOJIM NAROCNIKOM DEL. ODJEMALCEM MIZARSKIH IZDELKOV TER OBČANOM ZA OBČINSKI PRAZNIK — 15. OKTOBER. 9582

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO

„NANOS“

POSTOJNA S SVOJIMI OBRATI V KOPRU IN PORTOROŽU — PRIPOROČA OBIŠK V SVOJIH POSLOVALNICAH V OBČINI PIRAN IN SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM ZA OBČINSKI PRAZNIK — 15. OKTOBER. 9583

GOSTINSKO TRGOVSKO PODJETJE

„DELIKATESA“

PIRAN ČESTITA ZA OBČINSKI PRAZNIK VSEM OBČANOM IN SVOJIM GOSTOM TER PRIPOROČA BOGATO IZBIRO DELIKATESNIH IZDELKOV ALKOHOLNIH IN BREZALKOHOLNIH PIJAC. 9580

POGLED NA PIRAN

TURISTIČNO DRUŠTVO

PIRAN — PORTOROŽ

ČESTITA OBČANOM ZA OBČINSKI PRAZNIK — VSEM GOSTOM PA ŽELI PRAV PRIJETNO BIVANJE IN MNOGO RAZVEDRILA NA NAŠI SONČNI OBALI. 9584

PIRAN

— 15. oktober — čestitajo delovnim ljudem, kolektivom in gospodarskim organizacijam:

OBČINSKA SKUPSCINA — PIRAN
OBČINSKI KOMITE ZKS — PIRAN
OBČINSKI ODBOR SZDL — PIRAN
OBČINSKI ODBOR ZB NOV — PIRAN
OBČINSKI SINDIKALNI SVET — PIRAN

z željo, da bi tudi naprej z delovnim sodelovanjem pomagali pri gospodarskem, kulturnem in političnem razvoju in napredku občine.

Kmetijska zadruga LUCIJA

PORTOROŽ

PRIPOROČA SVOJIM ODJEMALCEM KAKOVOSTNE VRTNARSKE PRIDELKE LASTNE PROIZVODNJE IN VABI SVOJE POSLOVNE STRANKE K SKLEPANJU POGODB ZA LETO 1964. ISKRENO ČESTITAMO VSEM ČLANOM, KOOPERANTOM IN PREBIVALCEM OBČINE ZA OBČINSKI PRAZNIK. 9579

KOLEKTIV

Splošne plovbe

PIRAN

ČESTITA VSEM KOLEKTIVOM IN OBČANOM ZA OBČINSKI PRAZNIK PIRANSKE KOMUNE — 15. OKTOBER — IN JIM ŽELI VELIKO USPEHOV PRI GRADNJI SOCIALIZMA. 9576

Začimba Portorož
PREHRANBENA INDUSTRIJA

PRIPOROČAMO GOSPODINJAM NASE KAKOVOSTNE IZDELKE: ZACIMBE, DISAVE, UVOŽENE IN DOMACE CAJE, PEČENO IN MLETO PRAVO KAVO, ODKUPUJEMO VSE VRSTE ZDRAVILNIH ZELISČ DO DNEVNIH CENAH. ZA OBČINSKI PRAZNIK ČESTITA VSEM OBČANOM »ZACIMBA« PREHRANBENA INDUSTRIJA PORTOROŽ Z OBRATOM »SUDESTA« V GRADISCU.

VELEŽELEZNINA MERKUR KRANJ

KOROŠKA CESTA 1, TEL. 20-41, 39-41

OBVEŠČA

VSE UPORABNIKE IN DOSEDANJE KUPCE S PODROČJA INDUSTRIJE, GRADENIŠTVA, TRGOVINE IN OBRTI, DA SMO PRISTOPILI K SKLEPANJU POGODB ZA LETO 1964 IZ PANOG 114 in 115

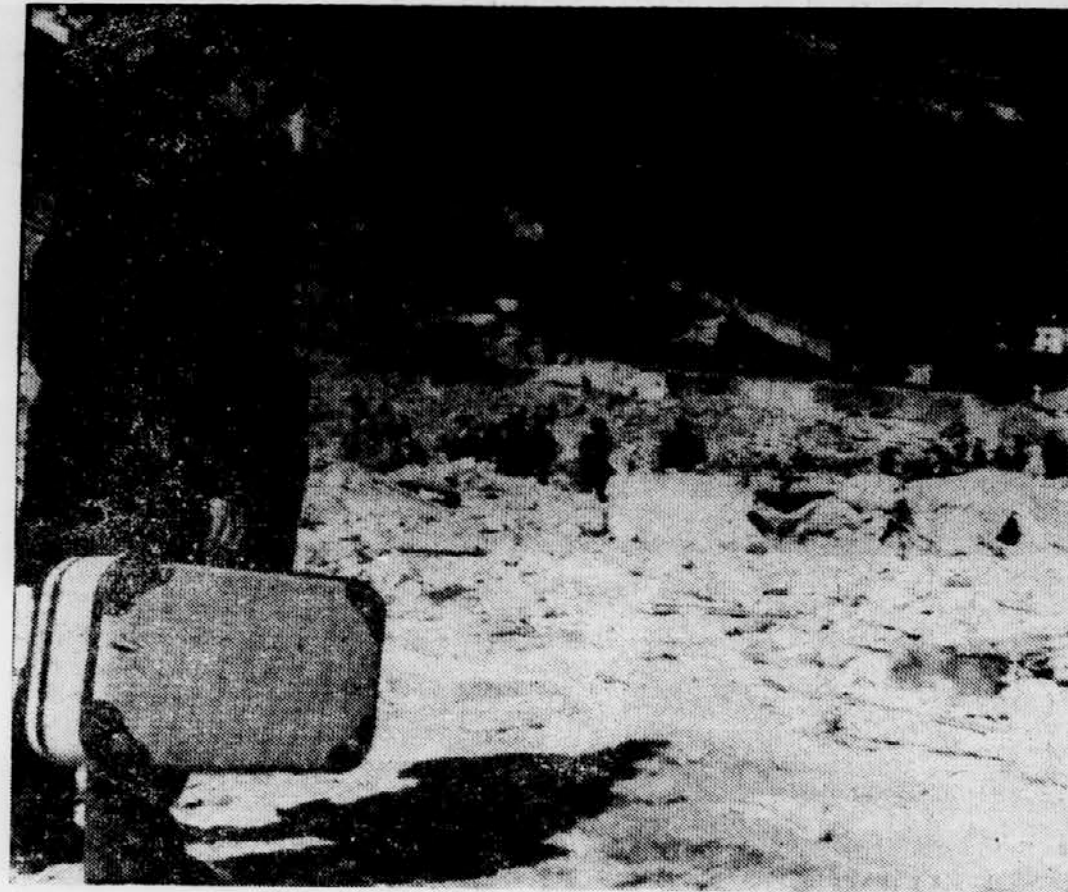
VABIMO VSE INTERESENE, DA NAM SPOROČE SVOJE POTREBE DO 20. OKTOBRA 1963. ZA DOSEDANJE SODELOVANJE SE ZAHVALJUJEMO TER SE PRIPOROČAMO ZA PRAVOCASNE PRIJAVE. 9436

Rudnici soli i solane Tuzla

Pozivamo vse zainteresirane gospodarske organizacije, da prijavijo svoje potrebe za

VSE VRSTE SOLI ZA 1964. LETO

Prijave pošljite najkasneje do 25. oktobra 1963. — Pogodbe bomo sklepali v TUZLI OD 1. DO 20. NOVEMBRA 1963 ZA JEDILNO SOL, OD 1. DO 20. DECEMBRA PA ZA INDUSTRIJSKO SOL. 9625

OKO ZAMAN ISCE DOMACIJE. V nedeljo je prišlo v Belluno in vasi, ki jih je uničila poplava, več tisoč ljudi, bližnjih in daljnih sorodnikov prizadetih. Po dolgi poti iz tuje oko ne naide sledu domače hiše. Vse je spremenjeno. Od poslopij, ki niso visoko v hribu, ni ostal kamen na kamnu. Se temelje je izruvalo in odneslo v silovitom toku s seboj.

NA ROBU UDARCA: ruševine so ostale samo na robovih strahovitega udara. Več milijonov ton vode in peska je pridružio iz dva kilometra oddaljene soteske, v kateri je jez umetnega jezera Vaiont.

TU NI TRUPEL: samo po značilnih predmetih lahko vojači približno ugotovijo, kaj je pred usodno nočjo na nekem mestu stalo. Tu je bila cerkev, sedaj pa je ostal med kamnit grobljo samo del sedra.

JEZERA VAIONT NI VEC: na mestu, kjer je bilo umetno jezero, je sedaj nov hrib zrušenih skal in peska. Vodo je v ogromnem valu odplaknilo na nasprotni breg in nato skozi sotesko v ozadiju preko visokega jezusa v dolino reke Piave. Foto: T. Poljšak

Nadaljevanje s prve strani

Ob koncu poti

In končno, se vedno vidim sprejeto v Guadalupe, Tia-quepaque, Ajijicu in drugod. Se vedno so mi živo v spominu vsi tisti nesrečni izrazi simpatij do Tita in socialistične Jugoslavije, ki jih ne more predvideti ne varnostni protokol in ne potemtakem izraz najgloblje prepričanja in čustvovanja ljudstva in posameznikov. To je bilo resnično enkratno in edinstveno doživetje, ki ga ne bom nikoli pozabil. In ko se tako poslavljamo od dežele, ki nam je v tako kratkem času dala največ, kar more kdo dati, svojo ljubezen in simpatijo, mi je pri srcu, da bi na ves glas in s vsem prepričanjem ponovil vsaj, ki sem ga tolikokrat slišal hkrati z vsakim »Viva Jugoslavija«. Ta vsakikoli »Viva Mexico« in verjemite mi, da mi je prišlo iz dna srca.

BOZIDAR PAHOR

Belluno

V resnici spoštovali predpise in pogoje za graditev jezusa in njegovo delovanje ter drugič, ali je tragedija mogla v celoti ali vsaj delno pripisati malomarnosti ali pomanjkljivosti v zakonskih predpisih in — če gre za to — zakaj so to dovolili.

Ves dan so s helikopterji sistematično preiskovali okolico umetnega jezera, kaj Vaiont in okolice hribov. Po nekaterih poročilih so s temi preiskavami dosegli, da južna stran hriba Tio še nadalje drvi v jezero. Po nekem sporočilu agencije Ansa se giblje hrib s hitrostjo 30 do 40 cm na uro. Ta poročila so povzročila paniko med preostanim prebivalstvom področja Belluno. Kljub temu, da so ta poročila kasneje demantirali, je — kot se vidi — le res, da hrib Tio še nadalje drsi. Oblasti in reševalne ekipe zaradi tega začnejo z obsežnimi ukrepi za preselitev prebivalcev in zavarovanje pred morebitnimi nadaljnjimi izlivi velikih količin vode iz umetnega jezera. Ta nevarnost se je povečala tudi zaradi možnosti naraščanja vode zaradi dežja, ki pada v Alpah.

Posojilo

din. 17.300 ostalih vpisnikov pa 178 milijonov din.

V mariborskem okraju znaša celotni vpisani znesek 1403 milijone din; nad 400 organizacij in skupnosti je vpisalo 516 milijonov, 105.200 delavcev in uslužbencev 704 milijonov, 32.600 kmetov 106 milijonov in blizu 8000 ostalih vpisnikov 76 milijonov.

Četki okraj izkazuje do danes celotni vpisani znesek 804 milijone din; 328 organizacij in skupnosti je vpisalo 278 milijonov din, 61.000 delavcev in uslužbencev 418 milijonov din, 12.300 kmetov nad 49 milijonov din in blizu 6600 ostalih vpisnikov nad 58 milijonov din.

V koprskem okraju pa so vsega vpisali 586 milijonov din, 176 organizacij in skupnosti je vpisalo blizu 87 milijonov din, nad 54.300 delavcev in uslužbencev 396 milijonov din, 8100 kmetov nad 29 milijonov in 6200 ostalih vpisnikov nad 74 milijonov din.

Kje so vzroki

kakor ta, da v znižanju poslovnih stroškov nismo dosegli pričakovanih uspehov, čeprav je bila proizvodnja večja in prodaja blaga boljša. Vzroke večjih stroškov poslovanja lahko samo delno iščemo v podražitvi kmetijskih pridelkov in nekaterih surovin. Po mnenju poslancev so vzroki v delovanju nekaterih instrumentov kakor tudi v pomanjkanju skrbni in mnogih delovnih kolektivih, da bi bili manjši. V gospodarskem sistemu smo razvili ukrepe, s katerimi prispevamo k povečanju proizvodnje, nismo pa se proučili področja materialnih stroškov in njihovega vpliva na finančno poslovanje gospodarskih organizacij. V razpravi je bilo rečeno, da so gospodarske organizacije zdaj zainteresirane za to, da vse prevale na materialne stroške, ker jih instrumenti ne zajemajo, tako da je normalno, da tri četrti skrbijo, da bi se poslovni stroški znižali.

Z analizo nadaljnjih vzrokov tega pojava so prišli poslanci do ugotovitve, da so subjektivni faktorji pomemben element v naraščanju poslovnih stroškov. Vtem ko pri stalnem delu materialnih stroškov, določenih s proizvodnim procesom, lahko pride do zvišanja s spremembo cen ali instrumentov gospodarstva, so pri spremenljivostih v zakonskih predpisih in — če gre za to — zakaj so to dovolili.

Poslanci so opozorili na znatno zvišanje stroškov investicijskega vzdrževanja in mehanizma, da se pod tem pravzaprav odvija široko razširjeno drobnostno investiranje, ki v veliki meri prispeva k podražitvi proizvodnje. Razen tega so ugotovili, da sedanja obrestna mera neugodno vpliva na mnoga industrijska podjetja, ki so primorana jemati kredite v neugodnih pogojih, pozneje pa se dostikrat znajdejo v položaju, da iz amortizacijskih sredstev plačujejo visoke obresti. Zaradi tega bi bilo treba v bližnji razpravi o planu za prihodnje leto podrobno proučiti vpliv obrestni na poslovanje v gospodarstvu.

Zanimiva je bila tudi ugotovitev poslancev, da bi bilo treba proučiti vpliv revalorizacije osnovnih sredstev na skupni finančni efekt poslovanja industrijskih podjetij. Po mnenju nekaterih poslancev je še vedno zajetih preveč sredstev iz amortizacijskih skladov, ker so se povečale zavarovalne premije in obresti, kar znaša nad 40% razpoložljivih sredstev v skladih amortizacije.

V razpravi o olajšavah, ki jih dobe občasno posamezne panoge ali skupine, so člani odbora izrazili mnenje, da bi bilo treba te subjektivne in blaginjske ukrepe čimprej zamenjati z objektivnimi pogoji gospodarjenja, ki bodo vplivali predvsem na ekonomičnost poslovanja. Izraženo je bilo tudi mnenje, naj bi se danes olajšave zamenjale s sanacijskimi krediti, da bi spodbudili same kolektive, da bi našli najboljše možnosti za rentabilno proizvodnjo.

Enodusen sklep odbora je bil, da bi bilo treba za uveljavljanje ustreznih ukrepov poprej primerjati zaključne račune gospodarskih organizacij v zadnjih nekaj letih in na podlagi tega ugotoviti vpliv materialnih stroškov na celotno strukturo poslovanja. V današnji razpravi so sodelovali poslanci Dragutin Plakšič, Boris Samonik, Ilija Grga, Hajro Kapetanović, Silvo Hrast in Voljo Nikolič ter predstavniki službe družbenega knjigovodstva. Skoda je, da se te seje niso udeležili predstavniki zveznega sekretariata za industrijo ter zveznega sekretariata za splošne gospodarske posle, ker se je mnogo vprašanih nanašalo na smisel ukrepov, ki jih pripravlja ta dva organa ZIS. Jutri bo odbor nadaljeval razpravo o teh problemih.

Statuti

poslanci zveznega organizacijsko političnega zbora, in sicer za skupno zasedanje zveznega zbora in organizacijsko političnega zbora zveze skupščine o statutih. Pripravljanje statutih je bilo do sedaj mnogokrat nekonkurenčno.

Ponekod so zastali s pripravljanjem statutih po prvih kritičnih glasovih na račun določenih postavk v komaj pripravljenih osnutkih. Odločili so se na čakanje, izognili so se iskanju lastnih rešitev in idej za posamezna vprašanja. Često so bila — kakor smo slišali danes v odboru — tudi navodila, ki so prihajala z raznih forumov, nejasna in nasprotujoča. Moralo je biti pri doseganju izmenjave mnenj in priporočil o statutih preveč debat in naraščajočega vmesavanja od zunaj, kadar je bilo za manj organizacijske vprašanja, ki jih povsem razumljivo, v posameznih občinah in v posameznih statutih različno pojmujemo. Premalo pa je bilo različnih in argumentiranih variant za obravnavanje bistvenih družbenih vprašanj v statutih.

Poslanci, člani odbora so našli samo nekatera neobdelana področja, ki so jih po njihovem mnenju zaznali v posameznih občinskih statutih. Nekateri osnutki statutih preveč poudarjajo občinske družbene plane zgolj kot mehanizem, ki jih plani in argumentiranih variant za obravnavanje bistvenih družbenih vprašanj v statutih.

Poslanci, člani odbora so našli samo nekatera neobdelana področja, ki so jih po njihovem mnenju zaznali v posameznih občinskih statutih. Nekateri osnutki statutih preveč poudarjajo občinske družbene plane zgolj kot mehanizem, ki jih plani in argumentiranih variant za obravnavanje bistvenih družbenih vprašanj v statutih.

V statutih niso dovolj razdelani konkretni odnosi med občinami in okraji. Pripravljanje okrajnih statutih naj bi zato pripomoglo k večjemu sočutenju skupnih interesov. Da bi lahko v življenju uresničili vse ideje, ki jih vsebujejo statuti o nadaljnjem komunizmu o razširni vose srednjega odločanja na vse več zaved, bi morali statuti določiti tudi ustrezne službe, ki bi zagotovile vse potrebno za kakovitost dela in odločitve odbornikov kakor tudi drugih samoupravnih organov.

Na današnji seji je bilo še večkrat slišati mnenja o potrebi preciznejšega določanja pristojnosti občinskih zborov in takih oblik njihovega dela, da bi lahko prišlo do veljave dela in vpliv kar največ odbornikov in ostalih občanov. Ker je znano, da so bili dosedaj občinski ljudski odbori doslej čisto preobložen s razpravi in sklepami o številnih pomembnih, hkrati pa tudi o mnogih obratnih zadevah, ki bi lahko prešle v pristojnost svetov, bi bilo treba temu vprašanju posvetiti v novih statutih večjo pozornost. V odboru za organizacijsko politična vprašanja smo slišali tudi mnenja, da bi bilo treba vnapredujeto sprejemanje statutih poskrbeti za sprejemanje vseh aktov, ki bodo v zvezi z novimi statuti, tako poslovnikov itd.

JAK KOPRIVC

Proizvodnja

rotacijskega časopisnega papirja, ki se je pred gibalna na višini okoli 2000 ton mesečno, se je v avgustu približala 3000 tonam, v septembru pa je dosegla 3250 ton. Tudi skupni rezultati za prva tri četrtletja so zelo zadovoljivi. Do konca septembra je bila letošnja proizvodnja za 13,4 odst. večja

kakor v primerjalnem letnem obdobju, tako da za dobro 3 odst. presega planska predvidevanja. Nasproti planu zaostaja predvsem črna metalurgija, ki izkazuje za letošnje leto proizvodnjo na lanskaj ravnini, in pa barvna metalurgija, ki pa bo do konca leta lahko še izboljšala skupni rezultat. Največji vzpon zaznamujemo pri elektriciteti, ki izkazuje za devetmesečno obdobje povečanje proizvodnje za 38 odst. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta. Precejšen napredek zaznamuje po večletni stagnaciji tudi industrija nafte. Povečanje za 19 odst. izkazuje industrija gradbenega materiala, za 16 odst. kemična industrija, za 15 odst. gumarska industrija, za 14 odst. lesna industrija, za 13 odst. industrija nekovin, za 12 odst. kovinska, papirna, usnjarsko-čevljarstva in živilska industrija in za 10 odst. tekstilna in premovalna industrija. Nekoliko pod lansko ravnino je le proizvodnja tobačne industrije.

F.S.

Antifašistična konferenca v Firencah končana

RIM, 14. okt. (Tanjug.) V Firencah se je končala mednarodna antifašistična konferenca, ki so se je udeležili predstavniki antifašističnih in bojevnih organizacij iz skoraj vseh evropskih držav, v katerih je med drugo svetovno vojno delovalo osvobodilno podporniško gibanje proti fašizmu in nacizmu. Jugoslovanska delegacija je vodil Ceda Minderović.

Jugoslovanski predstavnik je poudaril potrebo po najtesnejših stikih med demokratičnimi in antifašističnimi gibanji vseh držav v boju proti fašizmu in njegovim ostankom. Na konferenci so prav tako opozorili na pojave življenja neonacizma v ZR Nemčiji.

Vsi udeleženci te mednarodne konference so se zavezali za odločno podporo in pomoč španskemu in portugalskemu ljudstvu in njunemu boju za svobodo. Vdova grškega antifašističnega borca Lambrakisa je prisotne predstavnike evropskih odporiških gibanj seznanila s pogoji boja antifašistov v Grčiji in pozvala vse demokrate na svetu, naj izrazijo solidarnost z grškimi demokrati.

Plenum CK KP Italije

RIM, 14. okt. (Tanjug.) Tukaj se je danes začelo zasedanje plenuma centralnega komiteja italijanske Komunistične partije. Na dnevnem redu sta referat člana centralnega komiteja Luchiana Barce »Za demokratično rešitev ekonomskih težav in politične krize v Italiji« in razprava o teh vprašanjih. Poleg tega bodo člani centralnega komiteja proučili priprave na bližnjo organizacijsko konferenco partije.

JAK KOPRIVC

Pospesena dobava gnojil

Doslej dobavljenih nad 800.000 ton umetnih gnojil

BEOGRAD, 14. okt. (Tanjug.) Kmetijski proizvajalci so dobili doslej nad 800.000 ton umetnih gnojil za jesensko setev, ki se je začela prve dni oktobra. Zadnje dni so pospešili dobavo gnojil, tako da bodo kmetovalci kmalu dobili še ostalih 450.000 ton.

Količine za letošnjo setev predvidenih umetnih gnojil so večje, kakor v katerikoli dosedanj setveni kampanji; samo v primerjavi z lanskim jesenjo so skoraj dvakrat večje. To je eden najvažnejših razlogov, da se je dobava umetnih gnojil kmetovalcem

Glavna pozornost Kitajske je posvečena notranji izgradnji in boju z zaostalostjo

Kitajski premier Ču En Laj obtožuje Indijo, ZSSR in ZDA

PEKING, 14. okt. (Reuter). Kitajski premier Ču En Laj je direktoriju Reuterja Jerald Longonu odgovoril na več vprašanj o domačih in mednarodnih problemih. Med drugim je izjavil, da je vloga LR Kitajske v svetovni politiki omejena zato, ker je trenutno glavna pozornost Kitajske posvečena notranji gospodarski izgradnji in odstranitvi zaostalosti.

V mednarodnih odnosih je Kitajska — kot je izjavil Ču En Laj — sprejela načelo miroljubne koeksistence, ki je bilo svoje dni izraženo v indijsko-kitajski deklaraciji. Glede obmejne spora z Indijo je Ču En Laj odgovoril, da je pripravljen oditi v New Delhi na sestanek s

premierom Nehrujem. Direktor Reuterja ga je vprašal tudi o odnosih s Sovjetsko zvezo in KP SZ. Ču En Laj je odgovoril, da so med obema partijama resni spori in da je do incidentov z ZSSR prišlo že leta 1962. Odgovornost za sedanji položaj je pripisal ZSSR in obnem dejal, da LR Kitajska na

spor ne gleda kot na stvar, ki bi vplivala na odnose med obema državama. Ču En Laj je obirno govoril tudi o odnosih z ZFA. Obtožil je ZDA, da imajo okupiran Tajvan, ki je del kitajskega ozemlja in dejal, da kljub osemletnim razgovorom med veleposlanikoma LR Kitajske in ZDA, ki so bili najprej v Zenevi, za tem pa v Varšavi, odnosi med obema državama niso krenili na pot izboljšanja. V zvezi s tem je omenil tudi položaj v Južnem Vietnamu in zahteval odpoklic ameriških čet iz te dežele.

Ko je govoril o domačih gospodarskih problemih, je opozoril, da je politiko na tem področju doloci Mao Ce Tung, ki je označil kmetijsko kot temelj, industrijo pa kot vodini činitelj v gospodarskem razvoju LR Kitajske. Ob koncu razgovora se je Ču En Laj zavezal za hitrejši razvoj trgovinskih odnosov z Japonsko, Francijo in Veliko Britanijo.

Sovjetska delegacija bo obiskala Washington

WASHINGTON, 14. oktobra. (AP). Ameriški minister za kmetijstvo Orville Freeman je sinoči izjavil preko radija in televizije, da bo prihodnji teden priselja v Washington neka sovjetska delegacija, ki se bo razgovarjala o prodaji pšenice Sovjetski zvezi. Freeman se je zavezal za prodajo pšenice Sovjetski zvezi in med drugim dejal, da bo prodaja pšenice državam vzhodne Evrope, ki jih je prizadela suša, morda povečala letošnji izvoz ameriške pšenice na eno milijardo bušlov.

Kot poroča Reuter iz Moskve, je predstavnik ameriškega veleposlanstva v Sovjetski zvezi večer izjavil, da bo prvi namestnik ministra za zunanjo trgovino Sergej Borisov s štirimi sovjetskimi strokovnjaki za pšenico jutri odpotoval z letalom v New York, kjer se bo pogajal o tem nakupu.

Rezultati volitev v Maroku

RABAT, 14. okt. (AFP). Kot se je danes zvedelo, so dobili večino glasov na večeršnjih volitvah za posvečevalni zbor maroškega parlamenta kandidati vladne Fronte za obrambo ustavnih institucij.

Po maroški ustavi sestoji sedaj novi parlament iz dveh domov, zbora poslancev in zbora svetovalcev. Volitve za poslance so bile že 17. maja. Večino poslanskih mest na splošnih in direktnih volitvah je dobila vladajoča stranka Fronte za obrambo ustave. Na večeršnjih volitvah, ki so jih izvedli na osnovi delegatskega sistema, so večino prav tako dobili kandidati te vladne stranke, vendar bodo znani dokončni rezultati šele čez nekaj dni.

V novi zbor svetovalcev je bilo izvoljenih 80 članov iz vrst pokrajinskih, okrajnih in občinskih poslancev. Ostanek 40 svetovalcev je bilo izvoljenih iz vrst članov industrijske, trgovske, obrtniške in kmetijske komore.

Telegrami

RAZLASTITEV FRANOSKE POSESTI — TUNIS. Tuniziska vlada je razlastila 6400 ha obdelovalne zemlje, ki je bila last francoskih naseljencev.

KANADSKI MINISTER V EVROPI — LONDON. Kanadski minister za zunanjo trgovino Mitchell Sharp je prišel v London, obiskal pa bo še Francijo in ZR Nemčijo. Namen njegovega potovanja je prepričati tradicionalne kupce kanadskega žita, da najnovejša prodaja žita ZSSR ne, bo vplivala na izpolnitev kanadskih obveznosti do starih kupcev.

HONDURAS PRETRGAL STIKE S KUBO — TEGUCIGALPA. Vojaška junta Hondurasu je sporočila, da je prekinila diplomatske stike s Kubo. Odkar je prišla na oblast, je Honduras navezal stike samo z Dominikano, Ekvadorjem in Perujem.

IZRAEL ZAHTEVA OLAJŠAVE OD EGS — TEL AVIV. V govoru pred posebno delegacijo EGS, ki je obiskala Izrael, je minister za zunanjo trgovino Saphir zahteval olajšave za Izrael, da bo lahko postal pridružen član te organizacije.

Pa še to

BISTER FANT IN POSLEDICE — Novi učanec srednje šole v New Jersey je takoj od začetka pokazal izredne darove: Martin Greenberg je vedel odgovore na prav vsa vprašanja in sploh je bil razvit daleč čez svojih štirinajst let.

Kmalu potem, ko se je pojavil v razredu, je dosegel višek: aretiral je tri svoje sošolce — zaradi izsiljevanja. Bistri Martinek je nato zapustil šolo, precej postaran. Tridesetletni detektiv Greenberg, član kriminalističnega oddelka policije v Newarku, je po zaslugi svojega mlečnega obraza postal šolar, da bi iskal mladosne grešnike med učenci svojega razreda...

Iz včerajšnje druge izdaje

Bela knjiga o katastrofi

Strokovnjaki so opozarjali na nevarnost nesreče

RIM, 13. okt. (Tanjug). Danes je na kraj velike katastrofe v dolini Longarone prisel predsednik italijanske republike Antonio Segni. Predsednika je molče pričakala velika množica prebivalcev. V Bellunu pa ga je pozdravil demokratični poslanec za kraje Corone, ki je med drugim dejal, da italijansko ljudstvo zahteva ob tej nesreči samo eno: »resnico in pravico«.

Zatem je komunistični poslanec Scocimaro predal Segniju Belo knjigo, v kateri je vrsta dokumentov in resolucij, ki govorijo o dolgoletnem boju prebivalcev teh krajev proti graditvi jezusa Vaiont in proti samovoljni privatnega električnega monopola SADO, ki je bil lastnik tega velikanskega objekta.

Kot piše »Unitas« je Bela knjiga zbirka dokumentov, ki opozarjajo na hudo odgovornost. Katastrofa — dodaja list — je bila predvidena in uporabljeni so vsa mogoča sredstva, da bi jo preprečili. Toda zmagali so interesi in vpliv monopola.

Razen Bele knjige so predsedniku Segniju izročili tudi petstote »Odbora za razvoj planinskih krajev«, ki zahteva ostro kazen za vse tiste, za katere bo preiskava pokazala, da so krivi za katastrofo.

Mnogi listi so objavili nove podrobnosti, ki pričajo, da bi se katastrofi lahko izognili, če bi vodstvo državnega električnega podjetja ENEL in oblasti storile vse varnostne ukrepe, kajti strokovnjaki in tehniki jezusa Vaiont so jih pravčasno opozorili na nevarnost.

Sabotaža v Italiji

MILANO, 14. okt. (AP). Dinamna eksplozija je sinoči porušila v bližini Milana štiri stebre daljnovidne visoke napetosti. Zaradi te sabotaže so industrijska podjetja na področju Milana ostala brez elektrike.

Oblasti so začele s preiskavo in si prizadevajo najti krivce, o katerih sodijo, da izvirajo iz krogov južnotirolskega gibanja.

Vreme

Postaja	07 h	13 h	VREMENSKA SLIKA: ORKANSKI ciklon Flora, ki je pustošil po Kubi in Haitiju, je prišel nad Atlantik, kjer je sprva oslabil, nato pa močno oslabilen dosega del Islandije. Frontalne motnje se bodo pomoti oslabilene pomikale preko nočne temperature bodo vzročno se ohlajevale.
Ljubljana	3	18	NAPOVED ZA TOREK — SLOVENIJA: Razjasnitev do dežne oblačnosti. Najnižje nočne temperature bodo med 3 in 7, v Primorju 12.
Planica	3	18	JUGOSLAVIJA: Ob Jadrani bo pretežno jasno, v notranosti sprva precej oblačno, nato razjasnitev in hladneje.
Lesce	3	18	V sredjo bo lepo vreme.
Maribor	5	19	
Slovenjgrad	1	18	
Novo mesto	4	21	
Koper	12	20	
Kranj	5	6	
Kardarica	12	19	
Reka	12	19	
Ptuj	12	20	
Split	16	22	
Dubrovnik	15	21	
Zagreb	8	20	
Beograd	8	23	
Sarajevo	5	19	
Skopje	6	19	
Tilgrad	13	23	
Calovec	3	17	
Gradec	3	18	
Dunaj	5	11	
Milano	7	11	
Genova	15	20	
Zürich	11	12	
München	10	11	
Benetke	14	17	

ZIČNICA NA KRVAVEC je odprla novo gorsko področje razvoju turizma in smučarskega športa. Od zadnje postaje do doma na Krvavcu je sedaj treba še pešati blizu pol ure. V načrtu pa je že izgradnja sedežnice do doma in naprej na vrh Krvavca.

Naš razgovor

Naši izumitelji še vedno zapostavljeni

Zaradi slabega sodelovanja med združenjem izumiteljev in avtorjev tehniških izboljšav Slovenije ter našimi gospodarskimi organizacijami je prišlo do raznih težav in perečih problemov. Zaradi tega smo prosili za razgovor MIRANA KNEŽA, tajnika združenja izumiteljev.

— Bi lahko navedli primer uveljavljanja izumov vaših članov v industriji?

— Pri »Nafta-plina Zagreb« bomo kmalu začeli uporabljati čistilno napravo za globoko čiščenje. Nastal je namreč problem, kako čistiti vrtnice, ki jih uporabljajo za čiščenje. Pri tem ne bi bilo potrebno črpalk, ampak bi bilo potrebno izumiti napravo, ki bi razstavila in zopet sestavila. Jugoslovanska naprava pa bo to postopek popolnoma avtomatizirala. Se pravi, ne bo več potreben uvoz, ne bo več nepotrebnih montaž, ne bo treba več po nepotrebnem zadrževati ljudi in, kar je najpomembnejše, prihranili bomo mnogo denarja in časa.

Drugi primer je železnica Jesenice. Doslej je bil velik problem menjava samotnih opek v plavžih. Metalurg pa je ugotovil, da se v bistvu poškodujejo opeke samo v

notranjosti. Zaradi tega je predlagal: Zunanjo opeko noter, srednjo na zunanjo stran, notranjo pa v sredino in nobenih novih opek, kot je bilo doslej v navadi. To je čisto navadna rokada, toda železnica s to rokado lahko letno prihrani do 100 milijonov din.

— Kakšni so problemi, s katerimi se srečujete?

— Največji problem so predhodki o manjvrednosti domačih iznajdb. — Porabili smo veliko sredstev, poslali v napred organizacijsko delo drugih institucij, da bi podjetja razpisovala natečaje, ki so nujno potrebni. Na primer: podjetje ima sto problemov. Od teh jih reši petindevetdeset, pet pa jih ne more rešiti. Tudi nobena druga ustanova jim ne more pomagati. So pa ljudje, ki bi te probleme znali rešiti, pa zanje sploh ne vedo. Zato me-

nimo, da so nujno potrebni raspiši, kar pa podjetja ne upoštevajo. To je prvi in najvažnejši problem, ki pa ga lahko najuspešneje reši sedma sila. Drugi problem je skromna stimulacija. Rezultat tega je, da ljudje svoje iznajdbe pogosto prodajo v tujino. Poznam človeka, ki lahko dokaže, da je ponudil svojo iznajdbo osim domačim podjetjem. Odgovori so bili vsi negativni, malodane žaljivi. Prišel je inženir iz tujine, izum odkupil in šel. Jugoslavija je izgubila na iznajdbi, ki bi prihranila milijonske vsote, samo zaradi ne odgovornosti in nerazumskega dela nekaterih naših gospodarskih organizacij. Tretji problem so pozitivno-pravne težave. Približno 800 raznih izumov je uvoženih. V industriji jih uporabimo cca. 200. Vprašamo se, kaj je z ostalimi šeststotimi? Naši izumitelji pa so pri tem zapostavljeni. Četrty problem je čačna destimulacija. Naj navedem primer: SZ dopušča intelektualne stvaritve do 10.000 rubljev brez davčne obveznosti. Pri nas pa so intelektualne

stvaritve prav tako obdavčene kot obrtniško delo. Tudi vprašanje odškodnine ni rešeno pravilno. Človek iznajdo napravi, ki podjetju prihrani milijonske vsote, dobi pa za to 20.000 din nagrade.

— Še izdelati morda kakšen pravilnik?

— Smo. Izdelali smo pravilnik, njegov avtor je naš podpredsednik prof. dr. Pretnar. Pravilnik smo tudi predložili podjetjem. Toda ta ga ne sprejemajo. 90% podjetij tega pravilnika nima. Če pa ga sprejmejo, se ne držijo. Običajno se zgodi, da pravilnik omejujejo in zmanjšujejo predlagano lestvico. Pravilnik naj bi bil sredstvo za stimulacijo državljanov v delovnih odnosih, deluje pa pogosto žal ravno obratno. So primeri, ko podjetja pravilnik sprejemajo in se ga tudi držijo.

— Vase želje?

— Naša najnujnejša in največja želja je, da gospodarstvo začne z nami sodelovati in da spozna, da naše združenje obstaja in deluje zaradi njega.

SASA PETELIN

Gorski turizem na Krvavcu

Zičnica je v devetih mesecih prepejala blizu 70.000 izletnikov

Krvavec je danes med najpomembnejšimi gorskimi turističnimi točkami ne samo v svoji okolici in na Gorenjskem, ampak tudi na področju Slovenije. V zadnjem času pa dobiva vse večji pomen tudi pri celostnem razvoju turizma pri nas. Odločilnega pomena za uveljavitev Krvavca je bila izgradnja zičnice pred petimi leti, navede pomemben pa je tudi nov planinski dom, ki so ga zgradili ob starem domu in ga odprli lani decembra.

Letos so do konca septembra zabeležili na Krvavcu skoraj 6000 nočitev in nekaj manj kot 2500 gostov. Teh je bilo največ v marcu (427) in aprilu (377), ko v nižinah sonce jemlje že zadnje krpe snega, na pobočjih 1800 metrov vi-

sokega Krvavca pa je tedaj še odlična smuka.

Vendar pa je bilo največ nočitev v februarju (1418) in januarju (1352), čeprav je bilo skoraj polovico manj gostov. Pozimi je vsako soboto in nedeljo težko najti ležišče, se posebno v novih prostorih. Med domačimi gosti jih je bilo v letošnjem letu največ iz Slovenije (1920), iz ostalih republik pa so prevladovali iz Hrvaške in Srbije. Značilno je, da Slovenci povprečno rati dvakrat ne prenočijo, medtem ko so pri Hrvatih in Srbih zabeležili povprečno okrog 5 nočitev na enega gosta. Slovenci hodijo na Krvavec večidel ob koncu tedna za dan ali dva, medtem ko se gostje iz južnih republik največ zadržijo po ves te-

den.

V zadnjem času pa prihaja na Krvavec vse več tujih gostov, ki pa ne ostanejo dlje časa. Pri 104 gostih v devetih mesecih letošnjega leta so zabeležili le 147 nočitev. Največ je bilo Avstrijcev (52), med stalnejšimi gosti pa so Italijani. Na Krvavcu pa so letos prenočevali še gostje iz Francije, ZDA, Belgije in obeh Nemčij.

LADO STRUŽNIK

Ustanovitev Tartinijeve nagrade

Otvoritev obnovljenega gledališča v Piranu

PIRAN, 14. okt. Z uporičtvo komedije Brendana Behana »Talea« v izvedbi dramske Slovenske narodnega gledališča iz Ljubljane so tu v okviru proslave občinskega praznika nocoj izročili namenu čudovito obnovljeno gledališko hišo, ki se imenuje po svetovno znani, v Piranu na prelomu iz 17. v 18. stoletje rojenem violinišču Giuseppeju Tartiniju. Po uvodnih besedah načelnika oddelka za kulturo in prosveto piranske občine Staneta Pavliča, ki je med drugimi gosti prisrčno pozdravil podpredsednika izvršnega sveta Slovenije Bena Zupaniča in predsednika SAZU Josipa Vidmarja, je obnovljeno dvorano izročil namenu podpredsednik občinske skupščine Ivan Majnarič.

Pred to slovesnostjo je imela občinska skupščina Pirana popolnoma slavnostno sejo, na kateri je sprejela sklep o ustanovitvi mednarodne Tartinijeve nagrade za violino. S tem se je Piran oddolžil velikemu glasbeniku. Popoldne je podpredsednik občinske skupščine odprl v umetniški galeriji tudi razstavo del primorskih likovnih umetnikov, ki so jo sem prinesli iz Kopra.

F. M.

KOPER

Za boljše urejanje kulturnega življenja

KOPER, 14. okt. — Na današnji skupni seji sta izvršni odbor okrajnega odbora SZDL in sekretariat okrajnega sindikalnega sveta razpravljala o osnutku zaključkov in priporočil o nadaljnjih nalogah s področja kulture, ki so jih sprejeli na plenarni seji 1. okt. OO SZDL, OSS, sekretariat okrajnega komiteja ZMS in predsedstvo okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev.

Bistvo vseh zaključkov je v ugotovitvi, da temelji skladen razvoj gospodarstva in družbenih služb ustrezno višanje izdatkov za kulturo, in sicer v skladu z zvišanjem narodnega dohodka. Organi ustreznih političnih in družbenih organizacij v komunah naj bi pred razpravo o 7-letnem perspektivnem planu sprejeli poveljna priporočila in sklepe za boljše urejanje kulturnega življenja v komunah. Kultura gre namreč med tiste dejavnosti, ki utegnejo in mo-

rajo največ prispevati k odpravi razlik med umskim in fizičnim delom.

Razen tega so novinarji Radia Koper, ki so takoj po veliki nesreči v dolini Vaiont bili odšli na mesto nesreče, navzoče kot očividci seznanili s stanjem na območju katastrofe. Na osnovi teh poročil so na seji z odobravanjem vzeli na znanje spontane izraze pripravljenosti, pomagati ljudem, ki so preživeli katastrofo. To pripravljenost je prebivalstvo kopskega okraja doslej že nekajkrat izrazilo v sozlatih brožurkah, izrazil pa jo je tudi delegacija okrajne skupščine Koper, ki se je pod vodstvom podpredsednika Franca Skoka 12. t. m. o tem pogovarjala z zastopniki belušne in videmske pokrajine.

F. M.

Priloge na občni zbor sindikatov

KOPER, 14. okt. — Predsednik sindikalnega sveta Koper Marjan Rožič je novinarje predstavilne kopskega uredništva danes seznanil s pripravami na letni občni zbor svete skupščine kopskega okraja, ki bo v nedeljo, 20. t. m. Delegatov bo na zboru več kot 200. Napovedano pa je tudi udeležba predstavnikov sindikatov iz zamejske in Reke ter Pulje.

Pri občinskih sindikalnih svetih bodo ta teden z delegati za občni zbor, razgovori, na katerih bodo razpravljali o

TOLMIN

Razrušena cesta bo kmalu popravljena

Kra na Tolminskem je eno izmed najbolj nevarnih, ki je bilo ob prvem letošnjem snenem nevarju takorekoč odročeno od sveta. Zaradi nevarja hudo poškodovano cesto in porušene mostove popravljajo. Pri tem pomagajo tudi vaščani. Dela bodo končali še pred zimo, ki v tem gorskem svetu nastopi zgodaj.

J. P.

ILIRSKA BISTRICA

Odprti so servisi

za Tomosova vozila. Pred kratkim so odprli tekoče zaželeni Tomosov servis za popravila in servise pregleda mopcedov. Servis je lepo urejen, prevzel pa ga je zasebni mehanik Jenko. Lastniki mopcedov so se oddahnil, saj jim sedaj ni več treba čakati na popravilo tudi po 14 dni, a tudi izdatki so znatno manjši.

Koristniki ostalih motornih vozil upravičeno zahtevajo na raznih razpravah, da bi bilo potrebno prav zaradi naglega naraščanja motornih vozil odpreti še druge servisne delavnice na primer za vozila »Zastava« in pa zaradi tranzitnega tujkega prometa.

Imenovali so komisijo za skrajšani delovni čas

Pred nekaj dnevi se je sestala novoustanovljena komisija za skrajšani delovni čas pri občinski skupščini Ilirske Bistrice. Na prvem sestanku so se člani komisije seznanili s nalogami, ki jih bo morala opraviti komisija v zvezi s prehodom na skrajšani 42-urni delovni čas v gospodarskih organizacijah ilirskobistriške komunne.

Sklénili so tudi, da bodo obiskali vse gospodarske organizacije na tem področju in ugotovili, kako daleč so posamezna podjetja s pripravami na začetek dela po skrajšanem urniku.

Da bi bilo delo komisij v podjetjih kar najhitreje in v dobri povezavi s strokovno komisijo pri občinski skupščini občine, so sklenili, da bodo v kratkem sklicali posvetovanje vseh predsednikov komisij.

J. K.

ZADNJI ZDIHLJAJI POLETNEGA TURIZMA — Čeprav smo že krepko stopili v jesen, po naših krajih še vedno srečujemo tuje turiste. Prizor z Jesenic, kjer sta se pred postajo srečala nemški motorizirani zasebnik ter angleški turistični avtobus, zgovorno priča, da še ni vseh turističnih dni konec. Foto: S. Busić

VOLČJA DRAGA

Podjetje Poligant želi izpolnilo letno obveznost

Kolektiv podjetja »Poligant« v Volčji dragi je med prvimi v občini Nova Gorica izpolnil in že presegel letni plan, čeprav so sprejeli za 20% večjo obveznost kot lani. Kolektiv izdeluje potrošne predmete iz plastičnih mas, a tudi umetno zobovje v raznih naravnih barvnih odtenkih. Z realizacijo 245 milijonov v devetih mesecih in nekaj desetih se je klub uresničenosti in tekmim delovnim pogojem približal skoraj šestmurnu milijonu bruto proizvodnje. Tudi za prihodnje leto imajo že naročilo, v vrednosti 200 milijonov din.

J. P.

POSTOJNA

Iz lesenih barak v sodobno stanovanje

V skrb za zboljšanje življenjskih razmer svojih zaposlenih je splošno gradbeno podjetje »Gradnja« Postojna te dni v Volaričevi ulici dogradilo dva samska domova za delavce. Tako so tisti, ki so doslej stanovali v lesenih barakah, dobili učobno opremljena stanovanja. Podjetje »Gradnja« je te dni začelo graditi v Postojni tudi novo upravno poslopje.

A. P.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA

»BORIS KIDRIČ« — Kidričevo

razpisuje prosto delovno mesto

PRAVNEGA REFERENTA

Pogoji: pravna fakulteta in 5 let prakse v delovni organizaciji kot pravnik; urejena vojaščina.

Interesenti za razpisano delovno mesto naj se zgledajo pisno ali osebno v KADROVSKEM ODDELKU PODJETJA do 30. oktobra 1963. — Oglas velja do zasedbe delovnega mesta. Nastop službe je mogoč takoj. Osebnih dohodkov podjetja. — Stanovanje po dogovoru. 9604

Jugoslovansko udruženje za projektovanje, proizvodnjo in montažo nuklearne opreme i postrojenja — U. N. O.

razpisuje NATECAJ

ZA NASLEDNJA DELOVNA MESTA ZA:

1. DIREKTORJA ZDRUŽENJA
2. STROKOVNEGA REFERENTA
3. REFERENTA za komercialno-finančna dela

Pogoji: pod 1. elektro- ali strojni inženir z izkušnjami pri gradnji ali projektiranju energetskih naprav in 10 let delovnega staža; pod 2. ustrezna tehniška fakulteta, izkušnja v industriji, zaželeno je poznavanje nuklearnih elektrarn in 5 let delovnega staža; pod 3. višja ekonomska šola in 3 leta delovnega staža.

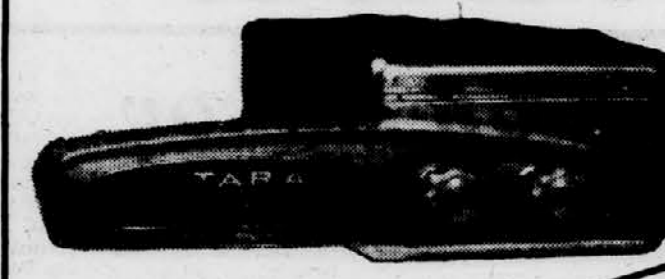
Natečaj je razpisan en mesec od dneva objave. Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja pošljite na poštni predal številka 712 — Beograd. 9601

JUGOSLOVANSKO TEKMOVANJE GOZDNIH DELAVCEV IN SEKACEV na Bledu je za nami. Tekmovanje je uspelo v vsakem pogledu. Zato ni bilo zadnje, temveč si bodo podobna tekmovanja sledila vsako leto. Glavno tekmovanje bo vedno na Bledu, pred njim pa v vsaki posamezni republiki še izbirna tekmovanja. Foto: Selhaus

AVTOMOBILSKI SPREJEMNIK

TARA

IZDELEK TOVARNE ČAJAVEC BANJALUKA

ZA VOZILO ZASTAVA

OBIŠČITE RAZSTAVNI PROSTOR TOVARNE

NA SEJMU „SODOBNA

ELEKTRONIKA“

12-20. 10.63 - LJUBLJANA

OKO ZAMAN ISČE DOMAČIJE. V nedeljo je prišlo v Belluno in vasi, ki jih je uničila poplava, več tisoč ljudi, bližnjih in daljnih sorodnikov prizadetih. Po dolgi poti iz tujine oko ne najde sledu domače hiše. Vse je spremenjeno. Od poslopji, ki niso visoko v hribu, ni ostal kamen na kamnu, še temelje je izruvalo in odneslo v silovitem toku s seboj.

NA ROBU UDARCA: ruševine so ostale samo na robovih strahovitega udarca. Več milijonov ton vode in peska je pridrevilo iz dva kilometra oddaljene soteske, v kateri je jez umetnega jezera Vaiont.

TU NI TRUPEL: samo po značilnih predmetih lahko vojači približno ugotovijo, kaj je pred usodno nočjo na nekem mestu stalo. Tu je bila cerkev, sedaj pa je ostal med kamnito grobljo samo del stebra.

JEZERA VAIONT NI VEC: na mestu, kjer je bilo umetno jezero, je sedaj nov hrib zrušenih skal in peska. Vodo je v ogromnem valu odplaknilo na nasprotni breg in nato skozi sotesko v ozadiju preko visokega jezua v dolino reke Piave. Foto: T. Poljšak

Nadaljevanje s prve strani

Ob koncu poti

in konfete, še vedno vidim sprejem v Guadalupe, Tlaquepaque, Ajijicu in drugod. Se vedno so mi živo v spominu vsi tisti nešteti izrazi simpatije do Tita in socialistične Jugoslavije, ki jih ne more predvideti ne varnostni protokol in še potemtakem izraz najglobljega prepričanja in čustvanja ljudstva in posameznikov. To je bilo resnično enkratno in edinstveno doživetje, ki ga ne bomo nikoli pozabili. In ko se tako poslavljamo od dežele, ki nam je v tako kratkem času dala največ, kar more kdo dati, svojo ljubezen in simpatijo, mi je pri srcu, da bi na ves glas in z vsem prepričanjem ponovil izjavo, ki sem ga tolikokrat slišal hkrati z vzhodni in zahodni svet: »Viva Mexico in verjamite mi, da mi je pri srcu iz dna srca.«

BOZIDAR PAHOR

Belluno

in resnici spoštovali predpise in pogoje za graditve jezua in njegovo delovanje ter drugič, ali je tragedija mogla v celoti ali vsaj delno pripisati nesreči ali pomanjkljivosti v zakonskih predpisih in — če gre za to — zakaj so to dovolili.

Ves dan so s helikopterji sistematično preiskovali okoliš umetnega jezera, jezera Vaiont in okoliške hribe. Po nekaterih poročilih so s temi preiskavami dognali, da južna stran hriba Toc še nadalje drsi v jezero. Po nekem sporočilu agencije Ansa se giblje hrib s hitrostjo 30 do 40 cm na uro. Ta poročila so povzročila paniko med preostanim prebivalstvom področja Belluno. Kljub temu, da so bila poročila kasneje demantirani, je — kot je videti — le res, da hrib Toc še nadalje drsi. Obilnosti in resnevalne ekipe zaradi tega začnejo z obsežnimi ukrepi za preselitev prebivalcev in zavarovanje pred morebitnimi nadaljnjimi izlivi velikih količin vode iz umetnega jezera. Ta nevarnost je se počela tudi zaradi možnosti naraščanja vode zaradi dežja, ki pada in Alpan.

Posojilo

din, 17.300 ostalih vpisnikov pa 178 milijonov din. V mariborskem okraju znaša celotni vpisani znesek 1403 milijone din; nad 400 milijonov din in skupnosti je vpisalo 516 milijonov, 105.200 delavcev in uslužbencev 704 milijonov, 32.800 kmetov 104 milijonov in blizu 8000 ostalih vpisnikov 76 milijonov.

Celjski okraj izkazuje do danes celotni vpisani znesek 804 milijone din; 328 organizacij in skupnosti je vpisalo 278 milijonov din, 61.000 delavcev in uslužbencev 418 milijonov din, 12.300 kmetov nad 49 milijonov din in blizu 6800 ostalih vpisnikov nad 58 milijonov din.

V koprskem okraju pa so vsega vpisali 568 milijonov din, 176 organizacij in skupnosti je vpisalo blizu 87 milijonov din, nad 54.300 delavcev in uslužbencev 396 milijonov din, 8100 kmetov nad 29 milijonov in 6200 ostalih vpisnikov nad 74 milijonov din.

Kje so vzroki

nanem učinkom poslovanja. S posebnimi pridržki samo o delni natančnosti slike, ki jo kažejo periodični obračuni, sestavljeni v razmahu poslovanja leta, so v razpravi zelo resno opozorili na nekatere značilne pojave letošnje gospodarnosti.

kakor ta, da v znižanju poslovnih stroškov nismo dosegli pričakovanih uspehov, čeprav je bila proizvodnja večja in prodaja blaga boljša. Vzroke večjih stroškov poslovanja lahko samo delno iščemo v podražitvi kmetijskih pridelkov in nekaterih strovin. Po mnenju poslancev so vzroki v delovanju nekaterih instrumentov kakor tudi v pomanjkanju skrbi v mnogih delovnih kolektivih, da bi bili manjši. V gospodarskem sistemu smo razvili ukrepe, s katerimi prispevamo k povečanju proizvodnje, nismo pa se proučili področja materialnih stroškov in njihovega vpliva na finančno poslovanje gospodarskih organizacij. V razpravi je bilo rečeno, da so gospodarske organizacije zdaj zainteresirane za to, da vse prevale na materialne stroške, ker jih instrumenti ne zadržujejo, tako da je normalno, da ni dovolj skrbi, da bi se poslovnih stroški znižali.

Z analizo nadaljnjih vzrokov tega pojava so prišli poslanci do ugotovitve, da so subjektivni faktorji pomemben element v naraščanju poslovnih stroškov. Vtem ko pri stalnem delu materialnih stroškov, določenih s proizvodnim procesom, lahko pride do zvišanja s spremembo cen ali instrumentov gospodarnosti, so pri spremeni vtem delu vzroki v slabostih v organizaciji poslovanja.

Poslanci so opozorili na znatno zvišanje stroškov investicijskega vzdrževanja in menili, da se pod tem pravzaprav odvijajo široko razširjeno drobno investiranje, ki v veliki meri prispeva k podražitvi proizvodnje. Razen tega so ugotovili, da sečanja obrestna mera neugodno vpliva na mnoga industrijska podjetja, ki so primorana jemati kredite v neugodnih pogojih, pozneje pa se dostikrat znajdejo v položaju, da iz amortizacijskih sredstev plačujejo visoke obresti. Za to bi bilo treba v bližnji razpravi o planu za prihodnje leto podrobno proučiti vpliv obrestni na poslovanje v gospodarstvu.

Zanimiva je bila tudi ugotovitev poslancev, da bi bilo treba proučiti vpliv revalorizacije osnovnih sredstev na skupni finančni efekt poslovanja industrijskih podjetij. Po mnenju nekaterih poslancev je še vedno zajetih preveč sredstev iz amortizacijskih skladov, ker so se povečale zavarovalne premije in obresti, kar znaša na 40% razpoložljivih sredstev v skladih amortizacije.

V razpravi o olajšavah, ki jih dobe občasno posamezne panoge ali skupine, so člani odbora izrazili mnenje, da bi bilo treba te subjektivne in blazilne ukrepe čimprej zamenjati z objektivnimi pogoji gospodarjenja, ki bodo vplivali predvsem na ekonomičnost poslovanja. Izraženo je bilo tudi mnenje, naj bi se danje olajšave zamenjali s sanacijskimi krediti, da bi spodbudili same kolektive, da bi našli najboljšo možnost za rentabilno proizvodnjo.

Enodusen sklep odbora je bil, da bi bilo treba za uveljavljanje ustreznih ukrepov poprej primerjati zaključne račune gospodarskih organizacij v zadnjih nekaj letih in na podlagi tega ugotoviti vpliv materialnih stroškov na celotno strukturo poslovanja. V današnji razpravi so sodelovali poslanci Dragutin Plasc, Boris Samonik, Ilija Grca, Hajro Kapetanović, Silvo Hrast in Voljo Nikolić ter predstavniki službe družbenega knjigovodstva. Skoda je, da se te seje niso udeležili predstavniki zveznega sekretariata za industrijo ter zveznega sekretariata za splošnega gospodarske posle, ker se je mnogo vprašanj nanašalo na smisel ukrepov, ki jih pripravlja ta dva organa ZIS. Jutri bo odbor nadaljeval razpravo o teh problemih.

Statuti

poslanci zveznega organizacijsko političnega zbora, in sicer za skupno zasedanje zveznega zbora in organizacijsko političnega zbora zvezne skupščine o statutih. Pripravljen statut je bilo do sedaj mnogokje nekontinuirano.

Ponekod so zastali s pripravljanjem statutih po prvih kritičnih glasovih na račun določenih postavk v komaj pripravljenih osnutkih. Odločili so se na čakanje, izognili so se iskanju lastnih rešitev in idej za posamezna vprašanja. Često so bila — kakor smo slišali danes v odobri — tudi navodila, ki so prihajala z raznih forumov, nejasna in nasprotujoča. Morda je bilo pri doseganju izmenjavi mnenj in priporočil o statutih preveč debat in različenega vmesavanja od zunaj, kadar je šlo za manj organizacijska vprašanja, ki jih povsem razumljivo, v posameznih občinah in v posameznih statutih različno pojmujejo. Premalo pa je bilo različen in argumentiranih variant za obravnavanje bistvenih družbenih vprašanj v statutih.

Poslanci, člani odbora so našli samo nekatera neobdelana področja, ki so jih po njihovem mnenju zaznali v posameznih občinskih statutih. Nekateri osnutki statutih preveč pojmujejo občinske družbene plane zgolj kot mehanizmi zbir planov delovnih organizacij. Statuti naj bi zadolžili delovne organizacije, da o vzrokih in morebitnih spremembah svojih planov med letom obvezno obveščajo občinsko skupščino. Premajhna pozornost je posvečena tudi vprašanjem kreditne politike v občinah in vlogi komunalnih bank. Statuti naj bi imeli tudi določilo, da so delovne in druge organizacije dolžne razpravljati o priporočilih in ugotovitvah občinskih skupščin in skupno s skupščinami razlaševati vse morebitne probleme, ki bi pri tem nastali.

V statutih niso dovolj razdelani konkretni odnosi med občinami in okraji. Pripravljanje okrajnih statutih naj bi zato pripomoglo k večjemu sočutenju skupnih interesov. Da bi lahko v življenju uresničili vse ideje, ki jih vsebujejo statuti o nadaljnjih komunih, o razširitvi neposrednega odločanja na vse veče zadeve, bi morali statuti določiti tudi ustrezne službe, ki bi zagotovile vse potrebno za kvalitetno delo in odločitve odborov, kakor tudi drugih samoupravnih organov.

Na današnji seji je bilo še večkrat prisliš mnenja o potrebi preciznejšega določanja pristojnosti občinskih zborov in takih oblik njihovega dela, da bi lahko prišlo do veljave dela in vpliv kar največ odbornikov in ostalih občanov. Ker je znano, da so bili do sedanjih občinski ljudski odbori doslej čisto preobčinski in v razpravah in sklepah o številnih pomembnih, hkrati pa tudi o mnogih obrobnihih zadevah, ki bi lahko prešle v pristojnost svetov, bi bilo treba temu vprašanju posvetiti v novih statutih večjo pozornost. V odboru za organizacijsko politična vprašanja smo slišali tudi mnenja, da bi bilo treba vzporedno s sprejemanjem statutih poskrbeti za sprejemanje vseh aktov, ki bodo v zvezi z novimi statuti, tako poslovnikov itd.

JAK KOPRIVC

Proizvodnja

rotacijskega časopisnega papirja, ki se je prej gibala na višini okoli 2000 ton mesečno, se je v avgustu približala 3000 tonam, v septembru pa je dosegla 3250 ton. Tudi skupni rezultati za prva tri četrtletja so zelo zadovoljivi. Do konca septembra je bila letošnja proizvodnja za 13,4 odst. večja

kakor v primerjalnem lanskem obdobju, tako da za dobre 3 odst. presega planska predvidevanja. Nasproti planu zaostaja predvsem črna metalurgija, ki izkazuje za letošnje leto proizvodnjo na lanskem ravni, in pa barvasta metalurgija, ki pa bo do konca leta lahko še izboljšala skupni rezultat. Največji vzpon zaznamujemo pri elektrometallurgiji, ki izkazuje za devetmesečno obdobje povečanje proizvodnje za 38 odst. v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta. Precejšen napredek zaznamuje po večletni stagnaciji tudi industrija nafte. Povečanje za 19 odst. izkazuje industrija gradbenega materiala, za 16 odst. kemična industrija, za 15 odst. gumarska industrija, za 14 odst. lesna industrija, za 13 odst. industrija nekovin, za 12 odst. kovinska, papirna, usnjarsko-čevlarska in živilska industrija in za 10 odst. tekstilna in premogovna industrija. Nekoliko pod lansko ravnilo je le proizvodnja tobačne industrije. F.S.

Antifašistična konferenca v Firencah končana

RIM, 14. okt. (Tanjug.) V Firencah se je končala mednarodna antifašistična konferenca, ki so se je udeležili predstavniki antifašističnih in boljševističnih organizacij iz skoraj vseh evropskih držav. V katerih je med drugim svetovno vojno delovalo osovobodno podporniško gibanje proti fašizmu in nacizmu. Jugoslovanska delegacija je vodil Ceda Minderović.

Jugoslovanski predstavnik je poudaril potrebo po najtesnejših stikih med demokratičnimi in antifašističnimi gibanji vseh držav v boju proti fašizmu in njegovim ostankom. Na konferenci so prav tako opozorili na pojave oživljanja neonacizma v ZR Nemčiji.

Vsi udeleženci te mednarodne konference so se zavzeli za odločno podporo in pomoč spanskemu in portugalskemu ljudstvu v njunem boju za svobodo. Vdova grške antifašističnega borca Lambrikisa je prisotne predstavnike evropskih odporiških gibanj seznanila s pogoji boja antifašističnega v Grčiji in pozvala vse demokrate na svetu, naj izrazijo solidarnost z grškimi demokratami.

Plenum CK KP Italije

RIM, 14. okt. (Tanjug.) Tukaj se je danes začelo zasedanje plenuma centralnega komiteja italijanske Komunistične partije. Na dnevnem redu sta referat člana centralnega komiteja Luchiana Barce »Za demokratske rešitve ekonomske krize v Italiji« in razprava o teh vprašanjih. Poleg tega bodo člani centralnega komiteja proučili priprave na bližnjo organizacijsko konferenco partije.

JAK KOPRIVC

Pospesena dobava gnojil

BEOGRAD, 14. okt. (Tanjug.) Kmetijski proizvajalci so dobili doslej nad 800.000 ton umetnih gnojil za jesensko setev, ki se je začela prve dni oktobra. Zadnje dni so pospešili dobavo gnojil, tako da bodo kmetovalci kmalu dobili še ostalih 450.000 ton.

Količine za letošnje setev predvidenih umetnih gnojil so večje, kakor v katerikoli dosedanj setveni kampanji; samo v primerjavi z lanskim jesenjo so skoraj dvakrat večje. To je eden najvažnejših razlogov, da se je dobava umetnih gnojil kmetovalcem

INTERVJU ČU EN LAJA Z DIREKTORJEM REUTERJA:

»Vsa pozornost Kitajske je posvečena notranji graditvi in boju z zaostalostjo«

PEKING, 14. okt. (Reuter). Kitajski premier Ču En Laj je direktorju Reuterja Jerald Longonu odgovoril na več vprašanih o domačih in mednarodnih problemih. Med drugim je izjavil, da je vloga LR Kitajske v svetovni politiki omejena zato, ker je trenutno glavna pozornost Kitajske posvečena notranji gospodarski izgradnji in odstranitvi zaostalosti.

V mednarodnih odnosih je Kitajska — kot je izjavil Ču En Laj — sprejela načelo miroljubne koeksistence, ki je bilo svoje dni izraženo v indijsko-kitajski deklaraciji. Glede obmejne spora z Indijo je Ču En Laj odgovoril, da je pripravljen oditi v New Delhi na sestanek s premierom Nehrujem.

Direktor Reuterja ga je vprašal tudi o odnosih s Sovjetsko zvezo in KP SZ. Ču En Laj je odgovoril, da so med obema partijama resni spori in da je do incidentov z ZSSR prišlo že leta 1962. Odgovornost za sedanji položaj je pripisal ZSSR in obenem dejal, da LR Kitajska na

ZAR in Cejlon predlagata

Sporočilo o razgovorih Naser-Bandaranaik

KAIRO, 14. okt. (Tanjug.) »Trdno prepričana, da lahko politika neanžiranosti pelje k boljšemu razumevanju med narodi, zmanjšanju mednarodne nepotestnosti in morda tudi k njenemu opuščanju.« sta urednik ZAR Gamal Abdel Naser in premier Cejlona Sirimavo Bandaranaike predlagala sklica nove konference neanžiranih držav.

Predsednik ZAR in premier Cejlona sta se strinjala glede potrebe po sklicanju druge konference neanžiranih držav v prihodnjem letu. Ta predlog je na vidnem mestu v skupnem sporočilu, objavljenem nocoj po štirindevnem obisku cejlonskega premiera g. Bandaranaike v ZAR.

Po prvih komentarjih bo sta obe državi začeli navezovati stike z ostalimi neanžiranimi državami, posebej s Pakistanom.

Rezultati volitev v Maroku

RABAT, 14. okt. (AFP). Kot se je danes zvedelo, so dobili večino glasov na večerajšnjih volitvah za posvetovalni zbor izbranih članov parlamenta kandidati vladne Fronte za obrambo ustavnih institucij.

Po maroški ustavi sestoji sedaj novi parlament iz dveh domov, zbora poslancev in zbora svetovalec. Volitve za poslance so bile 17. maja. Večino poslanskih mest na splošnih in direktnih volitvah je dobila vladajoča stranka Fronte za obrambo ustave. Na večerajšnjih volitvah, ki so jih izvedli na osnovi delegatskega sistema, so večino prav tako dobili kandidati te vladne stranke, vendar bodo znani dokončni rezultati šele čez nekaj dni.

V novi zbor svetovalec je bilo izvoljenih 80 članov iz vrst pokrajinskih, okrajnih in občinskih poslancev. Ostanek 49 svetovalec je bilo izvoljenih iz vrst članov industrijske, trgove, obrtniške in kmetijske komore.

IZRAEL ZAHTEVA OLAJŠAVE OD EGS — TEL AVIV.

V govoru pred posebno delegacijo EGS, ki je obiskala Izrael, je minister za zunanjo trgovino Sapir zahteval olajšave za Izrael, da bo lahko postal pridružen član te organizacije.

Pa še to

BISTER FANT IN POSLEDICE — Novi učenec srednje šole v New Jersey je takoj od začetka pokazal izredne darove: Martin Greenberg je vedel odgovore na prava vprašanja in sploh je bil razvit daleč čez svojih štiri najst let.

Kmalu potem, ko se je pojavil v razredu, je dosegel višek: aretiral je tri svoje sošolce — zaradi izsiljevanja. Bistri Martinek je nato zapustil šolo, precej postaran. Tridesetletni detektiv Greenberg, član kriminalističnega oddelka policije v Newarku, je po zaslugi svojega mlečnega obraza postal šolar, da bi izsilil mladostne grešnike med učenci »svojega« razreda...

spor ne gleda kot na stvar, ki bi vplivala na odnose med obema državama. Ču En Laj je obširno govoril tudi o odnosih z ZDA. Obtožil je ZDA, da imajo okupiran Tajvan, ki je del kitajskega ozemlja in dejal, da kljub osemletnim razgovorom med veleposlanikoma LR Kitajske in ZDA, ki so bili najprej v Ženevi, za tem pa v Varšavi, odnosi med obema državama niso krenili na pot izboljšanja. V zvezi s tem je omenil tudi položaj v Južnem Vietnamu in zahteval odpoklic ameriških čet iz te dežele.

Ko je govoril o domačih gospodarskih problemih, je opozoril, da je politiko na tem področju določil Mao Ce Tung, ki je označil kmetijstvo kot temelj, industrijo pa kot vodilni čintelj v gospodarskem razvoju LR Kitajske. Ob koncu razgovora se je Ču En Laj zavzel za hitrejši razvoj trgovinskih odnosov z Japonsko, Francijo in Veliko Britanijo.

Sovjetska delegacija bo obiskala Washington

WASHINGTON, 14. oktobra. (AP). Ameriški minister za kmetijstvo Orville Freeman je sinoči izjavil preko radio in televizije, da bo prihodnji teden priselja v Washington nekdanja sovjetska delegacija, ki se bo razgovarjala o prodaji pšenice Sovjetski zvezi. Freeman se je zavzel za prodajo pšenice Sovjetski zvezi in med drugim dejal, da bo prodaja pšenice državam vzhodne Evrope, ki jih je prizadela suša, morda povečala letošnji izvoz ameriške pšenice na eno milijardo bušlov.

Kot poroča Reuter iz Moskve, je predstavnik ameriškega veleposlanstva v Sovjetski zvezi večeraj izjavil, da bo prvi namestnik ministra za zunanjo trgovino Sergej Borisov s štirimi sovjetskimi strokovnjaki za pšenico jutri odpotoval v letalom v New York, kjer se bo pogajal o tem nakupu.

Iz včerajšnje druge izdaje

Bela knjiga o katastrofi

Strokovnjaki so opozorili na nevarnost nesreče

RIM, 13. okt. (Tanjug). Danes je na kraj velike katastrofe v dolini Longarone prisel predsednik italijanske republike Antonio Segni. Predsednika je moč pričakala velika množica prebivalcev, v Bellunu pa ga je pozdravil demokršćanski poslanec za kraje Corone, ki je med drugim dejal, da italijansko ljudstvo zahteva ob tej nesreči samo eno: »resnico in pravico«.

Zatem je komunistični poslanec Scocimaro predal Segnju Belo knjigo, v kateri je vrsta dokumentov in resolucij, ki govorijo o dolgotrajnem boju prebivalcev teh krajev proti graditvi jezua Vaiont in proti samovoljni privatnega električnega monopola SADO, ki je bil lastnik tega velikanskega objekta.

Kot piše »Unitas« je Bela knjiga zbirka dokumentov, ki opozarjajo na hudo odgovornost. Katastrofa — dodaj list — je bila predvidena in uporabljeni so vsa mogoča sredstva, da bi jo preprečili. Toda zmagali so interesi in vpliv monopola.

Razen Bele knjige so predsedniku Segnju izročili tudi petico »Odbora za razvoj planinskih krajev«, ki zahteva ostro kazen za vse tiste, za katere bo preiskava pokazala, da so krivi za katastrofo.

Mnogi listi so objavili nove podrobnosti, ki pričajo, da bi se katastrofi lahko izognili, če bi vodstvo državnega električnega podjetja ENEL in obiskali storile vse varnostne ukrepe, kajti strokovnjaki in tehniki jezua Vaiont so jih pravčasno opozorili na nevarnost.

Sabotaža v Italiji

MILANO, 14. okt. (AP). Dinamitna eksplozija je sinoči potresla v bližini Milana štiri stebra daljnovidne visoke napetosti. Zaradi sabotaže so industrijska podjetja na področju Milana ostala brez elektrike.

Oblasti so začele s preiskavo in si prizadevajo najti krivce, o katerih sodijo, da izvirajo iz krogov južnotirolskega gibanja.

Vreme

Postaja	07 h	13 h
Ljubljana	3	18
Planica	3	18
Lesce	3	18
Maribor	5	19
Slovenjgrad	1	18
Novo mesto	4	21
Koper	12	20
Kredarica	5	20
Spil	16	22
Dubrovnik	15	21
Zagreb	8	20
Beograd	8	23
Sarajevo	7	19
Skopje	6	19
Titograd	13	23
Celovec	3	17
Gradec	3	18
Dunaj	5	11
Milano	7	11
Zürich	15	20
München	10	11
Benetke	14	17

Temperature: 07 h 13 h

Proгноза:

VREMENSKA SLIKA: Otkanski eklon Flora, ki je pustil po Kubi in Haitiju, je prišel nad Atlantič, kjer je sprva oslabil, nato pa močno oslabil dosegl Islandijo. Frontalne motnje se bodo ponoči oslabilene pomikale preko naših krajev in bodo povzročile še ohlajitve.

NAPOVED ZA TOREK — SLOVENIJA: Razjasnitev do delne oblačnosti. Najnižje nočne temperature bodo med 3 in 7, v Primorju 12, najvišje dnevne okoli 13, v Primorju do 18 stopinj C.

JUGOSLAVIJA: Ob Jadransko morje jasno, v notranosti sprva precej oblačno, nato razjasnitev in hladjenje.

V sredo bo lepo vreme.

TURISTIČNA PISARNA IN BIFE — Tik ob bencinski črpalki v Domžalah gradi turistično društvo manjše poslopje, v katerem bo turistična pisarna s menialnico in bifejem. Sredstva (15 milijonov dinarjev) je dalo društvo deloma iz svojih sredstev, za ostalo pa je najelo posojilo. Te dni končujejo gradbeni dela in računajo, da bodo novi objekt izročili prometu že 29. novembra. Foto: Selhaus

Naš razgovor

Naši izumitelji še vedno zapostavljeni

Zaradi slabega sodelovanja med združenjem izumiteljev in avtorjev tehniških izboljšav Slovenije ter našimi gospodarskimi organizacijami je prišlo do raznih težav in poredkih problemov. Zaradi tega smo prosili za razgovor MIRANA KNEŽA, tajnika združenja izumiteljev.

— Bi lahko navedli primer uveljavljanja izumov vaših članov v industriji?

— Pri »Nafta-plina« Zagreb bodo kmalu začeli uporabljati čistilno napravo za globoko čiščenje. Nastal je namreč problem, kako čistiti vrtnice, v katerih se začnejo nabirati parafin, da pri tem ne bi bilo potrebno črpalki naprave razstaviti in zopet sestaviti. Jugoslovanska naprava pa bo to postopek popolnoma avtomatizirala. Se pravi, ne bo več nepotrebnega montaže, ne bo treba več po nepotrebnem zadrževati ljudi in, kar je najpomembnejše, prihranili bomo mnogo denarja in časa.

Drug primer je železarna Jesenice. Doslej je bil velik problem menjava šamotnih opek v plavžih. Metalurg pa je ugotovil, da se v bistvu poškodujejo opeke samo v

notranjosti. Zaradi tega je predlagal: Zunanjo opeko notranjo pa v sredino in nobenih novih opek, kot je bilo doslej v navadi. To je čisto navadna rokavica, toda železarna s to rokavo lahko letno prihrani do 100 milijonov din.

— Kakšni so problemi, s katerimi se srečujete?

— Največji problem so predhodki o manjvrednosti domačih iznajdb. — Porabili smo veliko sredstev, poslali v napad organizacijsko delo drugih institucij, da bi podjetje razpisovala natečaje, ki so nujno potrebni. Na primer: podjetje ima sto problemov. Od teh jih reši petindevdeset, pet pa jih ne more rešiti. Tudi nobena druga ustanova jim ne more pomagati. So pa ljudje, ki bi te probleme znali rešiti, pa zanje sploh ne vedo. Zato me-

nimo, da so nujno potrebni zapisi, kar pa podjetja ne upoštevajo. To je prvi in najvažnejši problem, ki pa ga lahko najprej reši sedma sila. Drugi problem je skromna stimulacija. Rezultat tega je, da ljudje svoje iznajdbe pogosto prodajajo v tujino. Poznam človeka, ki lahko dokaže, da je ponudil svojo iznajdbo osim domačim podjetjem. Odgovori so bili vsi negativni, malodane žaljivi. Prišel je inženir iz tujine, izum odkupil in šel. Jugoslavija je izgubila na iznajdbi, ki bi prihranila milijonske vstote, samo zaradi neodgovornosti in nerazumevanja dela nekaterih naših gospodarskih organizacij. Tretji problem so pozitivno-pravne težave. Približno 800 raznih kreacij je uvoženih. V industriji jih uporabimo oca. 200. Vprašamo se, kaj je z ostalimi šeststotimi? Naši izumitelji pa so pri tem zastopani le delno. Četrty problem je črna destimulacija. Naj navedem primer: SZ dopušča intelektualne stvaritve do 10.000 rubljev brez davčne obveznosti. Pri nas pa so intelektualne

stvaritve prav tako obdavčene kot obrtniško delo. Tudi vraščanje odškodnine ni rešeno pravilno. Človek iznajdbi napravo, ki podjetju prihrani milijonske vstote, dobi pa za to 20.000 din nagrade. — Ste izdelali morda kakšen prototip?

— Smo. Izdelali smo prototip, njegov avtor je naš podpredsednik prof. dr. Pretnar. Pravilnik smo tudi predložili podjetjem. Toda ta ga ne sprejemajo. 90% podjetij tega prototipa nima. Če pa ga že sprejmejo, se ne drže lestvice, ki je v njem predlagana. Običajno se zgodi, da pravilnik omejuje in zmanjšuje predlagano lestvico. Pravilnik naj bi bil sredstvo za stimulacijo državljanov v delovnih odnosih, deluje pa pogosto žal ravno obratno. So primeri, ko podjetja pravilnik sprejemajo in se ga tudi drže.

— Vase želje?

— Naša najnujnejša in največja želja je, da gospodarstvo začne z nami sodelovati in da spozna, da naše združenje obstaja in deluje zaradi njega. SASA PETELIN

Posojila za obnovo starih hiš

Pogovor s predsednikom občinske skupščine Ljubljana-Center ing. Dragom Lipičem

LJUBLJANA. — Stare hiše propadajo. Za obnavljanje hišni svet nima denarja, denarja nimajo niti za najetje posojil. Ki jih dajejo stanovanjski skladi pri občinski skupščini. Na več starih hiš je v občini Ljubljana-Center. Več ko 100 let starih hiš (med njimi je nekaj hiš, ki so stare tudi 200 in več let) je v tej občini kar 575 hiš. V teh hišah so stanovanjski pogoji zelo slabi. Naenemni zadoščajo komaj za upravljanje hiš. Prav zaradi tega je na pomlad OLO Ljubljana-Center izdal odlok, ki hišne svete v starih hišah oprošča plačevanja amortizacije. Odlok je bil objavljen v »Glasniku«, preklican ni bil, velja pa ne.

Občinska skupščina je zaradi naraščajočega propada starih hiš sprejela na skupni seji obeh zborov nekatera sklepe, da bi propadanje starih hiš preprečila. O teh sklepih nam je predsednik občinske skupščine inž. Drago Lipič povedal:

»Starih hiš je na področju občinske skupščine Ljubljana-Center 1013. S tem mišlim hiše, ki so stare več kot 60 let. Večina hišnih svetov v teh hišah nima dovolj denarja za najetje večjih posojil, ki so potrebna za popravila hiš. Zato stare hiše propadajo. To smo poskušali rešiti z odlokom.«

»Zakaj ne izvajajo odloka«?

»Občinski ljudski odbor Center je odlok izdal in ga objavil v ljubljanskem uradnem vestniku. Vendar pa ljudski odbor in sedanja občinska skupščina nista pristojna izdati takih odlokov. Ta pravica gre mestnemu svetu, ki pa našega odloka ni potrdil. Menili smo, da bo odlok potrjen in bo veljal za vso Ljubljano. Vendar ga mestni svet ni sprejel.«

»Zakaj ga ni sprejel«?

»V odloku je bila predvidena regresivna lestvica plačevanja amortizacije. To pa bi pomenilo za seboj precejšnjo administrativno delo. Seveda pa ni to poglavitni razlog. Mestni svet se je odločil, da bo počakal na Stalno konferenco mest, ki bo urejala plačevanje amortizacije v širšem merilu.«

Predvidevali smo, da bi odlok spremenili tako, da bi bile vse hiše, ki so starejše kot 60 let, oproščene plačevanja amortizacije. Hišni svet hiš, ki niso stare 60 let, pa bi morali plačevati začasno polno amortizacijo. Ker odloka ne izvajajo, je občinska skupščina sprejela nekatera sklepe, ki bodo vendarle omogočili, da bodo stare hiše prenehale propadati.

Še sedaj udari kot nekdanj

Domžalski kovač Franc Kožar že 70 let opravlja poklic

Pred dnevi smo v Domžalah na Ljubljanski cesti št. 97 obiskali 82-letnega kovača Francja Kožarja, ki izhaja iz kovaške družine s Količevega. Pred dobrimi 50 leti se je preselil v Domžale, kjer si je tudi kupil kovačijo, v kateri še zdaj dela. Ves čas mu je stala ob strani tudi žena Ana, ki je, kot pravi sam, v hudih dneh ključevala, v zakonu se jima je rodilo 8 otrok, od katerih je živih še pet.

70 LET S KLADIVOM — Ključevali so 82. letom Franc Kožar, kovač iz Domžal, še vedno krepko udari s kladivom po nakovalu. Foto: Selhaus

Ustanovitev Tartinijeve nagrade

Odprtje obnovljenega gledališča v Piranu

PIRAN, 14. okt. Z uprskotvijo komedije Brezdana Be-hana »Talec« v izvedbi dramske Slovenske narodnega gledališča in Ljubljane so tu v okviru proslave občinskega praznika nocoj izročili namenu čudovito obnovljeno gledališko hišo, ki se imenuje po svetovno znani, v Piranu na prelomu iz 17. v 18. stoletje rojenem violinistu Giuseppeju Tartiniju. Po

uvodnih besedah načelnika oddelka za kulturo in prosveto piranske občine Stane Pavliča, ki je med drugimi gosti prireditelno pozdravil podpredsednika izvršnega sveta Slovenije Bena Zupanciča in predsednika SAZU Josipa Vidmarja, je obnovljeno dvorano izročil namenu predsednik občinske skupščine Ivan Majnalk. Pred to slovesnostjo je

imela občinska skupščina Pirana popokna slavnostno sejo, na kateri je sprejela sklep o ustanovitvi mešarodne Tartinijeve nagrade za violino. S tem se je Piran oddalil velikemu glasbeniku. Popoldne je predsednik občinske skupščine odprl v umetniški galeriji tudi razstavo del primorskih ikovnih umetnikov, ki so jo sem prenesli iz Kopra. F. M.

Šiška: temeljiteje analizirati

Primerjave med plani in vnovčenimi realizacijami v gospodarskih organizacijah šišenske občine so pokazale, da ne gre povsod tako, kot bi moralo. Nekaj podjetij plana še ni izpolnilo, nekatera pa so ga precej presegla. Spritno velikih realizacij, ki jih kažejo vnovčene realizacije v posameznih gospodarskih organizacijah, bodo v OBS Ljubljana-Šiška pregledali poslovanje nekaterih organizacij.

V ilustracijo navajamo primerjave vnovčenih realizacij v industrijskih, prometnih in gostinskih organizacijah: Vnovčena realizacija Podjetja za obnovo tirnega materiala kaže v prvih devetih mesecih letošnjega leta samo 53,1%, »Avtomobilni« 68%, tovarne dipk in pletenin »Rašica« pa le 59%. V Titovih zavodih »Litostroj« so vnovčili 62 odstotkov planirane realizacije, vendar bo ta odstotek do konca leta še močno porasel, saj so prav zadnji trije meseci doba dokončavanja njihovih izdelkov.

Na drugi strani pa kažejo tovarne »Teskina« z 94,7%, »Bombažna tkalnica« Vižmarje z 92,1% in destilacija in tovarna likerjev »Alko« z 98% vnovčene realizacije, da bodo svoj letni plan močno presegle. Visok odstotek vnovčene realizacije kaže tudi transportno podjetje »Ljubljana-transport«, ki je ustvarilo že 98,4% letnega plana.

Vnovčena realizacija v gostinstvu, ki znaša 82,2%, pa ni toliko zasluha povečane dejavnosti kot zvišanja cen. O tem nas prepričuje tudi izredno nizka akumulativnost v gostinstvu, saj znaša na vloženi dinar samo 25 para.

Ti podatki kažejo, da so v gospodarskih organizacijah čisto posredni nerealni predvidevanja. Ker bodo priprave za 7-letni perspektivni plan temeljile na planu za drugo leto, je temeljni analiza letošnjega III. tromesečja prvi pogoj za realne osnove 7-letnega plana.

A. Z.

J. V.

Mercurator razširil prodajo
LJUBLJANA. — Na Mercatorjev predlog so ukinili delavsko uslužbenko restavracijo ob Viški cesti. Izpraznjene prostore bodo preuredili v sodoben lokal s kapaciteto 120 sedežev v zaprtih prostorih ter večjim številom sedežev na vrtu.

J. J.

Za obe ribarnici dovolj kupcev

Pod Plečnikovimi stojnicami so minuli teden poleg stare ribarnice odprli še novo. Poslovodji obeh ribarnic smo povprašali, kako gre kupčija zdaj, ko prodajata le nekaj metrov narazen. Tole smo izvedeli: v poslovalnici tovarne mesnih izdelkov Ljubljana (stara ribarnica) so v soboto imeli 25 vrst morskih in sladkovodnih rib. Kupcev jim ni zmanjkalo, saj so prodali več kakor sto kilogramov rib. Ribarnica Delmarisa (nova) je prodajala 12 vrst rib in jih prodala enako kot sosed 250 kilogramov. Poslovodja stare ribarnice je dejal: »Zdrava konkurenca je vedno dobra. Kljub temu, da smo skupaj, upam, da bo za oboje dovolj posla.«

E. J.

Začetek tedna novincev ljubljanske univerze
LJUBLJANA, 14. oktobra. Nocoj so študentje novinci ljubljanske univerze zapiskali ko sta jih pozdravila rektor dr. Makso Snuderl in sekretar OK ZK Ljubljana Mitja Ribičič. S tem se je začela slavnostna akademija kot uvod v teden novincev ljubljanske univerze. V prisrčnem programu, ki je bil obremenjen vabilo za izpopolnitev kulturnih študentovskih vrst, so zaplesale študentke in študentje folklorne skupine »France Marolt« ter zapeli člani akademskega pevskega zbora »Tone Tomšič«.

V tem tednu bo univerzitetni odbor ZSJ na ljubljanski univerzi priredil še vrsto srečanj, ki bodo pokazala del kulturnega, športnega in zabavnega življenja študentov.

V tednu novincev bo v Titovju košarkarsko tekmovanje med Olimpijo in Slovenijo. V študentskem nesejnom bo tekmovanje v malom nogometu med Olimpijo in reprezentanco univerze, svesti pa se bodo tudi tekmovanja v odbojki, streljanju, rokometu, nogometu itd. Vsa tekmovanja in prireditve nastopijo geslo: »Pridružit se nam!«

A. Z.

J. V.

Iz današnje prve izdaje

RAVNE NA KOROŠKEM. — Na Koroškem se bo razvijalo cestno omrežje po določenem prednostnem redu. Najnujnejša je modernizacija ceste Slovenj Gradec — Velenje. Prihodnje leto bodo rekonstruirali del ceste Dravograd — Slovenj Gradec pri Jertri, prav tako pa tudi odsek ceste Slovenj Gradec — Misljina. Letos že delajo na zemeljskih delih, ki so predvidena tudi od Misljine do Hude luknje. Ta investicija bo veljala okoli 360 milijonov dinarjev. Predvideno je tudi zboljšanje gornje plasti cestnice od Prevalj do Poljane in zemeljska dela od Poljane do Holmca v dolžini 4 km. Ze letos pa bodo začeli graditi nov most v Ravnah blizu železarne. Tudi za 1965. leto je v načrtu modernizacija drugih cest, vse to pa bo moč izvesti le z udeležbo republiškega cestnega sklada.

LIJUTOMER. — Ljudska univerza je pripravila za letošnjo zimsko sezono precej pester program. Tako pripravljajo med drugim večerne politične šole, večerne šole za mladino, seminar za socialna vprašanja pri krajevnih skupnostih in številna predavanja kot del splošnega izobraževanja. V svoj program pa je univerza vključila tudi ustanovitev centra za izobraževanje kmetijskih delavcev.

Iz današnje druge izdaje

NA KRVAVCU je v devetih mesecih prepeljala žičnica 70 tisoč izletnikov. Do konca septembra so na tej prijazni izletniški točki Gorenjske zabeležili skoro 6000 nočitev in nekaj manj kot 2500 gostov. Med domačimi gosti jih je bilo iz Slovenije 1920, od ostalih republik pa sta bili na prvem mestu Hrvaška in Srbija. Med tujimi gosti pa je bilo največ Avstrijcev, Italijanov, Francozov, turistov iz ZDA, Belgije in obeh Nemčij.

NOVO MESTO. — Zaradi delovnih nesgod je bilo v prvi polovici letošnjega leta veliko izgubljenih delovnih dni, skoraj 11.000. Vroki za tako veliko število nesgod so pogosto v tem, ker ni osebo niti odgovoren za dosledno izvajanje predpisov o higijensko-tehnični zaščiti dela. Toiko delovnih nesgod sveda nujno vpliva tudi na proizvodnjo in višino izdatkov za socialno in zdravstveno varstvo. Delavci pa so premalo zaščiteni tudi pred poklicnimi obolenji, ki jih je vedno več.

— Se je vaš delavnik kaj spremenil?

— Niti ne! Kot mladenič sem stopil za nakovalno ob 6. uri zjutraj, zapustil pa sem ga šele ob 10. ali 11. uri zvečer. Odmora skoraj nisem poznal. Ko je prišel k nam še pred vojno na obisk stric iz Amerike, kar je bil velik dogodek, sem mu podal roko, ki je še pred minuto vihtela kladivo. Sedaj delam nekoliko manj v kovačnici, ker moram delati še na polju. Tudi košnja mi še ne dela nobenih težav.

— In vaš »recept« za dolgo življenje?

— Bolezni ne poznam, še nikoli nisem bil pri zdravniku. Če pa me že vprašate za »recept«, vam ga rad izdam. Zmernost v vsem, odpovedati pa se je treba nekaterim stvarim. Nikoli preveč piti, na daleč pa se je treba izogniti tudi igranju kart za denar. Delo je najboljši zdravnik.

K nam je pristopila tudi Kožarjeva žena Ana, ki je kljub temu, da je v vsemem krhu, še vedno čvrsta. Ki je prisluhnila razgovoru, je še dodala: »Lahko vam povem, da moj mož še vedno bolje udari kot vsak »lerpoba«.
V. SMOLE

Nagrajeni turistični spominki

Ze v letosnjem februarju je »Turistično društvo« Ljubljana objavilo razpis za najboljši spominek z motivom Ljubljane. Zaradi objektivnih in subjektivnih težav na je komisija ocenila najustreznejše prispevke šele minulo soboto. Med 22 osnutki je izbrala in nagradila tri najboljše, o odkupu ostalih, ki so primerne za serijsko proizvodnjo, pa bo odločal upravni odbor turističnega društva.

Prvi nagrajeni spominek (na sliki) predstavlja bel zemljepisni atlas na modri osnovi. LJUBLJANA, napisano z velikimi modrimi črkami, simbolično predstavlja središče Evrope, saj skozi njo tečeta poldnevnik sever-jug in vzporednik vzhod-zahod. Tiskan na sivlени ruti bo spominek primeren in zanimiv predvsem za tute turiste.

Drugo nagrado je komisija prisodila trem peptnikom in petim zapestnicam. Na umetniško kovani bekreni pločevini stoji znani zmaj — emblem Ljubljane.

Tretji nagrajeni spominek predstavlja odtis srebrnega pečata mesta Ljubljane iz leta 1456. Pečat je v naravni velikosti uporabljen kot spominek darilo v kaseti iz plastične mase. Na notranji strani kasete bo vsavljen še miniaturni bekozvez Ljubljane. Druga, prav tako zanimiva izvedba, pa je osnutek spominka

sa s pečatom, ki je okrašen z barvastim grbom stare Ljubljane. V ploščati leseni skrinjici s prozornim pokrovom bo prav primeren kot stenski obesek.

Med spominki, ki jih je ocenjevalna komisija predvidela za odkup, je tudi usnjeni etui za avtomobilske ključe. Krasi ga zmaj na grajskem stolpu. Miniatura replika Robbovega vodnjaka bo prav primerna kot obetnik za spise ali kot peptnik. Posebnost, ki bo zanimiva zlasti za turistične vodiče, pa je tloris stare Emone. V turističnem društvu Ljubljana so nam povedali, da bodo ta osnutek priključili k turističnemu vodniku po Ljubljani. A. Z.

Predavanje nemškega strokovnjaka

LJUBLJANA, 14. okt. — Jutri zvečer bo prišel v Ljubljano na povabilo zveze društev za varilno tehniko Jugoslavije sodelavec raziskovalnega laboratorija tvrdke Knapsack — Griessheim v Frankfurtu a/Main, ing. Schmidt. V sredo ob 19 uri bo na fakulteti za strojništvo univerze v Ljubljani predaval o problemih obločnega varjenja pocinkane pločevine. Predavanje v Ljubljani je organiziralo društvo za varilno tehniko SRS. K. K.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA

»BORIS KIDRIČ« — Kidričevu razpisuje prsto delovno mesto

PRAVNEGA REFERENTA

Pogoji: pravna fakulteta in 5 let prakse v delovni organizaciji kot pravnik; urejena vojaščina.

Interesenti za razpisano delovno mesto naj se zgleda pismeno ali osebno v KADROVSKEM ODELKU PODJETJA do 30. oktobra 1963. — Oglas velja do zasedbe delovnega mesta.

Nastop službe je mogoč takoj. Osební dohodek je urejen s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov podjetja. — Stanovanje po dogovoru. 9604

Jugoslovensko udruženje za projektovanje, proizvodnjo in montažo nuklearne opreme i postrojenja — U. N. O.

razpisuje »NATECAJ ZA NASLEDNJA DELOVNA MESTA ZA:

1. DIREKTORJA ZDRUZENJA
2. STROKOVNEGA REFERENTA
3. REFERENTA za komercialno-finančno dela

Pogoji: pod 1. elektro- ali strojni inženir z izkušnjami pri gradnji ali projektiranju energetskih naprav in 10 let delovnega staža; pod 2. ustrezna tehniška fakulteta, izkušnja v industriji, začelno je poznavanje nuklearnih elektrarn in 5 let delovnega staža; pod 3. višja ekonomska šola in 3 leta delovnega staža.

Natečaj je razpisan en mesec od dneva objave. Ponudbe s opisom dosedanjega službovanja pošljite na poštni predal številka 712 — Beograd. 9601

AUTOMOBILSKI SPREJEMNIK

TARA

IZDELEK TOVARNE ČAJAVEC BANJALUKA

ZA VOZILO ZASTAVA

OBIŠČITE RAZSTAVNI PROSTOR TOVARNE

NA SEJMU „SODOBNA ELEKTRONIKA“

12-20. 10. 63 - LJUBLJANA

